

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (1518) 1979 KOVAS - MARCH 15

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4872

30 ct.

Garbė iš Vilniaus

Ryšium su Vilniaus universiteto 400 metų įsteigimo sukaktimi ir Lietuvos, ir jos išeivijos dėmesys nukrypo į šią mokslo įstaigą. Ir tai su pagrindu — juk Vilniaus universiteto praeityje atsispindi ir visos Lietuvos bei lietuvių tautos gyvenimas. Šios mokyklos pradžia yra intelektualinės mūsų krašto kultūros pradžia. Su Vilniaus akademijos bei universiteto įsteigimu atsivėrė plati alėja Vakarų kultūrai, kuri tuo būdu paliko labai žymius pėdsakus Lietuvos gyvenime. Jei ne ta alėja, mūsų Lietuva būtų likusi be augštojo mokslo, be šviesuomenės, kuri paprastai tautos gyvenime atlieka smegenų darbą. Augstasis mokslas būtų buvęs prieinamas tik Lietuvos didikams, pajėgiantiems išsiųsti savo vaikus į Vakarų Europos universitetus arba į Krokuvą. Be Vilniaus universiteto nebūtume turėję nei Simono Daukanto, nei kitų į jį panašių. Tiesa, Vilniaus universitetas nedaug tadavė daukantiškų lietuvių, nes patriotinė kibirkštis mūsų laikų prasme anuomet dar nebuvo įsiliępsnojusi. Universitetas gyveno daugiau bendrąja ano meto humanizmo dvasia, kuriai tautinis veidas dar nebuvo ryškus. Gyvi jau buvo daigai, kurie kilo labai pamažu, nes slaviška aplinka ir politinės audros kliudė formuotis lietuviškai naujųjų laikų dvasiai. Pastarosios prasikalimui reikėjo ilgų šimtmečių.

PRADINĖ Vilniaus, kaip Lietuvos sostinės, universiteto paskirtis buvo ne tik mokslinė, bet ir religinė. Jis buvo įsteigtas skleisti ne vien protinei, bet ir evangelinei šviesai Lietuvos žemėse ir už jų. Pirmieji dėstytojai buvo ne tik mokslo, bet ir krikščioniškosios evangelijos skleidėjai — vienuoliai jėzuitai, atkilę iš įvairių Europos kraštų. Tiesa, Lietuva oficialiai jau seniai buvo priėmusi krikštą, tačiau krikščionybė dar nebuvo įleidusi šaknų, ypač žemesniuose sluoksniuose. Reikėjo tad stipresnio impulso, platesnės šviesos, sklindančios kartu su vakarietiška kultūra. Vilniaus universitetas pasirodė šioje srityje kaip stiprus židinys, pajėgęs įdiegti kraštui krikščioniškuosius pagrindus savo paskaitomis, leidiniais, pamokslais, disputais, vaidinimais, įvairiais aiškinimais. Tas židinys ne tik įveikė pagonybės tradicijas Lietuvoje, bet ir atlaikė reformacijos bangą, kuri buvo beužliejanti visą kraštą. Ir jei Lietuva bei kitos kaimyninės sritys tapo krikščioniškos, nemažą nuopelną tenka Vilniaus universitetui, kuris vėliau nuo pradinės savo paskirties nutolo, tačiau paliko sėkmingo darbo pėdsakus. Jie yra tolimi, tačiau įsidaugę į tautos gyvenimą ir jaučiami net šiandieną. Vien Vilniaus šventovių gausa kalba apie tuos pėdsakus, kurie matomi ne tik mūro pastatuose, bet ir žmonių širdyse.

VILNAUS universitetą, gyvuojantį jau keturis šimtmečius ir skleidžiantį mokslinę bei religinę šviesą, nekartą ištiko tragedija — rusų invazija, lenkų ir vokiečių siautimas. Tai alino, naikino ir marintė marino šviesos židinį. Nekartą jam teko keltis, galima sakyti, iš fizinių ir dvasinių pelenų. Naujaisia tragedija, kuri ištiko Vilniaus universitetą, yra sovietinė invazija. Skaitant komunistinę propagandą, atrodo, kad dabar šis universitetas gyvena klestėjimo laikais. Bet iš tikrųjų tai yra naujoji jo tragedija: universitetas, įsteigtas Vilniaus vyskupo ir vienuolių jėzuitų, tapo ateizmo skleidėju. Vietoj krikščioniškosios Evangelijos jis skleidžia marksistinę. Dėlto su pagrindu rašoma "LKB Kronikos" 35 numeryje: "Koks pasityčiojimas iš steigėjų minties: mokykloje, įsteigtoje jėzuitų ordino, šiandien neturi teisės mokyti nė vienas tikintis žmogus, neturi teisės ten įžengti nė vienas kunigas ar ordino narys iš Lietuvos ir iš užsienio. Iš šios šventovės šiandien skleidžiamas ateizmas, kuris niekada nebuvo mokslo..." Tai tragiškoji universiteto pusė. Ir dėlto iš ten dalinama garbė akademinio laipsnio pavidalu nėra garbinama. Kad ji tinka A. Bibos tipo žmonėms, nieko nuostabaus, bet kai užsimojama rikiuoti ton pačion eilėn ir akademines bei patriotines minties žmones, sudaroma kompromituojanti padėtis. Propagandinė Vilniaus universiteto dalis kompromituoja ne tik pačią instituciją, bet ir tuos, kuriems ji dalina garbės laipsnius.

KANADOS ĮVYKIAI

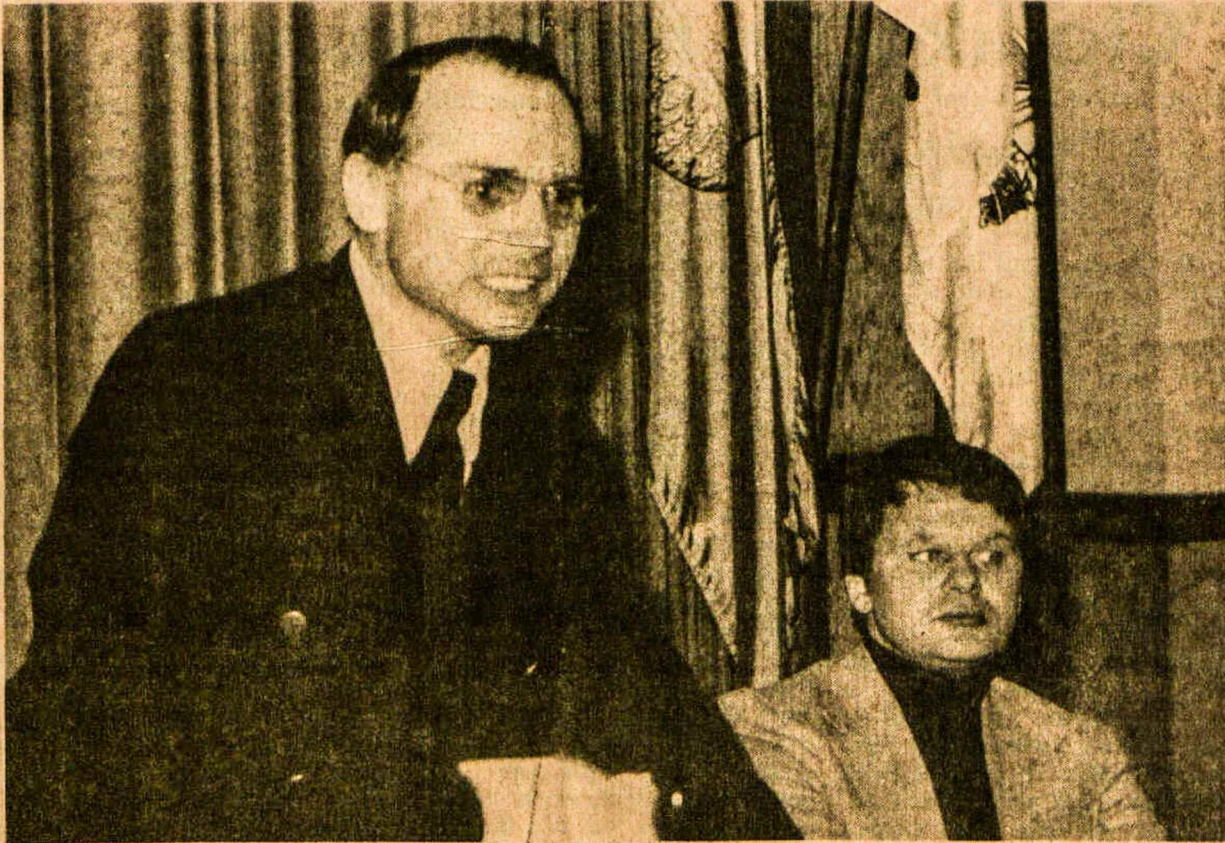
Ekonominiai rūpesčiai

Naująją Ontario parlamento sesiją pradėjo šios provincijos gubernatorė P. McGibbon, perskaitydama net 28 psl. užimančias numatomas ekonomines gaires. Didesnių planų jose nematyti, išskyrus specialaus \$200 milijonų fondo įsteigimą pramonei plėsti. Įmonėms bus sukuriamas lėšų gamybai moderninti, gaminių rūšims keisti, tyrimams atlikti, kad tuo būdu būtų padidintas darbų skaičius. Premjero W. Davis vyriausybė taipgi siūlo Ontario gyventojams pirkti tik šioje provincijoje išaugintus vaisius bei daržoves, kad būtų sumažintas maisto gaminių kainų kilimas. Šiam tikslui taipgi bus sudaryta speciali komisija, kuri seks maisto gaminių pabrangimą ir atitinkamai informuos vartotojus. Gairės taipgi numato turizmo stiprinimą, 25.000 darbuotojų šiai sričiai paruošimą. Provincinė rugpjūčio 6 d. šventė šiemet bus paskelbta Vaikų Diena su vaikams skirtomis programomis

provinciniuose parkuose. Parlamente taipgi bus iškeltas Kanados vienybės klausimas, žadantis didesnę prancūzų kalbos įvedimą Ontario provincijoje, bet pabrėžiantis, kad Ontario vyriausybė niekada nesutiks vesti derybų su Kvebeku dėl premjero R. Levesque peršamos nepriklausomos sandomos. Visi šie ir kiti pasiūlymai yra pilnai priimtini opozicinėms liberalų bei NDP socialistų partijoms, kurių parama būtina premjero W. Davis konservatorių mažumos vyriausybei.

Kvebeko premjeras R. Levesque, atidarydamas naują provincinio parlamento sesiją, pažėrė net 77 pažadus savo populiariu mū pakelti. Daug kam dėlto atrodo, kad jis dar šiemet paskelbs referendumą Kvebeko atsisikymo nuo Kanados klausimu. Tarp tų gausių pažadų yra įsipareigojimas įvesti garantuotas metines pajamas ma-

(Nukelta į 8-tą psl.)

SIMAS KUDIRKA kalba Edmontone, Albertoje, Lietuvių Namuose Vasario 16 minėjime. Šalia jo — Edmontono Lietuvių Namų valdybos pirm. R. Kasperavičius

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Popiežius kviečiamas ir Lietuvon

MONS. KL. RAZMINAS

Lietuvių kovoje už religijos laisvę ir pagrindines žmogaus teises didelės reikšmės turi skubi ir išsami pasaulio viešosios opinijos informacija. Tą misiją Italijoje jau daugiau kaip dvidešimt metų sėkmingai vykdo mons. Vincas Mincevičius su savo vadovaujama ELTA-PRESS lietuvių informacijų agentūra. Ką tik išleistas dvigubas šių metų ELTA-PRESS 1-2 numeris italų kalba pateikia labai svarbios medžiagos italų spaudai ir įtakingiesiems asmenims.

Pirmoje vietoje pranešama, kad Lietuvos katalikai ir kunigai pakviesti popiežių Joną-Paulių II aplankyti Lietuvą jo kelionės į Lenkiją metu. Kvietimas buvo įteiktas popiežiui pagal "Lietuvos Katalikų Bažnyčios KRONIKOS" 35-jo nr. paskelbtą tekstą.

Kitose ELTA-PRESS žiniuose informuojama apie vis labiau atstūrinčią antireliginę akciją Lietuvoje. Vietoje nuosaikaus "kulto reikalų tvarkytojo" K. Tumėno dabar paskirtas griežtas komunistas, buvęs Kupiškio rajono komunistų partijos sekretorius P. Anilionis. Pagalbininkais jam paskirti du rusai — Andrej Murnikov ir Piotr Rastan, kuris 1941 metais vadovavo lietuvių skerdynėms Rėninių miške. Naujasis kulto reikalų tvarkytojas P. Anilionis jau 1978 m. lapkričio mėn. sukvietė Lietuvos vyskopus bei vyskupijų valdytojus ir mokė bei reikalavo, kad visiems Lietuvos kunigams būtų įsakytą griežtai laikytis naujojo "Religinio bendruomenių statuto", kuris buvo paskelbtas jau po Helsinkio konferencijos nutarimų ir daug kur pažeidžia tikinčiųjų teises. Taip pat pažymima, kad netikėtai "atsisakė" buvęs Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius mons. C. Krivaitis, o jo vieton "išrinktas" sovietų režimui palankesnis kun. A. K. Gutauskas.

Toliau ELTA-PRESS 1-2 numeris plačiai informuoja apie "Katalikų Komitetą Tikinčiųjų Teisėms Ginti" — KKTG įsteigimą Lietuvoje. Komiteto pagrindiniai organizatoriai kunigai: J. Kauneckas, A. Svarinskas, S. Tamkevičius, V. Vėlavicius ir J. Zdebskis jau spėjo plačiai pasireikšti. Atskiru raštu jie kreipėsi į popiežių Joną-Paulių II, išreiškdami savo ištikimybę Apaštalių Sostui ir nurodymą šio komiteto siekimus bei tikslus. Toliau duodami kitų šio komiteto raštų vertimai, kurie buvo pasiūti įvairiom

atsakingom sovietų institucijom, ginant Lietuvos tikinčiųjų teises. Pranešama taip pat ir apie kun. A. Svarinsko spaudos konferenciją Maskvoje, kurioje dalyvavo nemaža Vakarų spaudos atstovų. Jie šią konferenciją plačiai paskleidė Vakarų pasaulyje.

Dokumentinėje dalyje ELTA-PRESS pristato "Lietuvių socialinės grupės Helsinkio nutarimų vykdymui sekti" narius — jėzuitą kun. K. Garucką, E. Finkešteiną, poetę-rašytoją O. Lukauskaitę — Poškienę, Viktorą Petkų ir Tomą Venclovą. Taip pat pateikiami šios grupės paskelbtų visų 12-kos dokumentų-pareiškimų pilni vertimai italų kalbon. Jų tarpe labai svarbios reikšmės turi du platūs komiteto memorandumai-pareiškimai apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje, kurie buvo pasiūti Belgrado konferencijos nariams 1977 metais. Lietuvos Helsinkio grupės dokumentų vertimai baigiami Onos Poškienės ir daugiau kaip 60 asmenų pasirašytu protesto raštu vyriausiam Lietuvos prokurorui, reikalaujant paleisti nekaltai sumintus lietuvių teisių gynėjus — Viktorą Petkų ir Balį Gajauską.

ELTA-PRESS 1-2 numeris baigiamas politinėmis žiniomis. Čia pateikiamas šių metų VLIK'o atsisakymas į pasaulio lietuvių ir Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio reikalų ministerio Cyrus Vance sveikinimą Lietuvos atstovui Vašingtone dr. S. A. Bačkui š.m. Vasario 16 šventės proga.

Paminklai popiežiui ir Putnui

Romoje jau pasirodė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios KRONIKOS" 34 nr. vertimas italų kalba. Jį parengė uolusis mons. Vincas Mincevičius, ELTA-PRESS leidėjas ir redaktorius. Vertimas atspausdintas 1978 m. 12-me ELTA-PRESS nr., kuris jau išsiuntinėtas Italijos laikraščių bei žurnalų redakcijom, radijo bendradarbiams, K. Bendrijos bei politikos veikėjams. Leidinio viršelį puošia dvi nuotraukos lietuvių paminklo popiežiu Pauliui VI atminti, kuri pastatė lietuviams Biržuose. Tai gražus lietuviškas kopytstulpis su simbolišku įrašu: "Didžiam Popiežiui Pauliui VI — tėviškai mylėjusiam žmoniją ir mūsų tautą — atminti".

ELTA-PRESS, pranešdama apie šio paminklo pastatymą, rašo: "Sovietai, okupavę Lietuvą, sunaikino dešimtimis tūkstančių gražiausių kryžių ir kopytstulpių, kurie puošė Lietuvos

pakeles bei gyvenvietes ir liudių lietuvių tautos gili religingumą bei liaudies meno meistrų kūrybingumą. Paskutiniu metu lietuviškųjų kryžių naikimo akciją sovietai dar labiau sustensyvinę. Garsusis "Kryžių kalnas" netoli Šiaulių jau kelis kartus buvo nusiaubtas, bet iš naujo, lyg stebuklingai, ten vėl atsiranda šimtai naujų kryžių. Jie statomi ir kiemuose bei šventoriuose, nors sovietai tai draudžia ir baudžia jų autorius bei savininkus".

Paskiausiu metu, — nurodo ELTA-PRESS, — lietuvių, norėdami pagerbti žinomąjį lietuvių poetą Mykolaitį-Putiną, milrų prieš keletą metų, nutarė ant jo kapo pastatyti kryžių. Bet kai kryžius buvo atgabentas į kapus, KGB agentai jį konfiskavo ir suėmė jo iniciatorę Emiliją Kvedaraitę. Vėliau ją patalpino ligoninėje ir paskleidė gandus, kad ji esanti psichškai nesveika ir būsianti perkelta į psichiatrinę ligoninę. Lietuvos valdovai vietoj kryžiaus ant Mykolaičio-Putiną kapo pastatė bronzinę statulą, kurios reikšmės niekas nesupranta. . . Tai sovietų kryžių baime gerai tinkama a. lietuvių tautos garsojo dainiaus Maironio žodžiai: "Kas bijo šešėlių, šešėlius temato. Tas Dievo galybės tikrai nesuprato! . ."

Kituose ELTA-PRESS puslapiuose pateikiamas pilnas "LKB Kronikos" 34 nr. vertimas itališkai. Pradžioje italų visuomenė supažindinama su lietuvių tautos užuojauta Vatikano valstybės sekretoriui kardinolui Vilot dėl Pauliaus VI-jo mirties. Lietuvos katalikai didžiai vertina mirusio popiežiaus nuopelnus K. Bendrijai ir jo meilę lietuvių tautai. Ypač dėkojama už leidimą įrengti Sv. Petro bazilikoje lietuvių koplyčią su Aušros Vartų Marijos paveikslu, už mišiolų ir breivierių atsiuntimą Lietuvos kunigam ir už nuolatinių rūpestį Lietuvos likimu.

Ilgesnius ar trumpesnius straipsnius šiomis temomis paskelbė Milano dienraščiai "Europeo", "La Note", "Candido", Romoje — "Il Tempo", "Il Secolo d'Italia", Torine — "La Stampa" ir daugelis kitų savaitraščių ar žurnalų. Pažymėtina, kad daugelis italų spaudos agentūrų pageidauja atitinkamų iliustracijų, vaizduojančių dabartinę padėtį Lietuvoje. Kas turėtų nuotraukų, gautų iš Lietuvos, labai pasitarnautų šiam reikalui, pasiųsdami ELTA-PRESS informacijų centrui Romoje. (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAUĮ NUSTEBINO JAV PREZ. J. CARTERIO KELIONĖ į Egiptą ir Izraelį, nes niekas negali garantuoti, kad jo naujus pasiūlymus taikos sutarties klausimu priims Egipto prez. A. Sadatas ir Izraelio premjeras M. Beginas. Tie pasiūlymai oficialiai tebėra neatskleisti, tačiau jie greičiausiai liečia arabų savivaldą vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje. Spėjama, jog tai savivaldai įgyvendinti prez. J. Carteris yra numatęs konkrečią datą, kurios visą laiką reikalavo A. Sadatas. Ligšiolinė M. Begino pozicija betgi liudija, kad Izraelis nėra linkęs pasitraukti iš vakarinės Jordano pakrantės, kurią M. Beginas kiekviena proga vadina bibliniu Judėjos ir Samarijos vardu. J. Carteris susilaukė šilto sutikimo ir Egipte, ir Izraelyje, nors jo apsauga sudarė

nemažą problemą, nes šią viešnagę smerkia PLO teroristus remiančios arabų valstybės. Daug kam atrodo, kad tokia asmeninė diplomatija yra per daug rizikinga, jei nebus susilaukta konkrečių rezultatų. Užsienio politikoje prez. J. Carteris patyrė skaudų pralaimėjimą su Irano revoliucija, prarasdamas vieną pagrindinių JAV sąjungininkų Artimuosiuose Rytuose. Amerikos tvirtumu dabar jau rimtai pradeda abejoti Saudi Arabija bei kitos mažesnės arabų valstybės. Susidarantią tūtumą galėtų užpildyti JAV remiamas bei ginkluojamas Egiptas, tačiau prieš tai yra būtina Egipto ir Izraelio taikos sutartis, užbaigianti abipusį jų šalių nepasitikėjimą.

Pasienio karas

Raudonosios jūros pakrantėse bresta nauja politinė krizė tarp marksistinio Pietų Jemeno ir Šiaurės Jemeno. Pasienio kovas yra pradėjęs Sovietų Sąjungos ginkluojamas P. Jemenas, o S. Jemena remia Saudi Arabija. P. Jemene yra keli tūkstančiai sovietų ir kubiečių patarečių. Jų eiles pastaruoju metu papildė 2.700 kubiečių karių, atgabentų iš Etiopijos. Prez. J. Carteris, prieš išvykdamas į Artimuosius Rytus, sutiko S. Jemenui parūpinti ginklų už \$390 milijonų, kurių saskaitą padengs nafta turtinga Saudi Arabija. Į šią sritį buvo nukreipti JAV karų laivyno vienetai ir du specialieji radarų aprūpinti lėktuvai. J. Carteris taipgi pasiūlė pasiųsti vieną eskadrilę "F-15" JAV naikintuvų į Saudi Arabiją, kad pastaroji savo lėktuvus galėtų panaudoti S. Jemeno pagalbai.

Šaudo priešus

Nusivylęs A. R. Chomeinio revoliucija, atsisitindinti bandė Irano premjeras M. Bazarganas. Mahometoniškoji A. R. Chomeinio revoliucija vis labiau išryškina su kerštu susijusias savo ryšius. Revoliuciniai komitetai kasdien šaudo buvusius šacho M. R. Pahlavio karininkus bei valdžios pareigūnus ir netgi reikalauja paties pabėgusio šacho galvos. Premjeras M. Bazarganas neturi jokios galios sustabdyti terori. Jo atsisitindinimo betgi nesutiko priimti revoliucijos vadas A. R. Chomeinis, matyt, pažadėjęs daugiau valdžios ministrų kabinetui. Teherane masines demonstracijas

prieš mahometonišką respubliką pradėjo organizuoti moterys, nenorinčios grįžti į viduramžių laikus. Jos gina šacho M. R. Pahlavio joms suteiktas teises, vakarietiško gyvenimo būdą. Kovo pabaigoje A. R. Chomeinis yra pažadėjęs referendumą, kuriuo Irano gyventojai galės pasisakyti už mahometonišką revoliuciją arba ją atmesti.

Pabėgo šnipė

Su S. Atlanto Sąjungos pasilptimis į R. Vokietiją pabėgo šios organizacijos centrinėje būstinėje Briuselyje dirbusi Ursel Lorenzen, vokiečių iš Hamburgo. R. Berlyno televizijos transliuotame pasikalbėjime ji teigė, kad jos darbas buvo susietas su S. Atlanto Sąjungos manevrais, daugiausia lietuviams pasirošimą atominiam karui. Jos špionazą R. Vokietijai atskleidė į V. Vokietiją su dokumentais pasitraukęs saugumietis W. Stilleris. Vokietijų policija šiuo metu ieško 50 R. Vokietijos agentų, kurių 10 jau yra suminti.

Kinija pasitraukia

Komunistinė Kinija pradėjo savo kariuomenės dalinių atitraukimą iš Vietnamo, oficialiai teigdama, kad Vietnamas susilaukė pakankamos pamokos. Neutraliems stebėtojams betgi atrodo, kad kiniečiai nepasiekė jokio rimtesnio laimėjimo ir kad laimėtojais iš tikrųjų tenka laikyti vietnamiečius. Karas ar taika dabar priklausys nuo Vietnamo laikysenos. Spėjama, jog Hanojaus vyriausybė nebandys suklaidyti kiniečių pasitraukimo ir pradės taikos derybas pasienio incidentams išspręsti.

Mirė kardinolas

Plačių uždegimų mirė Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Jean Villot, sulaukęs 73 metų amžiaus. Velionis buvo prancūzų kilmės, šioms pareigoms pasirinktas popiežiaus Pauliaus VI 1969 m. Jo pareigos jį buvo padariusios svarbiausiu asmeniu Vatikane po popiežiaus. Mirus popiežiams Pauliui VI ir Jonui-Pauliui I, kardinolas J. Villot laikinai buvo tapęs pagrindiniu Katalikų Bendrijos administratoriumi. Jis taipgi buvo rimtu kandidatu į popiežius, bet, atrodo, nebuvo išrinktas dėl senyvo amžiaus.

Šiame numeryje:

- Garbė iš Vilniaus
- Sukaktuvinio Vilniaus universiteto laimėjimai ir tragika
- Popiežius kviečiamas ir Lietuvon
- "LKB Kronikos" mintis ryšium su kelione Lenkijon
- "Čia liko tik mano kūnas..."
- Buvusio kitataučio kalinio laiškas prof. Dovydaičio šeimai
- Raudonųjų simpatikas savignyros pinklės
- Julius Būtenas ir jo atsiminimai apie žmones
- Dvidešimt metų Sibiro maldaknygei
- Mažytis leidinėlis, pasiekęs platųjį laisvės pasaulį
- Vietoj Estijos sostinės — muzėjus
- Montreališko prancūzų dienraščio bendradarbis įspūdžiai
- Liublino unija teisės istorijos apvokale
- Dr. J. Zmuidzino veikalas prancūzų kalba recenzento akimis
- Nedaug parašyta, daug pasakyta
- Kun. dr. P. Celiūšas knyga apie Eucharistijos esmę
- Vasario 16 Venecueloj
- Mūsų bendradarbis pranešimas iš Venecuelos sostinės
- Lietuva radijo bangomis
- Pokalbis radijo programoje, kuria domėjosi amerikiečiai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimui ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

SV. JONO KRIKŠTYTOJO PA-
LAIKAI, spėjama, gali būti tarp
atrastųjų palaikų šv. Makarijaus vie-
nuolyno, Egipte. Remontuojant 1,600
metų senumo vienuolyną, esantį
špie 60 mylių į šiaurę nuo Kairo
miesto, buvo atrastas karstas ir šalia
jo — 14 asmenų kaulai, bet tiksliai
13 kaukolių. Atidarius karstą, rasti
nesugedę penktoliktos amens pa-
laikai. Iš visko atrodo, kad viduram-
nių vyrais, žilstelėjusiais tamsiais
plaukais ir labai ilga barzda. Anot
vienuolyno vyresniojo kun. Juhana,
nesugedę palaikai tikrai nėra šv. Jo-
no Krikštytojo, nes jie su nenukir-
ta galva. Tačiau vieni iš rastųjų
kaulių turi būti šv. Jono Krikštytojo,
nes trūksta kaukolės. Pagal senus
to vienuolyno raštus, pranašo Elize-
jaus ir šv. Jono Krikštytojo palaikai
buvo IV š. atgabenti iš Palestinos į
Aleksandriją bėgančių nuo romėnų
persekiojimų krikščionių. XI š. tie
palaikai buvo perkelti į šv. Makari-
jaus vienuolyną. Žymus egiptologas
dr. Labib Habashi pareiškė, jog
pagal visus turimus istorinius dok-
umentus, šv. Jono Krikštytojo palaikai
turi būti šlame vienuolyno, ta-
čiau ar jie tikrai yra tarp atrastųjų,
dar nėra nustatyta. Koptų Bendrijos
(nepriklausančios Romai) patriar-
chas Benuda III įsteigė tam reikalui
tirti komitetą. Komiteto pirmininkas
vysk. Juanes pareiškė spaudai, kad
dar peranksti sprendimus daryti.

EL SALVADORO VALSTYBĖ-
JE VISOS MISIOS BUVO UZ-
BRAUSTOS sausio 21, sekmadienį,
iškirus vienintelės laido tuvių Mi-
lūnas San Salvadoro mieste už 31 m.
kilniaus kunigą Octavio Ortiz. Tuo
pat metu Bendrija viešai pareiškė protestą
dėl El Salvadoro valstybės valdžia.
Kun. Ortiz buvo nušautas Saugumo
jėgų sausio 19 d. kartu su ke-
liais jaunuoliais religinio semina-
ro metu. San Salvadoro arkivysku-
pas Oscar Arnulfo Romero atnaujo
laido tuvių misias už žuvusių kunigų
ir ekokomunikavo visus įsivėlusius
šias žudynes. Jis taipgi aiškiai pa-
reiškė, jog valdžia pridengianti žu-
dinių aplinkybes. Amerikos žemyno
valstybių žmogaus teisių organizaci-
ja paskelbė dokumentą, kuriame nu-
rodė, kad El Salvadoro valstybės val-
džia sistematiškai persekioja K.
Bendriją.

KATALIKŲ KOMITETAS TI-
KINIŲ TEISMS GINTI oku-
puotoje Lietuvoje 1978 m. lapkri-
čio 16 d. parase religijų reikalų
tarybos įgaliotiniui šį raštą: "Gerbia-
mus įgaliotini, 1978 m. lapkričio
mėn. eilė Lietuvos kunigų — Jonas
Zubrus, Alfonsas Svarinskas ir Si-
gita Tamkevičiūtė — buvo nubausti
piniginėmis baudomis už Vėlinių
procesijas į kapines be rajonų vyk-
domųjų komitetų leidimų. Atrodo,
kad šis nauja akcija prieš kunigus
yra vykdoma su Jūsų žinia. Mes
laikome šias baudas grubia klaida
ir tikintųjų diskriminacija, paže-
diančia tikėjimo laisvę, kurią už-
tikrina įvairūs tarptautiniai TSSR
susitarimai, tame tarpe ir Helsinkio
Balgiamasis Aktas. Jeigu atstai

MYLIMAI DUKREI
a.a. RITAI mirus,

jos tėveliams VYTAUTUI ir BIRUTEI BUTRIMAMS
liūdesio valandoje reiškiamę giliausią užuojautą —

Ona ir Vytautas Tikuišiai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS

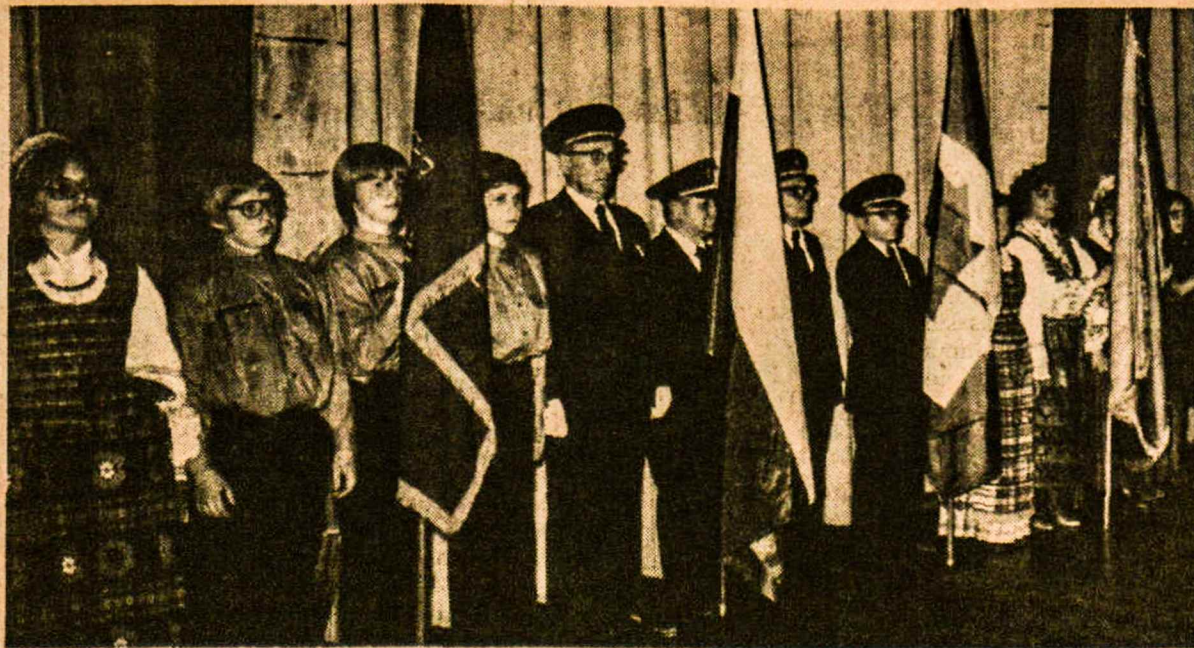
Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėlės

Vėlavos su palydomis Vasario 16 minėjime Hamiltone, Ontario, vasario 11 dieną

Nuotr. J. Milteno

"Čia liko tik mano kūnas..."

Lietuvos kankinio prof. Prano

Dovydaičio bendrakalnio laiškas velionies šeimai, paskelbtas

pogrindžio "Aušros" 13 numeryje

Sveiki, Gerbiamieji. nepa-
mirštam prof. Prano Dovydaičio
vaikai, žmona ir kiti gimi-
nės!

Man sunku prieš Jus pasitei-
sinti ir galiu tik atsiprašyti už
tokį ilgą tylėjimą. Jūs patys
suprantate: rašyti Jums apie
Jūsų tėvą, su kuriuo susietas
pats sunkiausias mano gyveni-
mo periodas, šiaip ar taip, rei-
kia sujaukinti kiek apimusią,
bet niekad neužgysiančią mano
širdies ir sąmonės žaizdą.

Esu Kijevo darbininko sūnus,
pats darbininkas, išaugęs pijo-
nieriūose ir komjaunime. Bai-
gęs istorijos fakultetą, buvau
pašauktas kariuomenėn, kur už-
ėmiau politvadovo postą. O
1941 m. rudenį, apkaltintas vi-
sais baisiais nusikaltimais, bu-
vau nuteistas 10 metų laisvės
atėmimo. 1942 m. sausio mėn.
atvykęs į Siaurės Uralo lagerio
Trinsko lagpunktą nr. 1, suti-
kau daug lietuvių, tarp kurių,
kaip paaiškėjo, buvo ir Jūsų tė-
vas profesorius Pranas Dovy-
daičis.

Lietuviai gyveno atskirame,
taip vadinamame lietuviškame
barake. Norėdamas susipažinti
su profesoriumi, nuvykau į ba-
raką. Mano laiško ribotumas ne-
leidžia aprašyti visą ten matytą
gyvenimą. Be to, ir laikas daug
detalių ir smulkesnių išsėrė iš
atminties, o jos Jums gal būtų
labai įdomios. Vis dėlto iš to,
kas mano atmintyje liko, užten-
ka nusakyti būseną ir aplinką,
kai Jūsų tėvas gyveno paskuti-
niasias savo dienas.

Peržengęs barako slenkstį,
paėjęs 2-3 žingsnius, sustojau.
Buvo tamsu. Sunku buvo įžiū-
rėti figūras žmonių, sėdinčių ar
gulinių ant plikų narų, sėdo-
mis ar stacionarij apkibusių, tar-
si bitės šaka, stovėjusių barako
viduryje krosnį. Buvo girdėti
prislopintas gaudesys gulinių
skurdžiūse skuduruose žmo-
nių, o nuo narų tylus dejavimas.
Kažkas su kažkuo ginčijosi, o
kiek toliau sėdėjęs augstas, ties-
us ir labai išbailes vyriškis kaž-
ko gaudžiai verkė. Jo niekas
nepaisė, todėl ryžausi prie jo
prieti. Mano pasveikintas lyg
atitoko ir į mano klausimą, ku-
ris čia profesorius Dovydaičis,
skubiai nešvaria rankove nusi-
šluostęs ašaras, silpnų rankos
mostu parodė man į tolimiausią
ir tamsiausią barako kampat.

Atsargiai prasibrovęs per vy-
žų ir kitokių skarmalų krūvas,
nėjau iki mane dominusio ba-
rako kampo. Ir štai pamačiau
vaizdą, kuris mane giliai sukre-
tė.

Beveik ant plikų narų, ant
prakaisto ir purvo prisigėrusio
vatinko sėdėjo žmogus, labiau
panašus į mumiją, negu į gyvą
žmogų. Neįtikėtinais liesas, iš-
blyškęs, beveik mėlynas, stip-
riai į priekį išsijęs veidas, o gi-
liai įdubusios, protu šviečian-
čios akys buvo nukreiptos į
tamsų barako kampat.

Pasiryzęs nutraukti tą nema-
lonią būseną, priejau arčiau ir,
garsiai pasveikinęs, paklausiau:
"Ar Jūs esate profesorius Do-
vydaičis?" "Taip, juo buvau
kadaise..." "Kodėl buvęs?" —
paklausiau aš. "Nejaugi, atėmė
laisvę, iš Jūsų ir vardą atėmė?"
"Iš manęs atėmė svarbiausią
dalyką — žmogaus teises, pava-
dinę žeminančiu kalinio vardu" —
atsakė jis.

Taip prasidėjo mūsų pažintis,
vėliau išaugusi į nuoširdžią
draugystę. Kaip šiandien atsi-
menu: pasodinę mane prieš
save ant gretimų narų, profes-
orius paklausė mane, kas aš
ir ar ilgam čia įkurdintas. Ir
tuojau, nelaukdamas kalbėjo
toliau: "Bet kokią tai turi pras-
mę. Patirtis rodo, kad beveik

niekam nepavyksta išbūti, atlie-
kant "amžiną skolą", tenka už-
leisti vietą naujom aukom. Dau-
guma šio lagerio gyventojų, be-
laukdami termino pabaigos, nu-
eina į kitą pasaulį".

Prisipažinsiu, kad nuo šių ne-
gincijamai teisingų žodžių pasi-
jutau nekaip. Akys pasruvo aša-
romis. Man tuomet buvo 28 me-
tai... Bet susitvardęs paban-
džiau profesorius prieštarauti:
"Reikia visomis fizinėmis ir
dvasinėmis jėgomis tikėtis ir
laukti geresnių dienų". "Palai-
minti tikintieji" — atsakė pro-
fesorius. "O tarp kitko, — sakė
jis, — Jūs dar jaunas ir galite
būti reikalingas tiems, kurie
mus čia įmurdė..." Ar Jūs
nesuprantate, kaip tai kvaila
laikyti šiuose lageriuose tokią
masę vertingų žmonių, fakti-
škai be naudos, kai tuo tarpu ji
tokia reikalinga pramonėi, žė-
mės ūkyje, darbo kabinetuose
ir mokslo laboratorijose..."

Aš tada pagalvojau: likimas
nevisiškai mane nubaudė, duo-
damas šioje purvo duobėje su-
tikti žmogų, su kuriuo ir laisvė-
je nedažnai tenka taip artimai
bendrauti.

Zinoma, šiomis mintimis su
profesoriumi nepasidalinau, bet,
artimai ir nuoširdžiai bendrau-
jant, pasitvirtino mano pi-
mykštė nuojautos padiktuota
išvada.

Jūs geriau pažintėte savo tėvą,
ir nėra reikalo aiškinti, kaip jis
buvo išsilavinęs ir kokios dide-
lės gyvenimo patirties bei kil-
numo žmogus.

Netrukus aplink mus susida-
rė nemažas ratelis įvairių
dvasinės globos ar bent atskė-
pimo žmonių. Čia būrėsi kije-
vietis profesorius Kucharenko,
radistas-meteorologas Kražin-
kis, lakūnas-naikintojas, suspė-
jęs numušti keletą priešų lėktu-
vų, Paša Oramovas, akademi-
kas-biologas, gamtos instituto
direktorius Mileris, inžinierius-
mechanikas Oktjabrevas, moky-
tojas iš Buchovinos, aktorė A-
bramovič, dainininkas-smuikinin-
kas ir puikus pasakotojas Alek-
sejevas ir daug daug kitų. Kaip
matote, ten buvo labai įvairūs
amžiumi, profesijomis ir tauty-
bėmis žmonės. Visus juos jun-
gė kancija, Tėvynės meilė ir rū-
pestis jos lemtimi, meilė savo
liaudžiai ir neapykanta tiems,
kurie elgėsi su mumis kaip su
gyvuliais (o svarbiausia — ne-
na į už ką).

Šiuose begaliniuose pokal-
biuose, diskusijose istorijos, fi-
losofijos, literatūros, religijos
ir kitais klausimais dažnai kil-
davo ginčai dėl partijos, jos idė-
jų ir praktikos, dėl rusų revo-
liucijos bei socializmo statybos
Tarybų Sąjungoje.

Pokalbiuose niekas nepasakė
neigiamo apie V. Leniną ir nie-
ko teigiamo apie Staliną. Kartą
kažkas iš mūsų draugų Staliną
ir jo bendražygius pavaizdavo
taip, kaip vėliau, beveik pažo-
džiui, jis buvo pavaizduotas po
keleto metų XX partijos suva-
žiavimo tribūnoje.

Pradžioje mėnesiai nuo mūsų
su profesoriumi pažinties die-
nos. Buvo gražus vasaros vaka-
ras. Po darbo užėjau pas profes-
orių ir, susedė ant narų, ilgai
ilgai kalbėjome. Žinote, kad
ten vasarą baltosios naktys ir
saulė beveik nenusileidžia.
Mums rodėsi, kad dar ne ket-
virta valanda ryto, bet naktis.
Profesorius tą naktį buvo labai
ilgesingos nuotaikos. Jis daug
kalbėjo apie savo šeimą, atsi-
minė visus Jus ir, kai aš pakilau
išeiti, jis užlaikė mano ranką sa-
vojoje, o kitą padėjo man ant
peties ir pasakė: "Taip, sūneli,
tikiuosi, kad tu sulauksi geres-

nių laikų, o mano dienos su-
skaitytos. Jeigu išeisi laisvėn, o
Lietuva bus išvaduota, parašyk
ten tiesiog be adreso. Papasa-
kok mano tautiečiams, kad iš-
tikimas Lietuvos ir jos liaudies
sūnus Pranas Dovydaičis, pasku-
tinėmis savo gyvenimo dienomis
kūnu būdamas toli nuo my-
limos Tėvynės, mintimis ir šir-
džia klajojo jos erdvėje, akyse
regėdamas jos vaizdus, pažista-
mus gamtovaizdžius, miestus ir
be galo brangius vaikus, žmoną,
gimines ir artimus žmones. Pa-
sakyk jiems, kad čia liko tik
mano kūnas, o siela ir širdis
ten, Lietuvoje!"

Profesorius nutilo. Tylėjau ir
aš, bijodamas pažvelgti į jį. Jis
paleido mano ranką. Man pasi-
dare baisu. Suspaudė širdį. Pa-
galiau pažūrėjau jam į akis,
bet jų nepamačiau. Išdžiūvusio-
mis rankomis uždengęs akis, jis
be garso raudėjo raudą, būdin-
gą tik stipriems vyrams, rodan-
čią jų ypatingai tragišką būse-
ną.

Po kelių dienų profesorius
mirė.

Priešingai lagerio papročiams
suradome padūrų kostiumą (už
keletą duonos "paikių"). Lage-
rio staliai padarė nelagerinį
karstą, ir mes jį palaidojome at-
skirame kape miško aikštelėje.
Ant kapo pastatėme stulpelį su
lentele, ant kurios buvo užra-
šyti jo gimimo metai, baudžia-
mojo kodekso straipsniai, baus-
mės terminas, pavardė ir var-
das, mirimo diena. Padėjė ant
kapo miško gėlių, sargybinių
lydimi, mes, atsigręždami į vie-
nišą profesoriaus kapą, grįžome
į lagerį, krūtinėse jausdami ne-
išreiškiamą atsiskyrimo skaus-
mą.

Netrukus mane išgrūdė į ki-
tą lagerį, ir po metų atėjo ne-
sitikėta laisvė. Išvykau frontan.
Ir taip daugiau nebeteiko būti
prie šio vyresniojo draugo ir
mokytojo kapo.

Ar išliko profesoriaus kapas,
sunku pasakyti. Tik žinau, jei
galėčiau į tas vietas nuvykti,
manau, galėčiau nurodyti jo vie-
tą.

Kaip matote, profesoriaus
nuojauta pasitvirtino. Atitarna-
vau dvejus metus eiliniu fronto
žvalgu, gavau keletą apdovano-
jimų, grįžau namo, o dabar,
nors ir pavėluotai, radau gali-
mybę atlikti jo priešmirtinį pa-
geidavimą.

Dabar man palengvėjo. Bet
kol rašiau šį laišką, skausmas
spaudė širdį ir sruvo ašaras.
Baigiau savo liūdną pasako-
jimą. Tikiuosi, nepakaltinsite
manęs už nesklaidumą.

Iki pasimatymo. Su didžia pa-
garba...

Redakcijos pastaba. Laiškas
kalinio, kalėjusio su a. a. prof.
Pranu Dovydaičiu, aišku, buvo
pasirašytas. Vieta, kur anuomet
buvo palaidotas profesorius,
šiandien jau yra gyvenvietė.
Dėlto nėra galimybės parga-
benti į Lietuvą profesoriaus pa-
laikų.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-
traukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Padėka

A+A STASIŲ KUKTAI

mirus, susilaukė nuoširdžios užuojautos.

Nuoširdžiai dėkome kunigui J. Liubai, OFM,
Niagaros pusiasalio ramovėnams, KLB St. Catharines
apylinkės valdybai, draugams, bičiuliams, vienaip ar
kitaip prisidėjusiems ir dalyvavusiems velionies laido-
tuvėse.

Žmona Zosė,
vaikai Aušra ir Tomas Kuktos

Mylimai Motinai

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus,

sūnus — kunigą kleboną PETRĄ AZUBALĮ, JONĄ

AZUBALĮ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai

užjaučiame —

A. J. Arštikaiciai

O. Jonaitienė

S. V. Aušrotai

A. P. Šimonėliai

M. A. Aulinskai

J. A. Ramonai

A. G. Stankai

B. E. Rovai

Z. P. Linkevičiai

R. J. Žiuraitė

MYLIMAI MAMAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus, sūnus — kunigą PETRĄ AZUBALĮ, Lietuvos
Kankinių parapijos kleboną, JONĄ AZUBALĮ bei jo
šeimą, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučia —

Lietuvos Kankinių parapijos choras

MYLIMAI MOTINAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus, jos sūnų — Lietuvos Kankinių parapijos kle-
boną kun. Petrą AZUBALĮ nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime —

Stayner-Wasaga apylinkių lietuviai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

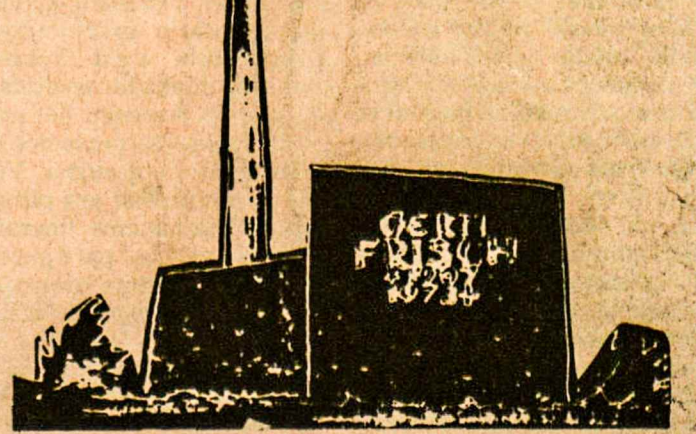
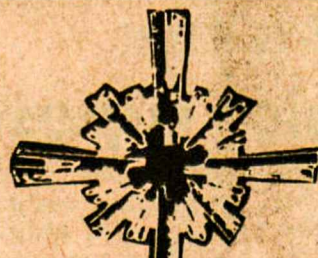
Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir
skulptūras darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip
pat turime didelį pasirinkimą pagamintų
paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pagėdavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Raudonųjų simpatikas savigyros pinklėse

J. KUZMICKIS

"Rašyti apie save ne taip jau patogu ir lengva; tai savotiška savigyro ar autonekrologas".

Iš J. B. autobiografijos

Prieš mane ant stalo — trys Julius Būteno istoriografinės knygelės: "Istoriografo užrašai" (1974), "Literato duona" (1957) ir "Žmonės, kuriuos pažinojau" (1978).

Komunizmo simpatikas

Atidžiai perskaičiau visas tris nedidelės apimties knygeles, nes ir pats pažinau autorių (gim. 1908. XI. 17), porą metų su juo mokydavęs Merkinės gimnazijoje. Nebūdamas tikras saugumu, laikėsi nuošaliai, nė su vienu artimai nebendravo. Kartą pas mane apsilankęs, peržvelgė knygų lentynas ir, užsiminus apie K. Borutą, atsargiai palietė sudėtingą komunizmo sistemą. Lengva buvo suvokti, kad simpatizavo komunizmui bei S. Rusijai ir laukė raudonųjų pergalės. Jo išitikinimus žinojo ir gimnazijos direktorius, leisdamas dėstyti lietuvių kalbą tik pirmosios gimnazijos klase, o man pavesdamas literatūriškai išsitiesti augštesniosios.

Kai 1944 m. rudenį užsimota atkurti Merkinės gimnaziją, jos direktoriumi buvo paskirtas J. Būtenas. Stigo mokytojų ne tik gimnazijoje, — nebuvo kam dirbti nė universitetuose. Kaip atsidažęs komunistų simpatikas, netrukus buvo pakviestas į Vilniaus universitetą istorijos — filologijos fakulteto vyresniojo dėstytoju ir lektoriavo penkerius metus. Vėliau, kaip pats sakosi, sudarinėjo literatūros chrestomatijas, parašė lietuvių literatūros vadovėlių ir daugiau kaip 8 metus dirbo "tarybinės" mažosios enciklopedijos redakcijoje (literatūros ir kultūros skyriaus vyr. moks. redaktoriumi), kuri per tą laiką parengė viso labo tris tomus.

Patikimumo klausimas

J. Būtenas "Žmonės, kuriuos pažinojau" knygoje pateikia memuarinio pobūdžio straipsnių apie sovietinius "literatus bei kitus kultūros darbuotojus". Vieni jų gerai žinomi: V. Krėvė, A. Vienuolis, P. Cvirka, J. Šimkus, A. Venclova, L. Skabeika, V. Montvila, T. Tilvytis; "apie kitus nedaug yra informacijos", nors jie "vienaip ar kitaip prisidėjo prie liaudies kovos dėl laisvės, dėl socialistinės teisybės ir pažangos": Br. Žekonis, S. Zukas, V. Žilionis, B. Larinas, R. Mizara ir kt. Kaip į šį būrį pateko teatralas Juozas Vaičkus, miręs 1935 m., sunku suprasti.

J. Sprindytė "Pergalės" 12 nr. teisingai pažymėjo, kad vi-

Komunistų simpatikas Julius Būtenas išleidino atsiminimus apie kaikiurius rašto žmones

sada keblu spręsti, kiek memuaristo atmintis suregistravo ir kaip patikimai po daugelio metų atkūrė praėjusių dienų įvykius ir seniai nuskambėjusius žodžius. Galima atsiminti nuotaiką, pokalbių temas, bet cituoti net ilgų pasikalbėjimų žodžius, kai niekas, net mirusieji pašnekovai negali jų paliudyti — ne istoriografo ar kultūros istoriko patikimumo įrodymas. Kai 1941 m. J. Būtenas, būdamas revoliucinio muzėjaus direktoriumi, "nespėjo" su daugeliu aprašytų draugų "evakuotis" į Tarybų šalies gilumą, kai, pasak jo, ligi šiol sunku laikam įrodyti, kodėl jo nesusaukė ("T. Lietuvos rašytojai", 1967, 283 p.), tam tikra prasme šie memuarai turėjo rehabilituoti vokiečių okupacijos metais gimnazijoje dirbusį ir gyvą išlikusį autorių: jis anksčiau ne tik "Kultūrai" rašęs, ne tik dirbęs spaustuvės korektoriaus darbu, bet palaikęs glaudžius ryšius su komunizmu įsidavusiais rašytojais ir veikėjais.

Krėvė ištikimųjų šešelyje

Net 40 psl. autorius paskyrė kalbiam, bet nediskretiškam P. Cvirka, 30 psl. A. Venclovi, 20 psl. V. Žilioniui, 37 psl. mokyto K. Klimavičiui, o V. Krėvei ir A. Vienuoliui — vos po 10 psl. šeštoje ir septintoje leidinio vietoje. Jau minėtoji kritinė pažymė, jog skurdžiau išrodo prisiminimų puslapius, skirti V. Krėvei ir A. Vienuoliui.

J. Būteno tikslas buvo ne tiek charakterizuoti nuo mažens jam žinomą kaimyną, literatūros klasiką V. Krėvę, kiek įteigti, kad "nekonte fašistinio režimo, nors anksčiau pats priklausė tautininkų partijai", kad, dr. J. Baliui suabejojus rašytojo padavimų ištikimais, "tautininkai norėjo sukompromituoti kaip rašytoją ir kaip tautosakininką". Autorius su kartumu mini 1942 m. V. Krėvės "padarytą antitarybinį pareiškimą" ir "pasitraukimą į Vakarus". Pasitelkęs ir man pažįstamą Merkinės vaitininką A. Cyra (mirusį 1947 m.), cituoja neva jo pasakytus žodžius, kad V. Krėvė buvęs "ne koks politikas", kad "ot, ir nusipolitikavo" ir priduria: "Čia turėjo galvoje jo padarytą antitarybinį pareiškimą". Tuo pačiu autorius pats suabejoja savo ankstyvesniu tvirtinimu, kad "hitleriniai okupantai ir jų talkininkai lietuviški buržuaziniai nacionalistai... privertė juos padaryti antitarybinius pareiškimus" (109 p.).

Ne kultūros istoriko, o ištikimo kompartijos nario metodu ir žargonu J. Būtenas susidoroja su V. Krėve, teigdamas, kad jo paties profesorius, nepritar-damas "tarybinei žemės reformai", "vis dėlto nesuprato tų metų socialistinių pertvarkymų".

Pamokymai A. Vienuoliui

Kai skaitome 1957 m. parašytą rašytojo A. Vienuolio autobiografiją ("T. Lietuvos rašytojai"), niekur neužtikiname komunizmo liaupsinimo. Jis ir pasirinktą slapyvardį logiškai išaiškina: "Savo gyvenimo kelyje daugiausia buvau vienas: draugų turėjau mažai. Užtat ir pseudonimą pasirinkau — vienuolis, tai yra — vienas vienužis". J. Būtenui vienuoliškas slapyvardis betgi užkliūva: anekdotiškai prisimena "vieną tokių kapelioną" laikiusį jį tikru vienuoliu, priversdamas Vienuolį apgailestauti, kad "jaunystėje pasirinkęs tokį nevykusį slapyvardį".

Ištaigodamas rašytoją buvus "naujos santvarkos" simpatiku, nepamiršta ir savo rehabilitacijos tikslų: trumpoje apybraižoje giriasi, kaip "klasių kovos laikotarpiu" skaitęs anykštėnams pranešimą "apie buržuazinių nacionalistų padarytus nusikaltimus lietuvių tautai", kaip pataręs A. Vienuoliui rašyti, "kiek buržuazijai, kapitalistams rūpėjo ir rūpi Lietuva ir lietuvių tauta", kaip dar 1925 m. jam "rūpėjo sužinoti apie Vienuolio politines pažiūras". Girdi, net pačiam P. Cvirka reikėjo įkvėpti optimizmą "šeštą dešimtį einančiam Vienuoliui".

Kaip pats Vienuolis vertino tokius patarimus, liudija H. Korsakienė paties rašytojo žodžiais: "Per daug aš klausiausi tų visų geradarių patarimų ir pamokų. Nereikėjo... Ne mažas aš vaikas" ("Susitikimai", 27).

Tikri marksistai

Zymiai lengvesne širdimi J. Būtenas vaizduoja savo idėjos draugus — P. Cvirką, J. Šimką, T. Tilvytį, A. Venclovą, V. Žilionį. Pasirodo, P. Cvirka, mėgęs net temas siūlyti svyruojantiems rašytojams, pats nedaug ką prisitarė, rašydamas "Žemę maitintoja". Pasak jo, "rašant draugų pastabas išmūša iš vėžių ir ne visos būna protingos". Juokdavosi iš operos, bet mėgo tarybinius filmus. Nemėgo rašydamas braukti, tik peržiūrėdamas taisė, įterpdamas naujų dalykų.

A. Venclova, atrodo, buvo įžūlus, stipriai įgėles net savo idėjos draugui V. Montvilai už M. Gorkio "Motinos" vertimą, ir "juodviejų santykiai liko šalti". Kai išskildavo "sudėtingesnis kultūrinio palikimo klausimas" — M. K. Ciurlonio tapyba ar Vaizganto "Pragiedruoliai", — drąsiausias buvo A. Venclova, duodamas "kvalifikuotą marksistinį... kūrybos įvertinimą".

T. Tilvytis, rašęs nepriklausomą Lietuvą "smerkiančius eilė-raščius", karo metu nespėjo "pasitraukti į šalies gilumą". Keturi mėnesius atkalėjęs, grįžo į tėviškę padirbėti ūkyje. Autorius, norėdamas apsisaukti komunizmo kankiniu, čia pat jau kelintą kartą pasigiria: "Teko ir man atsistūti už grotofo langų". Bet ar jis buvo nuėistas, kaip V. Petkus ar B. Gajauskas, 10 ar 15 metų kacet? 1942 m. pakliuvęs į Alytaus kalėjimą, "šiai taip išsisuka". 1943 m. vasara jį vėl "suima ir paskiria išvežti į Vokietiją darbams". Tačiau apskrities viršininkas "vis dėlto paleidžia" (T. Lietuvos rašytojai", 1957, 90-91 p.). Taigi, nors gyveno "kaip pelė po sluota", bet niekas jo neatleido nė iš Merkinės gimnazijos, nors kiekvienam, jų tarpe ir man, grėsė suėmimas.

"Pagaliaus paramstyti"

V. Žilionis, 1937 m. parašęs "Būdvių mokyklos" romaną, kuriame, pasak autoriaus, "buvo griunama visa sistema", vis dėlto galėjo jį 1938 m. išleisti. Ar šitokių laisvųjų šiandien turi visi rašytojai, ar gali pakritikuoti okupantų režimą? Antra vertus, nors "Sakalas" buvo atsisakęs išleisti šią knygą "ne dėl netikimumo, ne dėl literatūrinio trūkumo, bet dėl idėjų", kaip 1937 m. rašė J. Būtenas, nors marksistas A. Venclova apšaukė jį "geru, teigiamu reiškiniu", tačiau kai 1955 m. išėjo "pataisyta ir papildyta" to ro-

mano laida, Vilniuje išleistas "Lietuvių literatūros istorijos" IV t. rašoma, kad V. Žilionis "čia neišvengė ir kaikiurių trūkumų": dirbtina kaikiurių charakterių evoliucija, neišlygtas stilius (374 p.). Žilionio menką talentą liudija ir kitos jo knygos, nors draugai visą laiką turėjo jį "ramstyti pagaliais".

Neišsami apybraiža nė anksti mirusio poeto L. Skabeikos, kuriam "iki gyvo kaulo" įgriso amžinas "demokratija", "fašizmas" kartojimas. Nors autorius jį prievarta tempia į "socializmo idėjas", tačiau minėtos istorijos keturiuose tomuose jo nė pavardė nepaminėta.

Rašydamas apie buvusį savanorį, o vėliau sukomunistėjusį V. Montvilą, J. Būtenas išsiliai marksinčių stiliumi ("fašistinis perversmas, vėl žiauri reakcija", "klerikalinė švietimo ministerija", "liaudies laimėjimai") ir vėl nepamiršta pats savęs, plačiai aprašęs projektuos, bet nespėjęs išleisti "pradinę mokyklai skaitinius".

J. Būtenas dar "pažinojo" ir aprašė rusų kalbininką Borisą Lariną, 1949 m. "apsigyvenusį Vilniuje mokslininkų namuose", ir du laisvės laikais komunistams simpatizavusius mokytojus — Kz. Sideravičių ir Kz. Klimavičių. Jie visi, kaip ir J. Būtenas, dėl komunizmo "kentėję", autoriaus iškeliami į kultūros istorijos viršukalnes.

Marksistinis "objektivumas"

Sovietinės kritikos J. Sprindytės minima J. Būteno imli ir tvirta atmintis, žurnalistiškai gyvas temperamentas ir minčių dėstymo žaismė primena mūsų patarėlę: kieno suole sėdi, to ir giesmė gieda. Kad keblu spręsti, kaip yra patikimai po daugelio metų atkurti buvę įvykiai ir seniai nuskambėję žodžiai, — patvirtina ir minėta kritika.

Kultūros istoriko ir istoriografo J. Būteno "memuarinio pobūdžio straipsniais" vis dėlto labai stinga mokslinio objektyvumo ir blaivumo. Tai tiksliau marksisto duosnus liaupsinimas visų tų, kurie tarnavo komunizmui ir trafaletiškas partinių stiliumi niekinimas tų, kurie dirbo ir aukojosi, kad Lietuva būtų laisva ir nevergautų nei hitlerinei, Vokietijai, nei komunistinei S. Rusijai.

Autorius stinga ne tik mokslinio objektyvumo, bet ir savarankiškos minties bei šio kio kuklumo. Ar skaitysime "T. Lietuvos rašytojų" trijuose leidiniuose jo autobiografiją, ar trijų dalių "Istoriografo užrašus", niekur nerasime plačiau išdėstytų jo paties minčių apie literatūrą, jos brendimo požymius bei objektyvius kritikus (to nevengia A. Bučys, V. Arėška, V. Kubilius ar J. Lankutis). Priešingai, visur užtikiname "žurnalistiškai gyvą temperamentą": kas su mumis, tas ir talentingas, ir veiklus, ir kone kankinys, o kas prieš mus, tas fašistas, reakcionierius, mistikas ar liaudies priešas.

J. Būteno žurnalistiniai memuarai — nekritiško marksisto linkiojimas partijos stabui, o drauge nekuklus pasigyrimas, kad ir aš visur buvau, visiems "ištikimiesiems" padėjau, su jais valgiau ir gėriau, nors, nespėjęs 1941 m. pasitraukti į "šalies gilumą", burnoj tik lietuvišką duoną ir dešrą teturėjau.

"Žmonės, kuriuos pažinojau", autoriaus teigimu, yra memuarinių straipsnių, sutrumpintų arba papildytų, rinkinys. Dėlto iki įkyrumo kartojami tie patys dalykai: Slezevičių butas, "Lietuvos išlaisvinimas", neilgas autoriaus kalėjimas, "Dienovidžio" redkolegija, Venclovos apsisakymas, "klero cinizmas" ir t. t.

"Minčių dėstymo žaismė" — komunistinės propagandos žargonas: T. Tilvytis "rašo buržuaziją demaskuojančius, jos reakcinę politiką smerkiančius eilė-raščius" ir pan. Religinis auklėjimas, sąžinės laisvė — jam nesuprantamos sąvokos. Ir neprimintinos.

Gaila, kad jaunoji lietuvių karta tokiame iškrievojančiame buvusio vyr. dėstytojo veidrodyje matys netikrą nepriklausomą, suniekintą Lietuvos vaizdą.

Kultūros istoriko uždavinys — ne dergti, niekinti, bet objektyviai vaizduoti nors ir nekenčiamą savo tautos praeitį.

Julius Būtenas, ŽMONES, KURIUS PAŽINOJAU. Vilnius, leidykla "Vaga", 1978 m., 262 psl.

Prieš daugelį metų BALFo sandėlyje Niujorke. Iš kairės: Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, kun. L. Jankus, J. Šlepetys. Nuotr. V. Maželis

Dvidešimt metų Sibiro maldaknygei

PRANYS ALSĖNAS

Keturios lietuviškos (Adelė, Pranutė, Lionė G. ir Valė Ber.) Sibire sukurta maldas surašė į 58 lapelius, juos susegė į knygutę ir nusiuntė į vyrų stovyklą. Stalinui mirus, kaikiuriams vyrams pavyko iš Sibiro tremties ištrukti. Taip toji maldų knygelė pasiekė laisvąjį pasaulį ir 1959 m. pateko į anuometinio BALFo reikalų vedėjo kun. L. Jankaus rankas.

Ateitininkų Federacija 1959 m. išleido pirmąją tos knygelės laidą — 5.000 egz. 1960 m. Niujorke paulistai atspausdino dvi laidas — 32.000 egz. anglų kalba, pridėdami originalo nuotrauką ir kard. Cushingo įvado žodį.

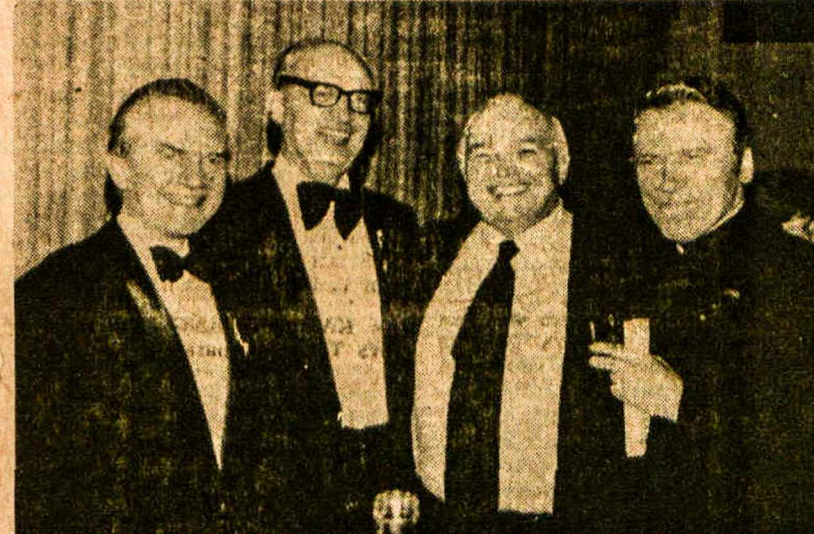
Toliau ši maldų knygelė "Marija, gelbėk mus" pasirodė šiomis kalbomis: vokiečių 3 laidos — 140.000 egz., olandų — 450.000 egz., italų 2 laidos — 35.000 egz., ispanų dvi laidos Kolumbijoj ir Argentinoj — 30.000 egz., lietuvių k. dvi laidos — 5.000 egz., kiniečių — 2.000 egz., anglų 5 laidos JAV — 39.000 egz., 1 laida Anglijoje — 2.000 egz., lenkų (Anglijoje) — 3.000 egz. ir korejiečių kalba. Tuo būdu ši maldaknygė buvo atspausdinta 9 kalbomis, išleista 19 laidų, kurioms 8 kardinolai parašė įvado žodžius, o popiežius Paulius VI 1963 m. suteikė popiežiaus palaiminimą autorėms, leidėjams ir skaitytojams.

Maldaknygės originalas su

įvairiomis laidomis 1965 m. buvo išstatytas pasaulinėje parodoje, Vatikano paviljone Niujorke. Maldaknygės turiniu remiantis, JAV-se buvo paruoštos dvi televizijos programos. Olandijos kardinolas Alfrinkas 1962 m. pagal šią maldaknygę vedė 7 savaitės gavėnijos meditacijas televizijos programoje. Pasaulio ir JAV katalikų žinių agentūroms tarpininkaujant, garsas apie šią maldaknygę paplito po visą katalikiškąjį pasaulį. O tai darbščiojo ir judriojo baltininko kun. L. Jankaus nuopelnas (mirė 1968 m. Brooklyne, JAV).

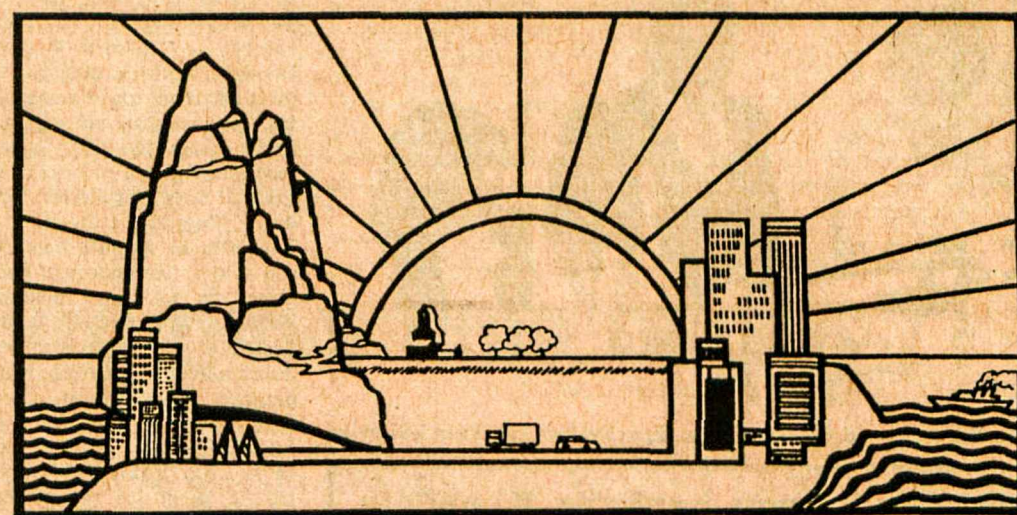
Kun. L. Jankus buvo gimęs 1912 m. sausio 27 d. Pagumerčių km., Pašuvio valsč., Kėdai-

nių apskr. Vidurinį mokslą baigė būdamas jau suaugęs — brandos atestatą gavo Kauno "Pavasario" augštesniojoje komercijos mokykloje. 1939 m. jį baigė Telšių kunigų seminariją. Pastoracinį darbą dirbo Sėkščiūnų, Skuodo ir Kretingoje. Vokietijoj kun. L. Jankus buvo Lichtenfelso lietuvių kapelionu, o vėliau Hanau lietuvių gimnazijoj labai aktyviai darbojosi su lietuviškuoju jaunimu — skautais ir ateitininkais. Amerikoje atvyko 1950 m. Čia aktyviai reikėsi visuomeninėje veikloje ir ilgus metus buvo BALFo reikalų vedėjas, skirdamas šioms pareigoms visą savo laiką ir širdį.

Baltiečių vakaro Kanados parlamento rūmuose dalyviai: Iš kairės: estų tarybos narys W. Pent, KLB tarybos narys J. Danys, parlamento narys S. Paproskis, konservatorius, kun. dr. V. Skilandžiūnas. Nuotr. L. Giliūno

Jūs priklausote Kanadai

...o Kanada priklauso jums

Kanada yra jūsų šalis. Kiekviena provincija, kiekvienas miestas, kiekvienas valstybinės sostinės sritis, didingieji Rockie kalnai vakaruose ir už jų. Tai nuostabaus natūralaus grožio šalis; didelio sudėtingumo ir paprasto nuoširdumo; su plačiausiomis atostogų galimybėmis, kurių neturi jokia kita šalis. Ryžkitės šiais metais pažinti naują Kanados dalį!

Kanada - tiek daug įdomybių

Canadian Government Office of Tourism

Office de tourisme du Canada

VIDA JAVAITĖ pranešinėja programą Vasario 16 minėjimo Toronto-Mississauga, Anapolio salėje. Už jos — "Atžalyno" šokėjai. Nuotr. R. Puterio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PROTESTO MITINGAI

Komunistinės Kinijos pradėti karo veiksmams Vietnamo susilaukė viešo Sovietų Sąjungos vyriausybės pasmerkimo, kurį dabar stengiamasi paremti masiniais mitingais Lietuvos miestų žmonėse. Vilniaus plastinių dirbinių gamykloje dirbininkai susirinko su plakatais: "Šalin rankas nuo Vietnamo!", "Mes solidari su brolišku Vietnamu!", "Didvyriška Vietnamo laudis nugalėti!" Kalbėjo šios gamyklos partijos sekretorė J. Mečina, presuotoja G. Enza, frezuotojas L. Večerskis. Spauda paskelbė ir Vilniaus universiteto rektorius J. Kubiliaus atsisaukimo, pranešančio kadais įvykusi vietnamiečių komunistų vado Hočimino apsilankymą šiame universitete. Panašūs propagandiniai mitingai buvo surengti Kauno dirbtinio pluošto gamykloje, Kauno pieno kombinato, duonos kepmo įmonių susivienijime, Jonavos azoto trąšų gamykloje, šiaulių "Verpsto" trikotažo fabrike, Vilniaus elektrografijos institute.

"VILNIUS-79"

Augčiausios klasės pramoginių šokių konkursas "Vilnius-79" įvyko Lietuvos sostinės sporto rūmuose. Jį laimėjo maskviečiai Liudmila ir Stanislavas Popovai, išlikovoję pirmąsias vietas klasiškiniuose ir P. Amerikos šokiuose. Vilniečiai Dalia ir Vidas Kamaliūnai buvo stipriausi sovietinių šokių grupėje. Geriausia užsieniečių pora vertintojai pripažino R. Vokietijos atstovus Mariją ir Edgą Strumpfus. Konkurse, be lietuvių, dalyvavo šokių poros iš Rusijos, Gudijos, Ukrainos, Lenkijos, R. Vokietijos ir Suomijos. Jiems grojo "Trimito" orkestras.

DVI "AUSROS"

Laisvajį Vakarų pasaulį pasiekė pagrindinė leidžiamas "Ausros" 12 ir 13 numeriai, išleisti pernai vasario ir rugsėjo mėnesiais. "Ausros" 12 nr. yra skirtas Viktorui Petkui — plačiai aprašomas jo teismas, patelkiamas liudininkų sąrašas. Šiame numeryje taip pat rašoma apie 1978 m. birželio 14-15 d. d. iniciatorių grupės įsteigtą Lietuvos Laisvės Lygą. Šio tikslas — religinės-tautinės ir politinės sąjungos ugdymas, Lietuvos laisvės klausimo kėlimas tarptautinėse institucijose. Lietuvos Laisvės Lygai galės priklaityti kiekvienas tų tikslų siekiantis pilietis. Lyga veiks neorganizuotais pagrindais. Augčiausias jos organas — tautinė taryba. Numatoma prašyti demokratines laisvojo pasaulio valstybės ir komunistinę Kiniją išleisti Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose. "Ausros" 13 nr. taip pat informuoja skaitytojus, kad pernai pavasarį Maskvoje buvo sulauktas Romas Gledras su žmona, bandęs pabėgti iš Sovietų Sąjungos užsieniu 1962 m. Jėdū iš Maskvos buvo atvežti Vilnius. Kratos metu konfliktuotos jų bute rastos knygos ir pogrindinio leidinio. Vilniuje tada dirbti buvo sulaukti ir Zinaida Dapšienė — eksperimentinių metalų pjovimo staklių gamyklos programuotoja. "Ausros" 13 nr. svarstoma Lietuva užgulusi girtavimo problema, didelės įtakos turinti pasaugė. Skryliuje "Atsiminimai iš Guitago salyno" skelbiamas vėlonies

prof. Prano Dovydaičio šeimai skirtas laiškas. Autoriaus pavadė nutylima, pasitenkinant pastaba, kad jis yra darbininko sūnus iš Kijevo, nuo 1942 m. kalbėjęs toje pačioje koncentracijos stovykloje, kur buvo kalinamas ir mirė prof. P. Dovydaičis.

RESTAUROUOJA RŪMUS

Vilniuje restauruojami centriniai universiteto rūmai, ruošiantis šios institucijos 400 metų sukakčiai. Didžiajame kieme buvo rasta nedidelė kaulinių dirbinių. Pasak vyr. mokslinio bendradarbio A. Lisenkos, vienas jų — staciokampio formos kaulinė į delną telpanti plokštelė primena kažkokį astronominį prietaisą. Toje plokštelėje yra ratų ir žvaigždžių skaitmenys nuo vieno iki dvilikos. Gal tai būta saulės laikrodžio. Jaun. mokslinis bendradarbis L. Dzika tame kieme atkasė beveik visą krosnį, pagaminant iš koklių. Spėjama, kad kalkurie tų koklių greičiausiai priklausio XVI šimtmečiui. Didžiajame kieme, kasant griovį pernai rudens, L. Dzika aptiko buvusios galerijos pamatus. Tai patvirtina ligi šiolinius spėjimus, kad minėtasis universiteto kiemas buvo perkirstas galerijos ir atskirtas nuo Šv. Jono šventovės. Tame uždarame kieme vykdavę pasaulietinio turinio vaidinimai.

NETEISĖTI ABORTAI

Vilniaus miesto Naujosios Vilnios rajono laudies teismo pirm. J. Tomaševičius "Tiesos" 37 nr. paskelbė pranešimą iš teismo salės "Reikėjo pinigų sąvalgams. . ." Jame kalbama apie A. Michalčiuko neteisėtai daromus abortus nėštumą norinčioms nutraukti moterims. A. Michalčiukas už šias savo paslaugas jau buvo baustas keturis kartus ir vėl įkliuvo penktą kartą. Jo paslaugos pasiprasė piliētė K., paklojusi 70 rublių. Po kelių dienų ji be sąmonės buvo nuvežta ligoninėn, kurioje praleido net 47 dienas. Gydytojai išgelbėjo šios moters gyvybę, bet namo ji grįžo su pašlijusia sveikata. A. Michalčiukui šį kartą teismas paskyrė penkerius metus griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. J. Tomaševičius moterims primena sovietinius įstatymus, leidžiančius nėštumą nutraukimą. Tačiau tokie abortai turi būti atliekami kvalifikuotų gydytojų ligoninėse arba kituose gydymo namuose. Priešingu atveju net ir gydytojas gali būti traukiamas teisman.

MIRĖ ADV. M. MARKAUSKAS

Iš patikimų šaltinių sužinota, kad š. m. sausio 21 d. Kretingos kapinėse palaidotas šiauliėčiams ir daliai šiaurės Lietuvos žinomas advokatas Mečislavas Markauskas, 88 m., stelgijamojo Lietuvos seimo narys. Klėjęs iš žemaitijos, iš to paties dvikleimo, kuriame gimė ir dailininkas Ad. Galdikas. Baigęs Maskvos universitetą teisės fakultetą, vertėsi privačią advokatų praktiką: pradžioje Marijampolėje, o paskui šiauliuose, kur praleido didžiąją savo gyvenimo dalį. Po II D. karo, išbūvęs 10 metų Sibire, grįžo Lietuvon ir apsigyveno netoli Kretingos. Čia ir mirė.

V. Kst.

Evaldas ir Lydiya Ammonai Kalgaryje 25 metų vedybinės sukakties iškilmėje

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių pataravimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9½%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondas 10%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIS MECHANIKAS

atlieka visų firmų automobilių mechaniskus pataisymus, šveicavimą ir ratų balansavimą. "SHELL" STOTIS prie 6 kelio (WHITE CHURCH RD., ½ km į pietus nuo Mount Hope prie HAMILTONO).

Dirba ir šeštadieniais.

ARVIDAS SVILAS

Tel. 679-6434 (Bus.) • 765-2415 (Res.)

HAMILTONE!

HAMILTONE!

KLB kultūros komisija š.m. kovo 24 - 25 d. d. Hamiltono Jaunimo Centre ir parapijos salėje (48 Dundurn N.) rengia

ANTRAJI LIETUVIŲ KANADOS TALENTŲ PASIRODYMA

Šeštadienį, 11 valandą ryto, pradinės varžybos.

Sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centre baigminiai pasirodymai

Sekmadienio programoje dalyvauja per 50 Toronto "Atžalyno" ir "Gintaro" tautinių šokių grupių jaunų šokėjų.

LONDON, ONTARIO

VASARIO SESIOLIKTOJI atšvėsta vasario 18 d. Elborn kolegijos salėje, dalyvaujant daugiau kaip 200 asmenų. Dalis jų buvo atvykę iš kitų apylinkių. Pati pradžia buvo truputį nesklaidi, bet tolimesnė eiga su kaupu atpirkė mažus trūkumus prieš programos pradžią. Oficialioji dalis pradėta "O Canada" ir invokacija. Apylinkės pirm. S. Balčiūnienė, atidarydama minėjimą, anglų kalba pateikė kelis metmenis iš mūsų istorijos, o lietuvių kalba ragino išlikti lietuviams ir išjungti ir Kanados visuomenę ne asimiliaciniais, bet integraciniais pagrindais. Po jos kalbėjo Londono vyskupas John M. Sherlock, DD, ir miesto burmistras Al Gleeson. Pirmasis pasisakė, kaip dvasiškiis mus laikys lygiai broliais su kanadiečiais ir kitų kilmės žmonėmis, o kaip kanadiečiai — remias integraciją, t.y., įėjimą į Kanados visuomenę, neprarandant savojo "aš" ir stengiantis išlaikyti savo kultūrinę vertybę. (Pažymėtina, kad šis vyskupas atnaušino šias su kitais kunigais Silvos Marjios šventovėje, o po jų atėjo ir parapijos salę, kalbėjo su žmonėmis ir sakėsi noris tą dieną praleisti su lietuviu.) Burmistras reiškė padidžiavimą lietuviams. Ontario parlamento narys Walker perdavė Ontario premjero W. Davis sveikinimus. Latvų vardu sveikino prof. Dreimanis, ukrainiečių vardu — žmogaus Teislu Komiteto Londone pirmininkas dr. Roslycky ir kiti atstovai, kurių tarpe ir pirmą sykį iš viso šioje šventėje dalyvaujantis lenkų atstovas.

Gražiai atspausdintas ir apipavidalintas supažindinimas su vakaro programa. Pati programa buvo bene pati stipriausia, kokią betkada čia esame šiai šventei turėję. Kanados laktiingala Gina Capkauskienė ir tenoras Rimas Strimaitis pateikė visą eilę žavių dainų: pirmoje dalyje jie atliko lietuvių kompozicijas, o antroje — G. Verdi, G. Puccini, G. Donizetti ir kiti didžiųjų kompozitorių kūrinius, daugiausia operų arijas. Malonu, kad vėl atgijo tautinių šokių grupė "Baltija" ir kad į jos mokomąjį kadra pakviesta labai lietuviška Rita Miškinytė. Vėl pasirodė ir "Sugrįžki, jaunyste" — tai viduramžių ar truputį jaunesnių žmonių grupė, dar nenorinti išsėti. Vyskupas už tai jiems pridėjo ekstraktų. Abi grupės nuotaklingai pašoko. Vyskupas pasirodė esąs didelis muzikos mėgėjas. Su dideliu dėmesiu ir džiaugsmu jis sekė solistų programą, stipriai pliaujamas ją palydėdamas. O ploti tikrai buvo verta. Kai paklausai Giną vienais metais, girdi jos meistriškai valdo

mą žavų balsą ir tuos taip tobulai išlygintus perėjimus, susidaro įspūdis, kad ji jau negali daugiau tobulėti. Solistai savo žaismingais niuansais gerai nuteikė net ir susirūpinusius veidus.

Kad koncertas buvo pasisekęs, geriausiai įrodo tai, kad po tris valandas užtrukusios programos publika dar nenorėjo skirstytis ir vis prašė solistus pakartoti. Londono lietuvių yra dėkingi solistams už jų ryžtą atvykti iš Toronto ir net iš Montrealo į jų mažą apylinkę. Šį koncertą jie su žavesiu dar ilgai prisimins.

Kanadiečiai muzikas, išklausę koncertą, šitaip atsiliepė apie solistus: "Jis yra geras, o ji yra be priekailių (excellent). Ypač gražūs jos niuansai, dėmesio verta kūrinio interpretacija". Jis jau lygino net su pasaulinio garso kanadiečių soliste Maureen Forrester. Solistams meistriskai akompanavo J. Govėdas. Jiems ir taut. šokių vadovė įteikta gėlių. Programą gražiai pranešinėjo Gražina Petrauskienė. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Apylinkės valdyba girtina už tokios puikios programos parūpinimą. Gėstiną, kad tai taptų mūsų tradicija! kasmet Vasario 18-ajai turėti augsto meninio lygio programą, nes mes turime tik vieną tokia dieną per metus ir ji tegul būna lietuviškos reprezentacijos diena! D. E.

VIETINIS DIENRASTIS "The London Free Press" Vasario 16 praga net dviejuose numeruose rašė apie lietuvių ir Lietuvą. Vasario 13 d. laidoje dienraščio bendradarbis Joe Matyas išspausdino platoką informaciją apie Londono lietuvių, jų parapiją, jų pažiūras į gyvenimą Kanadoje, remdamasis kun. J. Staškaus ir D. Cernio žodine informacija. Tas pats dienraštis vasario 19 d. laidoje ne tik aprašė Vasario 18 iškilmes, bet ir įdėjo didelę nuotrauką, vaizduojančią tautinį šokį. Stambi aprašymo antraštė skelbia: "A time for joy, sadness. Lithuanians celebrate end of Czarist rule". Aprašyme primenama Lietuvos praeitis — rusų okupacija, trukusi 200 metų (turėtų būti 123) ir dabartinė sovietų vergija. Minimi kalbėtojai ir meninė programa — tautiniai šokiai, bet neminimi solistai, atlikę dalį programos (G. Capkauskienė ir R. Strimaitis). K.

• "TEVIŠKES ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujimi prenumeratoriam — \$10.

HAMILTON ONT

SKAUTAI vasario 18 d. organizuotai dalyvavo šv. Mišiose ir po pamaldų iškilmingoje tautų suiegoje paminėjo Vasario 16-ąją. Šios suiegos metu trys "Nemuno" tauto jauniesnieji skautai, septyni skautai ir vienas prityręs skautas atliko įžodžius. Ta proga broliai buvo pasiūlyti pasveikinti ir papuošti gėlėmis. Šia proga skautams ir skautėms, nemažam skaičiui tėvelių gražų žodį tarė skautų dvasios vadovs prel. dr. J. Tadauskas. Šiuo metu "Nemuno" skautų tautai vadovauja s. Reg. Bagdonienė. Tuntininkės pavaduotoja yra ps. E. Kontenienė, adjutantė — prit. sk. Loreta Stankutė. r

PASIGROZĖTI MOSŲ JAUNŲ MENININKŲ talentais kovo 24-25 d. d. kviečiami Hamiltono ir apylinkių lietuvių. Scenoje pasirodys instrumentalistai, vaidybos, dailiojo žodžio ir šokio atstovai. Sekmadienį, 4 v.p.p., bus baigminės varžybos ir mažoji tautinių šokių šventė, nes programoje dalyvaus per 50 Toronto "Atžalyno" ir "Gintaro" tautinių šokių jaunų šokėjų. K. B.

KLK MOTERŲ DR-JOS Hamiltono skryniaus rengtas blynų vakaras praėjo labai sėkmingai. Gausus dalyvavusių skaičius sukėlė linksma nuotaiką svečiams ir malonumą rengėjoms. Valdyba labai nuosirdžiai dėkoja visiems už atsilankymą. Ypač dėkojama aukojusiems laimikus loterijai: gerb. prel. dr. J. Tadauskui už vertingą knygą, p.p. Pilipavičiui už vertingą dovaną iš savo prekybos, J. Kažemėkui (iš savo krautuvės davė didelę visus viliojančią salami dešrą) ir už kitus gražius dalykus — p.p. Sakavicius, Silinskui, Rakštienai, Venckevičienei, Kairienei ir visiems padėjusiems prie parengimo. Valdyba

METINIS DLK ALGIRDO SAUKUOPUS skyrinkimas šaukiamas sekmdienį, kovo 18 d., 4 v. p. p., Jaunimo Centre salėje. Bus renkama nauja kuopos valdyba. Po susirinkimo — nariams ir svečiams šilta vakarienė. Prieš susirinkimo darbotvarkę bus šaulių Sąjungos steigėjo Vlodo Pūtivo mirties 50 metų prisiminimas. Susirinkime bus išrinkti atstovai į šaulių S-gos suvažiavimą Čikagoje gegužės 19-20 d. d. Bus aptarti svarbūs reikalai, žinotini kiekvienam nariui, todėl prašome visus kuopos narius dalyvauti ir pasiūlyti draugų, kurie norėtų prisidėti prie šaulių veiklos.

SAULIŲ SĄJUNGOS CENTRO valdyba su visų kuopų pritarimu stato Romui Kalantai paminklą. Kviečiame visus prisidėti prie šio paminklo (Nukelta į 9-tą psl.)

Londono, Ont., "Baltija" Vasario 16 minėjimo programoje. Ji atliko tautinių šokių pyne gausiems dalyviams

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

SOVIETŲ SĄJUNGA PO ILGO DELSIMO išleido į JAV dvį Jodvalių ir Vaičekauskų šeimas su visais jų nariais. Jonas Jodvalis ir jo sesuo Lauryna Jodvalytė-Vaičekauskienė yra gimę Čikagoje ir Melrose Parke. Beveik prieš 50 metų juos su kitais vaikais Lietuvon nusivežė motina. Prasidėjus II D. karui, Jonas ir Lauryna ištrigo Lietuvoje, pateko į okupacines Sovietų Sąjungos valdas. Jiems teko susipažinti su kalėjimais bei Sibiro tremtiniais. Spėjama, kad prie šių šeimų išleidimo į JAV daug prisidėjo valstybės sekr. C. Vance. Niujorko aerodrome iš lėktuvo išlipo: Jonas Jodvalis, jo žmona Valerija, aštuoniolikmetė dukra Danutė ir keturiolikmetis sūnus Kestutis; Povilas Vaičekauskas, žmona Lauryna, 21 metų amžiaus dukra Lauryna ir trylikametė dukra Aurelija. Niujorkė šias šeimas pasitiko Jono ir Laurynos sesuo Berta, kazimierietė seselė, su BALFo pirm. M. Rudiene. Iš Niujorko visi tų dviejų šeimų nariai buvo atskraidinti į Čikagą. Amerikoje yra dar trys kitos Jodvalių šeimos atžalos: Aliaskoje ir Floridoje gyvena du Jono ir Laurynos broliai, Brocktone — sesuo. Planuojamas visų šios šeimos narių susitikimas Čikagoje.

A. a. MATAS ZUJUS, senosios emigracijos žurnalistas bei ligametis "Garso" redaktorius, po širdies smūgio mirė vasario 19 d. Wilkes Barre ligoninėje, Pensilvanijos valstijoje. Vėlonios buvo gimes 1892 m. Marijampolės apskr. Čiudiskų kaime, moksle Prilnuose ir Seinuose. Atvykęs į JAV 1913 m., studijavo Valparaiso universitete. 1914-15 m. dirbo "Draugo" redakcijoje, 1916-20 redagavo "Vyti", bet grįžo Lietuvon ir įstojo į karo mokyklą. Lietuvoje jam ketetą metų teko redaguoti "Kari". Nuo 1926 m., vėl grįžęs į JAV, iki pat mirties redagavo Lietuvių Katalikų Susivienijimo laikraštį "Garsas", organizavo moksleiviams lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos bei istorijos kursus. Būdamas redaktorium a. a. Leonardo Šimūčio ir a. a. Igno Sakalo amžininku, bendradarbiau lietuvių katalikų spaudoje, reikiškęs tautinėje veikloje.

BROOKLYNE LEIDŽIAMAS "DARBININKAS" paskelbė trumpą pranešimą apie ALTO valdybos vicepirm. adv. Povilo Zumbakio pasitraukimą iš šių pareigų. Teigiama, kad pasitraukti ji priverstė nesilaikymas ALTO statuto valdybos pareigų pasiskirstyme, nuolatiniis JAV LB veiklų bei veiklos kritika.

JAV LB BOSTONO APYGARDOS suvažiavime naujoni valdybą išrinkti: Juozas Kapocius, inž. Apollinaras Trelnys, jaunosios kartos atstovė Daiva Izickaitė. Jiem palikta teisė kooptuoti daugiau narių. Pirmininko pareigas teko J. Kapociui, lietuviškųjų enciklopedijų leidėjui. Džiaugimasi, kad į visuomeninės veiklos dirvonus vėl grįžo J. Kapocius, anksčiau buvęs LB tarybos pirmininku.

KAMERINĖ LIETUVOS ORKESTRA, vadovaujama prof. S. Sondeckio, JAV įvykusiose gastroliėse lydiu ir saugojo Maskvą išlikimui politrukai. Ši faktą atskleidė žurnalistas Janet I. Martineau vasario 8 d. dienraštyje "Saginaw News" paskelbtu pranešimu. Pasirodo, koncertui Saginaw Valley programos leidinėly buvo paruošęs valstybinės kolegijos muzikos skryliaus direktorius dr. Ch. T. Brown. Supažindindamas būsimuosius koncerto dalyvius su šiuo orkestru, jis pateikė ir istorinių duomenų apie Lietuvą, kurią 1940 m. okupavo Sovietų Sąjunga, po to užėmė vokiečiai ir kurion 1944 m. vėl grįžo sovietai. Lietuva tapo sovietinio bloko dalimi. Vienintelė jos paguoda — atgavimas sostinės Vilniaus. Toliau dr. Ch. T. Brown teigia, kad pokaryje lietuvių kompozitoriaus buvo priversti laikytis socialistinio realizmo. Tik baigiantis šeštajam šio šimtmečio dešimtmėčiui, kontrolė buvo sušvelninta, leista formos ir kompozicijos evoliucija muzikoje. Šis įvadas užkliuvo orkestrą lydėjusiems politrukams. Jie pareikalavo išplėsti iš programos šešis puslapius ir grąsino koncerto atšaukimu, jeigu tai nebus padaryta. Koncerto rengėjai padarė nuolaidą, mišėteji puslapių buvo pašalinti iš programos, o ji tik po koncerto buvo išdalyta jo dalyviams. Žurnaliste J. I. Martineau savo pranešimul pasiirinko sarkastišką dviejų dalių antraštę: "Rusijos agentai palietė aštrią stygą. Turėsime lietuvių koncertą, tik be jo programos".

Vokietija

LUEBECKO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI Vasario 16 minėjimą pradėjo iškilmingomis pamaldomis šv. Jėzaus Širdies šventovės koplyčioje vasario 11 d. Mišias laikė iš Hamburgo atvykęs kun. V. Sarka, Evangeliją skaitęs lietuviškai, vokiečiai ir lenkai, pasakę ir šiai progai skirtą pamokslą. Pamaldose dalyvavo abiejų konfesijų lietuviai, vokiečiai ir lenkai. Buvo giedamos lietuviškos ir lenkiškos giesmės. Po pamaldų visi susirinko prie laidos "Haus Simeon" salėje, kuri yra skirta užsieniečiams katalikams. Ji buvo papuošta Lietuvos trispalve, Vyčiu, kryžiumi ir gėlėmis. VLB Luebecko apylinkės pirm. Franas Kotkis, pasveikinęs minėjimo dalyvius, paprašė susikaupimo minutę prisiminti už Lietuvos laisvę žuvusius kovotojus. Pagrindinį žodį tarė kun. V. Sarka apie istorinius Lietuvos tarpnius, plačią paliesdamas nepriklausomybės atgavimą bei jos netekimą ir dabartinę būklę sovietinėje okupacijoje. Oficialioji dalis užbaigta Tautos himnu. Sumėtinės valės buvo paruošusios Luebecko lietuvių moterų. Vaisių metu skambėjo gražios lietuviškos dainos, kurių nemažą reperiuarą turi šeimos, neseniai atvykusios iš Lietuvos. Buvo susilaukta dalyvių iš kitų vietovių: iš Kiello miesto į minėjimą atvyko dr. A. Petrikienė su savo vyru Helmutu, dukryte Laimute-Morkute ir savo mama, išleista iš Lietuvos aplankyti dukros; iš Rendsburgo buvo atvažiavęs Jonas Mikalauskas. Lietuviškų knygų, plokštelių ir audinių parodėlę surengė kun. V. Sarka. Ypač daug kas pirko dr. D. Augustaitytės vadovėlį "Lehrbuch der litauischen Sprache".

Brazilija

DRAUGYSTES STOVYKLĄ Lietuvos stovyklavietėje sausio 21-28 d. d. surengė Sao Paulo lietuvių skautai. Susilaukta 35 stovyklautojų, kurie buvo paskirstyti į 6 skil蒂斯. Stovyklos komendantu buvo M. F. Cerniauskas, maitu rėpinosi O. Zalubienė ir L. Jurčiukonienė. Stovyklai vadovavo E. Bareviciūnė. Kiekviena stovyklos diena turėjo atskirą pavadinimą. Pirmadienis buvo Tėvynės Diena. Jai skautai pastatė stovyklos vartus, Lietuvos žemėlapiu, Gedimino pilimi ir Vyčio kryžiumi papuošė vėlavų aikštę. Vakarinėje programoje prisiminta Lietuvos istorija, mūsų tautos papročiai, padalyta brazilų ir lietuviškų dainų.

Kitų dienų programos buvo skirtos draugystei, sportui, susikaupimui. Minėtinai ir pačių stovyklautojų paruoštas lėlių teatro spektaklis. Penktadienį visi stovyklos dalyviai praleido išvykoje pas vieną Brazilijos skautą, gyvenantį netoli stovyklavietės. Vakaras buvo skirtas talentų pasirodymui. Stovyklos užbaigos Mišias atnaušavo kun. S. Šileika, SDB.

Australija

VASARIO 16 MINĖJIMAS MELBURNĖ buvo pradėtas vasario 16 d. vakarą oficialiu priėmimu augštiešiemis svečiams, lietuvių organizacijų vadovams ir jaunimo atstovams. Šį kartą ALB Melburno apylinkės valdybos pirm. A. Pocius energingų pastangų dėka buvo susilaukta gausaus būrio Australijos parlamentarų. Jų eilėse buvo 7 federacinių parlamento atstovai ir Australijos premjerui M. Fraseriui atstovavęs P. Falkoner. Viktorijos valstija atsiuntė savo imigracijos ir etninių reikalų ministrą W. Joną ir net keilolika parlamento narių. Oficialus Vasario 16 minėjimas įvyko vasario 18 d. Mišias šv. Jono šventovėje koncelebravo kun. Pr. Vaseris su kun. J. Šarasku, svečiu iš Čikagos, pasakiusiu pamokslą. Pats minėjimas Lietuvių Namų salėje atnaukė apie 500 dalyvių. Įvadinį žodį tarė apylinkės pirm. A. Pocius. Po jo prabilo Australijos premjero M. Fraserio įgalliotinis B. Simonas ir Viktorijos vyriausybės atstovas D. J. MacKinnonas. Jėdū kalbėjo apie sovietinę Lietuvos vergiją, religijos persekiojimą, ragino išaugoti tautines tradicijas Australijoje, reikė vilti, kad Lietuva vėl susilauks nepriklausomybės. A. Pocius abiem kalbėtojams įteikė albumą apie žuvusį Tasmanijos tyrinėtoją "The World of Olegas Truchanas" ir knygutę "The Baltic Dilemma". Po to pagrindinis dėmesys nukrypo į jaunimą. Australijos Lietuvių Fondo pirm. A. Zubras \$75 premiją įteikė abiturientui Aldonai Jokubaitytei, geriausiai išlaikiusiai lietuvių kalbos egzaminus, po \$25 — jaunesniams "Tėviškės Aldų" bendradarbiams Lorelei Čižauskai, Jonui Rukšėnui ir Mėtai Venckutei. Mažesnes premijas jaunesniems žurnalistams išdalyo "TA" skyrių "Atelities Zingsinai" redaguojant J. Žilkevičienė. Meninę programą atliko: mažųjų dainininkų Virginijos ir Arūno Bruožių duetas, E. Šilėnės paruoštos išraškos šokėjos ir Morningtono, tautinių šokių grupės "Gintaras" ir "Gyvytatas", vadovaujamų J. P. Sadauskų ir A. Morkūnienės. Debituavo J. Juosko suorganizuotas devynių jaunimo atstovų dainininkų ansamblis, o programą išskleidė "Dainos namūrie" choras, diriguojamas B. Prašmutalės.

Britanija

VASARIO 16 MINĖJIME Nottinghamame paskaitė dr. S. Kaminskas. Dainų programą atliko neseniai suorganizuotas, V. Gasperienės vadovaujamas moterų ansamblis "Gintaras". Maloni staigmena buvo ir pirmasis naujos vyrų grupės pasirodymas. Šiuos dainininkus suorganizavo DB Lietuvių Sąjungos skryliaus pirm. K. Bivainis ir kun. S. Matulis, o jiems vadovauti sutiko V. Gasperienė. F. Kiršos eilėraščių deklamacija N. Valnorūtė, kitų poetų — mažųjų deklamatorių grupė po vieną posmelį. Vasario 16 minėjimo peinas paskirtas jaunimo kongreso reikalams. "Europos Lietuvių" betgi nusiskundžiama, kad jaunimas neprisidėjo prie programos atlikimo, o ir pačioje salėje jų buvo labai nedaug.

A.A. EMILIJAI AZUBALIENEI

BRANGI LIETUVE MOTULE,

Gyvenime nužydi gražiai žiedai,
O metai palieka pėdsakus gilius,
Visatos "tylos takais" išėjai
Bemaž šimtmečių išgyvenus.

Motina buvai kaip žemės
maistintoja —
Nuo amžių su Viešpaties valia,
Buvai gyvybės atnaujintoja
Žemiškojo gyvenimo eigoje.

Tu įkvėpei gėri ir meilę
Į savo vaikų širdis gilias,
Su kantrybe rūpintojėlio
Nešei gyvenimo sunkumus tyliai.

Ant gyvenimo aukuro sudėjai
Motinišką širdį ir jaunystę,
Savo vaikus išauklėjai
Dievui ir tėvynei pasižvelsti.

Siandien Tave apgobė
Amžinojo poilsio buitis,
Bet Tavo meilė begalinė
Vaikų širdyse pasiliks.

Anapilyje Tavo kapą
Palaimino kunigas sūnus,
Į Viešpaties ausros taką
Tave lydi tikėjimas šviesus.

Torontas, 1979 m. vasario 24 d.

J. STALIORAITIS

MIELAI MAMAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus, sūnams — kun. PETRUI AZUBALIUI, JONUI
AZUBALIUI su šeima bei visiems giminėms rei-
škiamie giliausi užuojautą —

B. T. Stanulias

MYLIMAI MAMAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus,

jos sūnui kunigui klebonui PETRUI AZUBALIUI,
Mokyklų tarybos pirmininkui, JONUI AZUBALIUI
su šeima, kitiems giminėms bei artimiesiems rei-
škiamie giliausi užuojautą —

Toronto Maironio mokyklos
mokytojai ir mokiniai

A+A

ZIGMUI LAURINAVIČIUI

mirus, jo žmonai MAGELONAI, sūnui VIKTORUI,
seserims — SOFIJAI PUTRIMIENEI, ELENAI AST-

RAUSKIENEI, broliui STASIUI bei jų šeimoms rei-
škiamie nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

M. A. Marciai

S. V. Jurevičiai

I. A. Zemačiai

A. J. Birgiolai

A+A

ZIGMUI LAURINAVIČIUI

mirus, jo žmonai MAGELONAI, sūnui VIKTORUI,
broliui, seserims ir visiems giminėms reiškiamie
nuoširdžią užuojautą —

Z. A. Gedminai su šeima
A. G. Vinerškių šeima

Hamilton, Ont.

Kūrėjui-savonoriui ir šauliui

PETRUI PLESKEVIČIUI

mirus bei iškeliavus amžinajam ramybei, jo dukrai
MARYTEI bei žentui PLACIDUI MICKEVIČIAMS,
anūkams — ALGIUI, JONUI, KESTUČIUI, BIRUTEI
ir VYTAUTUI PLESKEVIČIAMS, proanūkei MALIS-
SAI-ANNAI ir visiems giminėms reiškiamie nuošir-
džią užuojautą —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

Thunder Bay, Ont.

A. A. ANELE DUBAUSKIENE, neseniai iškeliavusi amžinybėn, buvusi viena veikliausių darbuotojų Rione-žaneto mieste, Brazilijoje

Calgary, Alberta

VASARIO 16 MINEJIMO PROGA

vasario 25 d. pamaldas už žuvusius už Lietuvos laisvę atlaikė kun. I. Grigaitis Corpus Christi šventovėje. Po pamaldų parapijos salėje buvo surengti pietūs. Kun. I. Grigaitis papasakojo apie lietuvių veiklą Toronte, Pasaulio Lietuvių Dienas, apie Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimą Edmontone, kur buvo atvykę iš Amerikos Simas Kudirka. Pamaldų rengimu atleityje rūpinis: A. Janeliūnas, A. Mackevičius, B. Yauga.

TAUTOS FONDUI aukos buvo renkamos per vasario 16 minėjimą. Surinkti pinigai yra naudojami būtinoms Lietuvos reikloms remti. VLIKas turi daug skubių reikalų, bet dėl lėšų stokos negali visur būti, atstovauti arba paruošti raštus. Aukos Tautos Fondui toliau rinkti ir persiųsti yra sutikę Pr. Gluosnys.

GRAŽŲ KALNŲ PAVEIKSLŲ loterijoj laimėjo B. D. Babušiai. P. Vanda Widen deponavo savo nupieštą paveikslą KLB Kalgario apylinkės ruošiai loterijai. Valdyba dėkoja dailininkui už lietuvių veiklos paremimą.

TAUTINIŲ SOKIŲ RATELIS buvo pakviestas pademonstruoti tautinius lietuvių šokius Albertos provincijos "Heritage Council" surengtame suvažiavime. Sokėjų grupė pašoko Kubila ir Gvatarą. Aldona Lederytė ir Ramona Vaičiūnaitė padainavo dvi dainas. Sokėjai, nors trumpą laiką repetavę, gražiai ir grakščiai šokiuose pasirodė. Sokių ratelių vadovauja J. Vyšniauskienė.

JIEŠKOMAS PIRMASIS LIETUVIS, ATVYKęs į Albertą. Yra žinoma, kad apie 1905 m. į Brooks apylinkę atvyko iš Suvalkijos pirmieji lietuviai ir dirbo prie laukų drėkinimo įrengimų. Kiti atvykusieji gavę darbus prie geležinkelio arba anglų kasyklose. Jei kas turėtų laisvų, laidotuvių pranešimų iškarpu, prašome pranešti KLB Kalgario apylinkės valdybai. Žinios reikalingos Albertos provincijos lietuvių įsikurimo istorijai parašyti. Kor.

Stayner-Wasaga, Ontario

ŠIŲ APYLINKIŲ lietuviai vasario 17 d. paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Nors buvo labai šalta, žmonių susirinko nemažai. Paskaitą skaityė Silv. Bončkus, deklamavo p-lės Girklytės, solo dainavo Ignas Pakarna. Šių apylinkių lietuviai labai gausiai aukoja Tautos Fondui. Iš kelių dešimčių šeimų surinkta arti \$1,000. S. B.

Aukos Tautos Fondui Toronte ir apylinkėse

\$200.00: A. Kantvydas.

\$175.00: inž. H. Lapas.

\$100.00: kun. P. Azubalis, inž. A. Balasevičius, J. Barakauskas, K. Daunys, S. B. J. Jackai, J. Linkūnaitis, Br. Mikšys, V. Montvilas, J. Prišas, A. O. Skrebūnai, inž. J. Stankus, S. J. A. P. Vilutis, J. Vitkūnas.

\$75.00: A. Firavičius.

\$70.00: J. A. Putteris.

\$60.00: Vl. Jegelevičius, V. K.

\$55.00: J. Dambaras.

\$50.00: A. E. Abromaitis, J. Astauskas, Pr. Basy, A. Brazys, Irena Ehlers, Br. Girčys, V. I. Ignatavičius, dr. J. Yčas, J. J. Ignatavičius, a. a. Almenis atminimui, V. Kerulis, Pr. Kudreikis, Pr. Liacas, Albina Mašalas, L. Novogrodskienė, V. J. Plečkaitis, A. J. Plioplys, A. E. Prišauskas, E. J. Punkris, M. A. Raila, A. Sagevičius, Br. Saplys, B. V. Saulėnas, J. A. Senkus, P. B. Serepinai, St. J. Sinkevičius, adv. H. P. Steponaitis, dr. J. Sungaila, J. V. Simkus, Vac. Vaitkus.

\$42.00: J. B. Maziliauskai.

\$40.00: K. Kaminskas, A. Kelmelis, V. Mastis, J. Vaškela.

\$35.00: P. S. Morkūnai.

\$32.00: J. Pikelis.

\$30.00: J. Aukštaitis, J. Baltakys, Vyt. Banelis, dr. A. Barkauskas, J. Barzevičius, dr. S. Cepas, inž. E. J. Čuplinskas, A. J. Jankaitis, J. G. Kaknevičiai, F. Kasperavičius, V. Marcinkevičius, V. Melnykas, V. K. Otto, B. Pabedinskienė, Vincas Paulionis, J. J. Pilipavičius, Pr. Puidokas, D. T. Renkauskas, J. A. S. Sergajai, J. Šturma, B. J. Vaidotai.

\$27.00: V. Matulaitis.

\$25.00: E. Aukštakalninė, V. Aušrotas, F. Barzdžius, M. A. Bumbuliai, A. Čipliauskas, P. O. Dabkus, Janina Dabrowski, L. Dūda, O. Indrelienė, V. V. Kėcurius, J. I. Mickevičius, A. Nausėdas, J. Petračiūnas, M. D. Regina, J. A. Rinkūnai, J. Rukša, Vin. Rutkauskas, A. Saulis, J. Skilandžiūnas, D. R. Sonda, Alb. Statulevičius, J. Vaičiūnas, I. Vadauskienė, V. B. Vaičiūnai, S. Varanka, A. Vasiliauskas, J. E. Vitartas, M. Vitartaitė, D. Zilonas.

\$22.00: T. Stanulis.

\$21.00: J. B.

\$20.00: V. Abramavičius, V. Anskis, J. Augustinavičius, V. G. Balčiūnai, M. A. Basalykhs, K. J. Batūra, K. D. Batūra, A. Beržas, S. Bubenienė, P. Ceponkus, S. O. Dačkus, J. M. Dambauskas, kun. Pr. Gaida, Mar. Girčienė, J. Girdzišauskas, L. E. Goceitai, J. Gudus, V. Gumauskas, C. Jaras, S. Juodviršis, Ig. Juzukonis, V. Krikščiūnas, Just. Krasauskas, D. K. Manglicai, Galina Maprusaitis, A. Mazlaveckas, S. Merkellis, F. Mockus, Juoz. Morkūnas, V. K. Naruševičius, J. Palsys, Jonas Poška, A. Paškevičius, A. Poškus, P. M. Pranaitis, A. Pūkas, S. A. Pundzius, J. Raciakas, P. Raudys, S. Rukša, L. V. Sendžikai, F. Senkus, E. Smilgis, V. Sonda, A. Sprainaitis, B. J. Strubickis, I. Stasiulis, Stauskas, J. Stravinskis, V. K. Stūrys, A. Statulevičius, P. Stūpis, V. Saltmiras, E. Sleky, V. M. Tamulaitis, B. Tamulionis, Ig. Urbonas, B. Vaišnoras, A. Vaišvila, S. V. Vaitkus, J. Valiukienė, L. G. Vyšniauskas, A. Zalagėnas, A. Zaremaitė, J. Zenkevičius, J. M. Zubrickas, I. A. Zemačiai, T. Žilys.

\$15.00: F. Barauskas, J. Bukšaitis, L. Gvildienė, P. L. Jurėnas, V. Jurgulienė, O. T. Krasauskas, An. Lukošius, S. E. Markauskas, V. Matulevičius, Ed. Miliauskas, E. Račkauskas, A. Sakus, V. A. Stulgys, N. J. Uogintas, M. E. Zabulionis, A. Zubrys, K. B. Zutautas.

\$12.00: St. Jakubauskas.

\$10.00: Pr. Alšėnas, A. Ambrāška, S. J. Andrulis, Iz. Antanaitis, K. Aperavičius, A. Arlauskas, J. Azubalis, A. Bacevičius, L. Balaišis, O. J. Balsiai, J. G. Baltaduonai, K. Baltramaitis, O. S. Banelis, O. R. Berentas, V. Beresnevičius, V. Birštonas, U. Bleizgienė, A. Blūdžius, A. Borkertas, Alek. Bubelienė, K. Bubliauskienė, H. Chvedukas, K. B. Cepaičiai, S. Cepas, P. Čiurlis, V. Dailydė, M. Dausa, A. Diržys, O. Dobaitienė, A. Z. Dobilas, Draugelis, E. Dubininkas, M. A. Empakeris, G. Gaidelis, O. Gailiūnaitė, T. Galinienė, K. Gaputis, J. Gegužis, M. Gegužis, Z. Girdauskas, S. Grigaliūnas, V. Gudaitis, P. Imbrasas, Išganytojo par. narė, J. Jablonskis, A. A. Jagėla, A. Jakelaitienė, B. Jankauskienė, J. V. Jasinevičius, Ig. Jonynas, J. Juodikis, A. Kairys, K. Kaknevičius, A. Kalendra, I. Kandrotienė, A. V. Karauskas, J. Karka, D. Karosas, J. G. Kaulius, S. D. Kazlauskai, V. A. Kazlauskas, A. D. Keršiai, M. A. Kiškiai, A. Klupšas, V. Končius, K. Konulevičius, Z. Kučinskas, P. Kuliešis, A. Langas, Laučys, A. Leda, A. J. Lukošūnai, K. Lukošius, Br. Mackevičius, Z. Mažonas, M. S. Meškauskas, J. Milušas, B. V. Misevičius, P. Misevičius, J. Mockevičius, P. L. Murauskai, I. Nacevičienė, V. Nausėda, S. Olekienė, S. Paciušas, V. Pačkauskas, Panevėžietis, J. Pargauskas, R. G. Paulionis, A. Paleckis, V. Petraitis, S. Petryla, J. Petronis, M. Petrulis, L. Pilipavičius, A. Piragis, A. Plėnys, P. Preibys, J. R. M. Račys, L. Radzevičius, J. O. Rinkevičius, J. Rovas, L. Rudaitis, J. Rugys, V. J. Ruslajai, Seliokas, Alf. Simonavičius, V. Sinkevičius, P. Skabliauskas, V. F. Skrinškas, V. Skukauskas, Sofija, O. Spurgaitienė, J. Stalioraitis, S. Stankevičius, A. Stankus, Vyt. Stočkus, P. V. Sturm, A. E. Sudikai, P. Sernas, J. E. Sileikis, A. Sniukšta, J. Tamulionis, B. Trukanavičius, J. Urbonas, S. B. Vaičiūnai, V. Vaidotas, V. M. Vailaičiai, S. Vallukas, L. E. Vaštakai, J. A. Veta, S. Valickis, R. Z., J. E. Zabulionis, V. Zentinis, J. B. Žekas, P. Žibūnas, E. Žulienė.

\$8.00: O. A. Jakimavičius, A. M. Radžiūnai.

\$7.00: J. K. Dobilas, A. Gurevičius.

\$6.00: S. Skėma.

\$5.00: P. Adomaitis, Vl. Ališauskas, J. Bacevičius, Jul. Bakšys, G. Balčiūnienė, T. Benotienė, A. Beresnevičius, I. V. Bliškys, A. Bubelis, P. Butėnas, Pr. Čečys, B. Čičikas, J. Dagys, St. Dargis, B. Dicevičienė, A. Domeika, P. Dranginis, A. Dromantienė, V. Gataveckas, J. Girėnas, A. Grigonis, J. Hirš, Ixi, V. Ivanauskas, K. Ivanauskienė, M. F. Y., J. O. Jakikas, M. Jankus, V. Jeras, A. Jokūbaitis, O. Juodviršienė, S. Jurcevičius, P. Jurkšaitis, S. Juškevičius, K. H. Juzumas, K. K., J. Kalinskas, A. Kanapka, J. Kasakaitis, J. Keleris, S. Kiršinas, S. Kryževičius, S. Kudulis, J. Kuncaitis, J. Kušlikis, A. Kvedaras, L. A. Leknickai (senjor), P. Lukošius, A. Martišius, M. Meiliūnas, J. Murkūnas, A. Neverauskas, K. Pajaujis, V. Paulionis, M. Pečiulienė, V. Pečiulis, D. V. Petkevičiūtė, B. K. Poška, A. Povilaitis, S. Povilienskis, S. Prakupas, A. Prancevičius, J. A. Ranonis, B. M. Rickevičius, A. Rusinas, M. Rusinas, J. Samulis, J. Sičiūnas, P. Sidasas, S. Mackevičius, V. Stabas, J. Stankaitis, V. Stočkus, V. Stukas, K. Stulpinas, A. Stupis, H. Sukauskas, K. Sukevičius.

čienė, V. Salvaitis, Ščepanavičius, M. Senferienė, V. Stukys, J. A. Sulcas, A. Totoraitis, E. Uleckienė, V. Urbonas, R. Vaičiūnis, A. A. Vadakojis, J. Vaitkus, E. Vališka, J. Valiulis, A. Vanagas, J. Varanavičius, T. Varneckienė, Reg. Verbyla, B. Vilimas, V. Zakas, J. Ziurinskis.

\$4.00: K. V. Balsys, S. A. Kavaliauskas.

\$3.00: S. Bekeris, K. Čičikas, P. Eidukaitis, J. Jagėla, V. Janulevičius, J. Kuprevičius, A. Lemežys, E. Petrus.

\$2.00: J. Atkočiūnas, Nijolė B. A. Bernotaitis, A. Elijošius, O. Grigaričienė, V. Jasiūnas, P. Kamilavičius, E. Kulienė, J. Lelis, B. M. Matuzevičius, A. Norkus, T. Paulaitis, J. Repečka, S. Ruibys, M. Senkienė, A. Smailys, J. Ziurinskis.

\$1.00: A. Dilks, L. E. N. J. Račys, G. Romanoff, Žilinskienė. \$0.50: Pensininkas.

Organizacijos — institucijos

\$75.00: Toronto Lietuvių Namų Vyrai.

\$50.00: L. K. Kūrėju-Savonorių S-gos Kar. Juozapavičiaus Toronto skyrius.

\$25.00: T. Pranciškonai.

\$15.00: KLM Moterų Dr-jos Priskelimo parapijos skyrius.

\$10.00: Nek. Pr. Marijos seserys.

Colgan, Ontario

\$10.00: A. Baltrūnas.

Concord, Ontario

\$50.00: A. Kazilis.

Brampton, Ontario

\$25.00: J. Gudelis.

Hamilton, Ontario

\$5.00: J. A. Norkai.

Madoc, Ontario

\$25.00: R. Vaštokas.

New Market, Ontario

\$5.00: P. Sutkaitis.

Oakville, Ontario

\$10.00: A. V. Adomonis.

\$7.00: E. Juzėnienė.

\$2.00: M. Ramanauskienė.

Oshawa, Ontario

\$80.00: H. Butkevičius.

\$10.00: I. A. Medelis.

Peterborough, Ontario

\$20.00: J. Rutkauskas.

Stayner, Ontario

\$10.00: G. J. Petkevičiai.

Whitby, Ontario

\$10.00: A. Vaičiūnas.

Toronte ir Anapilio salėje per rinklavas rasta \$46 su neužpildytomis kortelėmis. Šešios kortelės pavarėdė neišskaitomos.

1978 m. dar aukoję:

\$20.00: L. Laimutė.

\$15.00: A. Zubrys.

\$10.00: M. Ignatavičius, P. Balčiūnas, A. Supronas.

\$5.00: J. Aleksa.

\$2.00: K. Čičius.

Bramalea, Ontario

\$20.00: L. Levickis.

Oshawa, Ontario

\$20.00: A. Zelvys.

Sarnia, Ontario

\$20.00: T. Bartkus.

\$10.00: S. Ceponis, Klorikaitis, A. Petrauskas, J. Rudys, Seibutis, F. Timukas, V. Vilkas.

\$5.00: Vl. Balčiūnas, A. Budrys, S. Rimkus.

\$3.00: K. Balčiūnas.

Siame sąrašą paskelbtos aukos, gautos nuo š.m. sausio 1 d. iki kovo 1 d. Jei rasite netikslumų, prašome pranešti Tautos Fondo Toronte apylinkės atstovėlei. Aukotojai, kurie nenori būti spaudoje paskelbti, turėtų ant kortelės užrašyti "neišskelbti". Dar geriau kortelėje įrašyti savo vardą, pavardę, adresą ir kortelės kampe pažymėti betkokį vieno žodžio slapyvardį. Tada spau-

doje rasite savo auką, tačiau niekas jūsų nežinos, išskyrus Tautos Fondą. Be to, Tautos Fondas, tai žinodamas, tais pačiais metais iš jūsų prašys aukos.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems. Nuoširdi padėka visų tautinių parapijų klebonams už gražų darbą, nuoširdumą ir bendradarbiavimą. Nuoširdžiai dėkojame gerbiems rinklavy talkininkams: "Satrijos" tunto turtininkai ps. Sandrai Kaziulytei, jos sesėms skautėms, J. Astauskui, O. Indrelienei, V. Kulnitiui, B. Mackevičiui, V. Paulioniui, P. Puidokui ir A. Vanagui.

Dar daug lietuvių Toronte liko neatidavę aukos Tautos Fondui. Ne laukite atskirų raginimų, palengvinti kate sunkų darbą aukų rinkėjai. Prašome aukas Tautos Fondui siųsti (čekių rašyti "Tautos Fondas" vardu) žemiau nurodytu adresu. Tebėsi lieka ne vieno lietuvių, neatlikusio pareigos savam kraštui — Lietuvai.

Tautos Fondo

Toronto apylinkės atstovė, 6 Constance St., Toronto, Ont. M6R 1S4.

Tel. 535-9864

Ottawa, Ontario

VASARIO 16-OJI Otavoje išaušė skaidri ir saulėta. Visą dieną nuo ankstyvo ryto iki saulėlydžio Lietuvių trispalvė vėliava, žymėjama Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventę, plevėsavė prie Otavos miesto rotušės. Otavos miestas jau eilę metų taip pagerbia Lietuvą ir lietuvių Miesto rotušę yra garsojęs Suskėjimo Drive, netoli Kanados užsienio reikalų ministerijos, ministerio pirmo ninko rezidencijos ir kelių didžiųjų valstybių ambasadų.

Vasario 16 minėjimas šiais metais įvyko National Museum of Man, Victoria Memorial pastato auditorijoje, vasario 17 d. Pagrindinė šventės programa sudarė dr. Ilonos Gražytės Maziliauskienės paskaita "Lithuanian Literature in Exile" ir Otavos mergaičių grupės "Ramunėlės", vadovaujamos Rūtos Šiulytės, muzikinė dalis.

Dr. Gražytė-Maziliauskienė patėkė kūrybišką ir drauge kritišką lietuvių literatūros analizę tremtyje, jai įprastu įvalgumu ir stropumu "Ramunėlės" gražiai padainavo lietuvių liaudies ir populiarių dainų pynę. Minėjimo pabaigoje Carletono universiteto bibliotekos ir Otavos miesto centrinės bibliotekos atstovams buvo dovanota po 16 lietuviškos tematikos knygų. Carletono universitetui mokslinio dokumentinio pobūdžio, o miesto bibliotekai — lietuvių literatūros prozos veikalai. Programa baigta Lietuvos himnu.

Minėjime, be lietuvių ir kanadiečių, dalyvavo estai, latviai, gudai, lenkai, ukrainiečiai ir keli žydai. Idsidentai, neseniai atvykę iš Sovietų Sąjungos. Muzėjus priesalyje vią vasari buvo įstatyti lietuvių tautodailės pavyzdžiai su jų ir Lietuvos istorijos aprašymu. Minėjimą surengė KLB Otavos apylinkės valdyba. Pr.

"OTTAWA JOURNAL", vietinis dienraštis, vasario 19 d. išspausdino antrame puslapyje aprašymą apie lietuvių surengtą Vasario 16 minėjimą, kuriame dalyvavo apie 200 lietuvių kilmės kanadiečių. Kartu buvusi surengta tautodailės paroda. Laikraščio korespondentė Julia Weston minėjimą aprašyme trumpai aptašakoją Lietuvos istoriją ir paskaitininkės dr. Ilonos Maziliauskienės (Nukelta į 84ą psl.)

Pajamų mokesčiai yra gyvenimo faktas

Kiekvienas Kanados gyventojas, turėjęs pajamų 1978 metais, pilietis ar ateivis, privalo įteikti pajamų mokesčio pareiškimą iki 1979 metų balandžio 30 dienos. Jeigu įteiktų mokesčio pareiškimą 1978 metais, gausite jums skirtą pareiškimo blanką poštu. Kitu atveju turite pasiimti pareiškimo blanką pošto įstaigoje arba jūsų apylinkės mokesčių įstaigoje.

Pajamų

Vasario 16 Venecueloj

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilmės šiais metais Karako Lietuvių Bendruomenės valdybos buvo pavestos su rengti žurnalistei Jūratei Statkutei-de Rosales.

Iš Valencijos miesto (175 km. nuo sostinės) atvažiavo keli automobiliai, pilni mūsų tautiečių: centro valdybos pirm. Juozas Kukanauza, Rūtenis Kukanauza, Violeta Kukanauzaitė, Aurelija Zalnierūnaitė (tautinių šokių mokytoja) ir kiti. Iš Maracay miesto (110 km.) atvažiavo inž. Vladas Venckus, buvęs ilgametis Venecuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas. Iš viso svečių susirinko per 100 asmenų.

La Vegas seselių koplyčioje, skoningai išpuoštoje gėlėmis, įvyko iškilmingos Mišios, kurias atnšavo kun. Antanas Perkumas.

Po pamaldų visi dalyviai buvo pakviesti dalyvauti kultūrinėje iškilmų dalyje, kur įvyko ten pat erdvoje vienuolijos salėje.

Programą pranešinėjo Marius Kvedaras, kviesdamas sugiedoti Venecuelos himną. Po to pakvietė centro valdybos pirm. J. Kukanauzą sveikinimo žodžiui lietuviškai ir ispaniškai. VLIKo ir latvių bendruomenės sveikinimą perskaitė M. Kvedaras. Iš latvių dalyvavo — dr. Uldis Keskė ir Unda Grinvald su motina. Latvių kolonijos sveikinimas lietuviams ir estams, kurių darbas skiriasi tik vos viena savaite, buvo paskelbtas trijuose Venecuelos laikraščiuose: „Nacional“ dienraštyje, „El Mundo“ popietiniame dienraštyje ir „2001“ priešpietiniame dienraštyje. Sveikinimo lenkų kolonijos pirm. dr. Feliksas Zubras, linkėdamas atgauti Lietuvai savo

nepriklausomybę. Toji diena, jo manymu, esanti jau netoli. Po to scenoje pasirodė dvi mažametės urugvajietės, kurios padėklamavo lietuviškai, pasipuošusios puikiais tautiniais drabužiais.

Paskaitą skaitė A. Vaisiūnienė. Ji apžvelgė mūsų tautos tragediją, skatindama neprarasti vilties, nes Lietuva, kaip ir anais sunkiais laikais, atgaus savo nepriklausomybę.

Kun. A. Perkumas perdavė dr. Vytauto Dambravos sveikinimą iš San Salvadoro valstybės, kur jis šiuo metu dirba JAV ambasadoje (prieš porą metų gyveno Venecueloje). Urugvajietė Rosa Ana Lesinskienė pasveikino Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės vardu. Popiežiui Jonui-Pauliui II pasiūstas sveikinimas su dalyvių parašais į Vatikaną. Sveikinimo tekstą paruošė inž. Vl. Venckus.

Po pertraukos Lietuvių Jaunimo Sąjunga pasirodė su savo programa. Stud. Ričardas Korsakas su gitara ir 5 mergaitės padainavo lietuviškų dainų. Dainavo: Joana ir Zivile Rodriguez-Ignatavičiūtės, Dainora Jaloneckaitė, Birutė Ignatavičiūtė ir Angelė Mažeikaitė. Gražiai pasirodė ir tautinių šokių grupė, vadovaujama inž. Julius Guigas ir vaistininės Jadvygos Klovaits. Programa baigta Lietuvos himnu.

Ypatinga padėka priklauso vaistininkei Jadvygai Klovaitei, Birutei Ignatavičiūtei ir Petriui Kriščiūniui, kurie, pasiskirstę darbu, sėkmingai jį atliko.

Pasibaigus kultūrinei programai, visi dalyviai buvo pakviesti į vaišes. Kaip ir visuomet, stalų papuošimas ir maisto sutvarkymas teko nuolatinei kolonijos darbuotojai Janinai Klovienai. Vaisių metu susiorganizavo vyrų grupę ir puikiai sudainavo lietuviškas dainas.

“Vasaros garsų” trijulė iš Toronto, kuri dalyvaus meninėje programoje suaktyviniame vakare Minkų radijo programos Bostone kovo 25 d. Iš kairės: Vida ir Alda Dovidaitytės ir Aldona Biskytė. Nuotr. A. Dudaravičiaus

Vietoj Estijos sostinės - muzėjus

Montrealio dienraštis „Le Devoir“ 1979. II. 16 laidoje išspausdino autorės Monique Nuytemans rašinį apie Estiją. Čia pateikiame jo vertimą.

Priešingai savo pietų kaimyninei Rygai Talinas, Estijos sostinė, senovinių bokštų ir viduramžių varpinių miestų, yra išsilaikęs nuostabią gerai. Pažvelgęs žemyn nuo senų tvirtovės sienų, regi panoraminį vaizdą — raudonus čerpių stogus, besiraizgančias gatves tarp fasadų, išlikusių iš XIII š. Tos gatvės pavadinus keistais vardais — „trumpakojų“, „ilgakojų“ gatvė.

Estijos istorija visais laikais glaudžiai rišosi su jos kaimynų — Latvių ir Lietuvos. Būdamas mažos strateginėje vietoje, jos tapdavo kitų galybių — vokečių, vengrų, danų ir rusų aukomis.

Baltijos kraštai labai myli legendas. Talinas yra išsaugojęs keletą jų. Įkurtas 1154 m., jis vadinosi Kolevan. Pagal padavimą, Linda, buvusi estų karaliaus Kalevo našlė, rinkusi prijuostėn akmenis, kad pastatytų savo vyrui antkapį. Bet prijuostės siūlės niekur, ir akmenys pabiro prie jos kojų. Vargšė Linda taip raudėjo, kad apie jos kojas iškilo ežeras. Tai Ulemistes ežeras, siekiantis Taliną. Galima, girdi, dar ir šiandien matyti jo pakrantėse akmenis, kuriuos nešiojo Linda.

Visas Talino senamiestis yra tikras muzėjus. Jame randi ištisas gatves gerai restauruotų pastatų, išlikusių nuo vėlyvojo viduramžio; taip pat vieną seniausią Europoj vaistinių.

O tačiau Talinas yra pramonės miestas. Jame daromi iš grafitinio pobūdžio skalų naftos produktai. Jame gaminami žaislai, elektriniai motorai ir baldai, kurių forma primena Helsinkio miesto (vos 80 km. nuotolyje) stilių.

Kaip ir Suomijoje, vasaros naktys čia nuostabią šviesą; prisimintina, kad iš Helsinkio čia galima atplaukti laivu su ekskursija, nes jis sustoja Taline.

Talino „Inturisto“ viešbutis gražus ir modernus. Jo kambariai jaukūs, gražiai įrengti. Pirmajame aukšte yra restoranas, išklotas moderniais vilnoniais kilimais, kurių šilti tonai sudaro impresionistinį girių vaizdą. Maistas ne kuo geresnis, kaip kitur Sovietų Sąjungoj, bet tenka prisitaikyti. Tačiau net jautiesi patogiai, malonij nuotakoj, nes žinai, kad po pilnos įspūdių dienos tavęs laukia švarus ir modernus kambarys.

Apatiniame viešbučio aukšte esama naktinio baro. Ten lankytoją pasitinka pakenčiamas spektaklis, rusų kaviaras, rūkymas erketas ir Krymo šampanas.

Kaip Rygoj, taip ir Taline mažiausiai suvenyrai yra papuošalai Baltijos gintaro, to geltonojo gintaro, kurį randi pajūryje.

Jų kita legenda sako, kad viena undinė (karalaitė) gyveno gintaro pilyje, marių gilumoje. Jinai įsimylėjo paprastą mirtinąjį ir nusivedė savo rūmuosna. Bet jos tėvas įtūžo ir sudaužė gintaro pilį. Nuo to laiko randa gintaro gabalėlių Baltijos pakrantėse.

Mums žinoma, kad tikrumoj gintaras yra suakmenėję sakai medžių, kurie pranyko prieš dešimt tūkstančių metų ledynų laikotarpyje. Gintaras kasamas Afrikoj, bet čia, kaip ir Dominikonų respublikoj, jį išmeta pa-

krantėn jūra.

Ties Pirite, Talino įlankoj, vyks olimpinės 1980 metų regatos. Olimpinio miestuko statyba gerokai įpusėjusi ir nuo šiu metu bus kviečiami lankyti atletai išbandyti įrengimų. Jei prireiks ką pakeisti, bus pakenkamai laiko.

Ten taip pat statomas milžiniškas restoranas. Čia pat puiškus paplūdimys ir vaizdas įlankos pusėn yra įspūdingo, ramaus grožio.

Puikuodamasi liekanomis savo viduramžinio vienuolyno, kurio teliko vien aštrus gotiškas fasadas, Pirita nebuvo linkusi statyti olimpinio miestuko tokio augščio, kad kyšotų virš šių griuvėsių. Esmėj tai teisinga ir net nelaukta Sovietų Sąjungoj, kur gigantiskumas paminklų srity dažnai nepaiso estetinių dėsnių.

Anapus miestų Estija, kaip ir Latvija, yra žemės ūkio kraštas. Ten yra 300 kolchozų, atseit, kolektyvinių ūkių, telkiančių draugėn mažas sodybas. Tai priešingybė sovchozams, ku-

riuos sudaro valdžios nacionalizuoti ūkiai.

Estijoj esama geros veislės galvijų. Kraštas taipgi yra išsaugojęs tekstilės tradiciją nuo XVIII š., kai buvo audžiami linai, medvilnė ir vilna.

Idomu lankyti liuteronų katedroj Taline, kur išstatyti daugelio vokiškų didikų šeimų šarvai iš tų laikų, kai Estija buvo prūsų imperijos dalimi.

Galima taip pat nueiti į ortodoksų cerkvę, kurioj laikomos pamaldos. Tai Sofijos (Bulgarijoj) Aleksandro Nevskio katedros sumažinta kopija. Ten galima grožėtis nuostabiomis ikonomis, kuriose, pagal tikrą ikonų tradiciją, matyti vien Kristaus ir Mergelės Marijos veidai bei rankos, o visa kita padengta kalinėto aukso ar sidabro skiautelėm. Atskyrus tuos du dalykus, kaip kad daroma Maskvoj, randami du meno kūriniai vietoj vieno — tapytos ikonos, kurios rodo Tretjakovo muzėjuje, ir jų tauraus metalo padėngimai, kurie išstatyti Kremliaus muzėjuje.

Metinis “Talkos” susirinkimas

Grynas 1978 metų pelnas — \$60.769 • Lietuviškai veiklai paskirta \$11,715

Metinis Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvo “Talka” narių susirinkimas įvyko 1979 m. vasario 25 d. Jaunimo Centro salėje. Susirinkimui pirmininkavo valdybos pirm. J. Kristolaitis, sekretoriavo J. Stankus. Susirinkimas pradėtas punktualiai pirmininko žodžiu, pristatančiu valdybos bei komitetų narius ir raštinės tarnautojus. Mirusieji 16 narių 1978 m. pagerbti atstojimu. Pakviesta ir susirinkimo patvirtinta balsams skaičiuoti komisija: A. Budininkas, K. Gudinskas, P. Kanopa, A. Mingėla, H. Rimkevičius. Praėjusių metų susirinkimo protokolas buvo atspausdintas apyskaitose ir be skaitymo priimtas.

Pirm. J. Kristolaitis pasidžiaugė “Talkos” pažanga ir priminė, kad bankelio tikslas ne vien tik patarnauti nariams, bet ir iš gauto pelno remti lietuvišką veiklą, kuriai pernai paskirta \$11.715.

Izd. St. J. Dalius savo pranešime paminėjo, kad 1978 m. balansas — \$12.590.710. Pasiektas gan žymus metinis padidėjimas — per du milijonus dol. arba 20,7% daugiau negu 1977 m. Narių indėliai pakilo \$2.106.336 arba 21,05%. Nariams išduotos paskolos irgi padidėjo. Nekilnojamo turto paskolų buvo išduota beveik 2 mil. dol. daugiau negu 1977 m. Tai sudaro 23,7% pakilimą. Asmeninių paskolų išduota \$181.883 daugiau arba 31,8%. Metai užbaigti, turint 2123 narius ir 589 skolininkus. Vieno nario laikomų pinigų vidurkis yra \$5.700 ir vienam skolininkui tenka \$18.624 paskolos.

“Talka” 1978 m. turėjo \$1.106.485 pajamų ir \$1.037.306 išlaidų. Nariams už indėlius išmokėta \$849.396 arba 76,8% nuo visų gautų pajamų. Tarnautojų algoms, draudimams ir pensijom išmokėta \$96.821 arba 8,75%. Valdybai ir komitetams išmokėjimai sudaro 1,22%.

Iš gauto pelno nariams buvo atspausdinti lietuviški kalendoriai ir nupirkti pieštukai už \$2.801. “Talka”, nemokamai apdrausdama narių indėlius iki \$2.000 ir asmenines paskolas iki \$10.000, išmokėjo premijoms \$20.458. Mirusiesiems 16 narių CUMIS drauda išmokėjo \$15.685.

Apmokėjus visas išlaidas ir atidėjus į atsargos fondą \$8.409, liko

Nors lankiausi tuo pat metu, tą patį saulėtą liepos mėnesį, Talinas su savo 435.000 gyventojų man pasirodė kur kas gražesnis ir patrauklesnis už Rygą. Keista — buvau įsivaizdavusi visai priešingai. V. A. J.

gryno pelno \$60.769, kuris valdybos nutarimu paliktas nepaskirstytas. Taipogi priklausantis nariams dividendas už šerus \$763,42 nutartas palikti nepaskirstytas.

Kredito komiteto pirm. J. Mikšys pranešė, kad per 1978 m. buvo leista išduoti paskolų \$4.929.423 (257 paskolos).

Revizijos komiteto sekr. A. Patamasis perskaitė revizijos pranešimą, kuriame konstatuota, kad viskas rasta tvarkoje. Auditorius E. P. Nolan pranešė, kad kooperatyvas yra gerai tvarkomas ir daro puikų pažangą. Auditoriumi 1979 m. susirinkimas vienbalsiai patvirtino E. P. Nolaną.

Valdomųjų organų rinkimai buvo atlikti atspausdintom kortelėm slap-

tu balsavimu. Balsuoti turėjo teisę užsiregistravę 163 nariai. Į valdybą buvo renkami 2 asmenys. Susirinkimo pasilytieji kandidatai gavo balsų: J. Pleinys 112, R. Kontenis 76, V. Leparskas 66, R. Repšys 60. Išrinkti į valdybą du pirmieji. Kredito komitetas buvo renkamas vienas narys. Pasilytytas vienas kandidatas K. Mileris, kuris išrinktas aklamacijos būdu. Revizijos komitetas buvo renkamas vienas narys. Gavo balsų: J. Sadauskas 76, J. Skaitys 75. Išrinktas J. Sadauskas.

Susirinkimo metu nešliko didesnių diskusijų nei sumanymų. Visi pranešimai buvo priimti be paklausimų. Nebuvo iškelta ir jokių sugestijų dėl ateinančių metų “Talkos” 25 metų sukakties paminėjimo. O juk tai labai svarbus įvykis, kurio nariai ne vienu žodeliu neprisiminė. Ilgametis kredito komiteto pirm. J. Mikšys, išbuves šiose pareigose 24 metus, nebekandidatavo ir, gavęs žodį, padėjojo valdybai, kredito komiteto nariams, su kuriais dirbo, ir visiems nariams už bendradarbiavimą. Pirmininkas J. Kristolaitis valdybos ir susirinkimo vardu padėkojo J. Mikšui už ilgametę tarnybą “Talkai”, kuriai nuosirdžiai ir pareigingai dirbo nuo pat įsteigimo dienos.

Susirinkimo metu šiek tiek nedar-

nos įnešė jau antri metai atsilankantis vienas asmuo, kuris nerimtai žiūrį į keliamus klausimus, nesilaiko nustatytos tvarkos, tuo keldamas be-reikalingą erzelį ir triukšmą.

Valdyba po susirinkimo pasiskirs-tė pareigoms: Juozas Kristolaitis —

pirmininkas, Jonas Stankus — vice-

pirmininkas, Robertas Kontenis —

sekretorius, Stasys J. Dalius — išdi-

ninkas, Jeronimas Pleinys — narys.

Stasys Dalius

Lietuvių talentų dienos

Kanados lietuvių talentų varžybas pradėdamos kovo 24, šeštadienį, 11 v. r., Jaunimo Centre ir parapijos salėje Hamiltone. Dalyviai prašomi atvykti bent valandą anksčiau susipažinti su varžybų taisyklėmis.

Jaunieji talentai iki kovo 20 d. registruojasi pas rengėjų sekr. K. Baroną, 35 Weir St. N., Hamilton, Ont. L8H 5E7, šiose mešio šakose: šokių, žodžio, vaidybos, muzikos. Dailės meno atstovai 3 paveikslus siunčia vicep. A. Juozapavičiui, 20 Kensington Ave. N., Hamilton, Ont. L8L 7MA.

Tolimesnių kolonijų atstovai, reikalingi nakvynės, prašomi pranešti sekretoriui.

Kovo 25, sekmadienį, Jaunimo Centre 4 v.p.p. įvyks baigminės varžybos, įteikimas visiems dalyviams pažymėjimų ir

laimėtojams žymenų. Gaudia paklausimų, ar leidžiama, grupinis pasirodymas. Taip, mokyklinio amžiaus atstovai mielai laukiami su vaidinimu, daina ir muzika, kadangi jų pasirodymas šiose varžybose yra tolimesnis kelias į meno pasaulį.

Reiškiame padėką Hamiltono “Talkai” už \$200 paramą šiam talentų pasirodymui.

Iki pasimatymo svetingame Hamiltone kovo 24-25 d. d.

KLB kultūros komisija

● LITERATORA yra pajėgi atskleisti naujus horizontus ir naujas perspektyvas — filosofines, religines, estetines ir net socialines. Senosios žydų literatūros istorijoje niekad nebuvo esminio skirtumo tarp poeto ir pranašo (Nobello laureatas Isaac Bashevis Singer).

“Amber Holidays”

1979 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIEŖEN SAVAITĖS: Maskva — Vilnius — Leningradas

Kovo 19	— \$725.00	birželio 7	— \$859.00
Balandžio 11 ir 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
Rugpjūčio 2 ir 9	— \$829.00	rugpjūčio 19 ir rugsejo 26	— \$829.00
Rugpjūčio 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Birželio 7	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
Birželio 20	— Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00
Liepos 12	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
Rugpjūčio 2	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
Rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimas vadovų.

● Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu, Niujorke

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSCIAU

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, USA. Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDŽIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

JEIGU MANOTE, KAD TABAKAS, ALKOHOLIS IR NARKOTIKAI JUMS KENKIA, ISIVAIZDUOKITE, KĄ JIE DARO JŪSŲ DAR NEGIMUSIAM KŪDIKIUI

Tapdami tėvais, jūs galite išvengti psichiškai atsilikusių vaikų, laikydamiesi atitinkamos dietos ir tvarkingo gyvenimo nęstumo metu.

Norėdami sužinoti faktus, kreipkitės pas savo gydytoją.

Daugeliu atvejų psichiškai atsilikusių vaikų galima išvengti.

Jūsų vaiko sveikata ir gerovės nuo to priklauso.

Norėdami gauti daugiau informaciją, rašykite, prašydami knygelės, kaip išvengti psichiškai atsilikusių.

Rašykite:
Mental Retardation Prevention
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1E9

Keith Norton,
Minister of Community and
Social Services
William Davis, Premier

Ontario

Liublino unija teisės istorijos apvaskale

Dr. Jono Žmuidzino veikalas, parašytas ir išleistas prancūzų kalba

J. Jakštas

1
Lietuvos istorijoje XVI šimtmetis buvo laikas didelių įvykių, ant kurių sudaryto pagrindas vystėsi naujųjų ir net naujesių laikų Lietuva. Bent iki nepriklausomybės laikų Lietuvos ekonominiame, visuomeniniame, kultūriniame gyvenime glūdėjo pagrindai, gavę pradžią XVI š. Ypač ryškus buvo Lietuvoje XVI š. religinis-kultūrinis palikimas.

Vienas didžiųjų XVI š. įvykių buvo Liublino unija. Negali sakyti, kad ji būtų buvusi didžiausias to šimtmečio įvykis — buvo ir kitų įvykių, gal net daugiau svėrusių lietuvių tautai, kaip pvz. pirmosios lietuviškos knygos pasirodymas, reformacija, Vilniaus universiteto įsteigimas, pradėtas Sūduvos apgyvendinimas, trijų Lietuvos Statutų išleidimas, valakų reforma. Liublino unija tu įvykių tarpe kad ir nėra didžiausia, yra garsiausia. Apie ją nemažai knygų prirašyta, ji gana plačiai minima ir bendruose istorijos veikaluose.

Lietuvos istoriografijoje pirmas apie ją plačiai rašė Jonas Šliūpas savo tritomis istorijos antrojo tomo pabaigoje. Šliūpas dėstė uniją pagal M. O. Kojalavičiaus išleistą dienoraštį, kaip jis buvo panaudotas rusų istorikui Ilovaikio jo Rusijos istorijoje. Jei Šliūpas nebūtų prisipažinęs, kad jis naudojosi ne patį dienoraštį (jis sakėsi jo negalėjęs gauti), bet Ilovaikio atpasakotą, turbūt kiekvienas skaitytojas būtų pamąsęs, jog jis naudojo Kojalavičiaus originalą. Šliūpas, sekdamas lenkais istorikais ir T. Narbutu, be niekur nieko tvirtino, kad po Liublino unijos Lietuva tapo „Lenkijos provincija“.

Liublino unijai ir laikams po jos skirta A. Sapokos disertacija „Lietuva ir Lenkija po 1569 m. Liublino unijos“. Disertacija išspausdinta 1938 m. gale, atseit, prieš netrukus prasidėjusį karą ir dėlto negalėjo praplėsti už Lietuvos ribų. O sovietinėje Lietuvoje platinimas jos, kaip ir visų nepriklausomybės laikų leidinių, sulaukytas. Todėl ji dabar užsienyje beveik negaunama.

Trečias lietuvis, papildęs Lietuvos istorijos mokslą Liublino unijos tema, yra dr. Jonas Žmuidzinas, generalinis Lietuvos konsulas Kanadoje, parašęs literatūrišką prancūzų kalba Sorbonos universitetui disertaciją „Commonwealth polono-lithuanienne ou l'Union de Lublin 1569“ (Paris Mouton 1978).

Jau dvigubas veikalo pavadinimas pasako, kad jis skirtas ne vienam dalykui — Liublino unijai, bet dar ir visam Lietuvos-Lenkijos santykių kompleksui, autorius pavadintam anglišką žodžiu „commonwealth“. To viso kompleksas centras — Liublino unija. Rodos, būtų tik padėti tą uniją veikalo pagrindui ir liesti kitus dalykus, tik susijusius su ja. Tuo būdu sudarytas istorinis kūrinys būtų išėjęs vieningas, skirtas Liublino unijai. Mūsų istorikas-teisininkas nejo tuo keliu. Jis įpyne Liublino uniją į beveik visą Lietuvos istoriją ir veikala suskaidė į tris dalis. Ilgoje pratarinėje įrodinėjama, kodėl jis skaldomas. Plačiausiai pasiaiškinama, kodėl reikalinga pirmoji dalis, kur bandoma apžvelgti Lietuvos istoriją prieš-unijinius laikais. Autoriaus mažiaud šiaip samprotaujama: prieš 400 metų dvi tautos — lietuvių ir lenkų sudarė bendruomenę; jos yra terra incognita (pabraukimas autoriaus) juridinei Vakarų literatūrai. Jei lenkų tautos savimonė ir jos juridinis statusas prieš uniją yra daugiau ar mažiau suprantami bendralaikio dviasiai, tai ne tas pats tos epochos Lietuva. „Štai kodėl mes analizavome pirmoje dalyje įtaką veiksmų, kurie formavo tautinę vienybę ir sudarė lietuvių tautą; taip pat analizavome pirmąjį lietuvių veiksmą, kurį jie padarė prieš uniją“ (10 p.). Šiomis mintimis vadovaudamasis, autorius pateikė Lietuvos istorijos apžvalgą nuo seniausių laikų iki unijos. Jis vaizduoja ne tik istorinį vyksmą, bet ir kiekvieną progą pabrėžia lietuvių kilumą, jų patriotizmą, net nacionalizmą, kurį rado XIII-XIV š.

Vadinasi, istorija skirta ne tik informuoti skaitytoją apie Lietuvos praeitį, bet dar įtaigoti jam skaidrų, be dėmių Lietuvos praeities paveikslą. Pagirtina mintis, tačiau ji turėtų būti dėstoma, vadovaujantis istorijos mokslo metodu.

Pagal istorinį metodą istorikas ką dėstydamas turi būti nuoseklus (Kanto posakis, kad nuoseklumas yra didžiausia filosofų pareiga, tinka ir istorikui). Nuoseklumas įpareigoja istoriką dėstomąją medžiagą tvarkyti kronologiškai, tematiškai arba abudu būdus kombinuojant. Jei kaupiami faktai, cituojami šaltiniai nesilaikant kronologinės ar tematinės tvarkos, gaunamas chaosas, atseit, sujauktas dėstymas. Tokio dėstymo pavyzdys yra pirmoji šio veikalo dalis ir dar prieš ją einanti trumpa visos Lietuvos istorijos apžvalgėlė.

Apžvalgėlė, rodos, nebūtų buvusi reikalinga, jei trijoje sekančiose dalyse būtų buvusi išdėstyta Lietuvos istorija iki XVII š. pabaigos. O jei ji duota, tai turėtų būti ne paskirų faktų išskaičiavimas, bet trumpu istorinio vyksmo pavaizdavimas, kalbant tik bendrybėmis.

Kitokia įvadinė apžvalgėlė duoda mūsų autorius (13-19 p.). Jis pradeda nuo mūsųose įprasto lietuvių ir sanskrito kalbos panašumo ir cituoja tą dažnai skaitomą sakinį „Dievas davė dantis...“ Sakinys, dėl dažno citavimo jau viršęs banaliu, galėjo būti neminimas moksliniame veikalas. Toliau eina Būga, Tacitas su jo „Aestiorum gentes“, Mindaugas, Sialiu kaitynės, Gediminas su cituojamu titulu „Rex Lithuanorum et multorum Ruthenorum“, Algirdas — totorių nugalėtojas prie Mėlynųjų vandenų. Čia pat ir Vytautas kaip Žalgirio pergalės laimėtojas. Ryšium su ta pergalė užsimintas ir vokiškas „Drang nach Osten“. Čia randa vietą ir toks nuo istorinės tikrovės atsisijęs teiginys: „Lietuva favorizavo būsimą carų didybę, nes Rusija galėjo patogiai ugdyti savo galybę“ (16 p.). Nebuvo reikalo šioje vietoje minėti ne tik Liublino uniją, bet dar ir jos išdavus, jei tam skirta veikale visa dalis. Sukilimai (1794, 1831, 1863) čia irgi minimi. Toliau einama į nepriklausomybės laikus, minint 1917 m. išrinktą tarybą, Vasario 16 aktą, Pilsudskį, Želigovskį, Vilniaus okupacija. Taip prieinama prie II pasaulinio karo, Lietuvos okupacijos ir skyrelis baigiamas Romo Kalantos auka 1972 m.

Po įžanginės istorinės apžvalgės eina trys dėstymo dalys.

2
Pirmoji dalis pavadinta „Bendros aplinkybės Lietuvoje prieš uniją“. Po samprotavimų apie tautiškumą, kultūrą vėl grįžtama prie indoeuropiečių, baltų ir antrą kartą minimas Tacito „Aestiorum gentes“, kanklės, „Rex Lithuanorum et multorum Ruthenorum“, Gedimino laiškas ir pateikiamos kelios jų ištraukos. Vis paskiri faktai be jų tarpusavio ryšio. Kiek ilgiau pakalbama šioje dalyje apie keturis dalykus: Konstanco susirinkimą, valstybinę kalbą D. Lietuvos Kunigaikštijoje, tautinę samonę XV, XVI š. ir lietuvišką tautiškumą teisėje.

DR. JONAS ŽMUIDZINAS, generalinis Lietuvos konsulas Kanadoje. Jis yra autorius neseniai išleisto knygos prancūzų kalba apie Liublino unijos interpretaciją. Nuotr. V. Maco

Gaila, kad lietuvių bylai Konstanco susirinkime autorius nepanaudojo V. Gidžiūno straipsnio „Zemaičių byla Konstanco susirinkime (1414-1418)“ (Lituanistikos Instituto Darbai II, 1968). Straipsnyje vispusiškai apžvelgiamos aplinkybės, nukreipusios Vytauto ir Ordino bylą į susirinkimą, dėstomas pagrindiniai ginčas dėl jos tarp lietuvių-lenkų ir Ordino. Tuo tarpu mūsų autorius duodamas tik lietuvių-lenkų agento Vladimirio susirinkimui įteiktas traktato turinys. Traktate išūrima tolerancijos mintis, kuri iš jo neišvedama. Kažin, ar pateisinama ta autorius paberta pagyra Jogailos universiteto rektorius Vladimiris? (76 p.). Atrodo, jis grynė Zemaichius ir lietuvių nuo Ordino ne tolerancijos motyvais vadovaudamasis. Taip pat netiko remti Vladimirio traktatą Gedimino 1323 m. pareiškimu (78 p.) ar net Lietuvos 1529 m. Statutu (I, 9). Tai visai skirtingi dalykai ir nemaišytini.

Poskyryje „Kalba“ (79 p. ir t.) liečiamas dažnai istorijoje užmenamas valstybinės kalbos klausimas D. Lietuvos Kunigaikštijoje. Autorius visai teisingai veda ją iš senos cerkvinės slavų kalbos, pabrėžia jos skirtumą nuo Maskvos kunigaikštijoje vartotos taip pat slavų kalbos. Remdamasis J. Lappo autoritetu, dr. Žmuidzinas atskiria valstybinę Lietuvos kalbą nuo gudų, kurią jis laiko „perdėm nauju lingvistiniu fenomenu“ (80 p.). Slaviškoji Lietuvos kalba turėjo praimašyti lietuvišką žodžių (tai parodė K. Jablonskio tyrinėjimai) ir buvo specifiska slavų kalba. Todėl jo siūloma vadinti Vakarams suprantamu vardu „lietuvių-rusų“ (ne rusų), prancūziškai — „lithuano-ruthene“. Toliau per visą veiklą šis terminas vartojamas. Vargu sutiks istorikai įsivesti tokį makaronišką terminą Lietuvos kunigaikštijos kalbai vadinti. Geriau laikyti tą kalbą slaviška, susidariusia ant cerkvinės kalbos pagrindo. Kadangi D. Lietuvos Kunigaikštijos metu visi rytų slavai vadinti daugiausia rusais (rus, lotyniškai rutheni), tai jų kalbą galima vadinti rusių.

(Bus daugiau)

Atslūsta paminklė
CANADIAN ETHNIC STUDIES — ETUDES ETHNIC AU CANADA. Special Issue — Ethnic Radicals. Vol. X, No. 2, 1978. Šiame leidinyje išspausdinta visa eilė straipsnių apie socialistinį sąjūdį Kanados ateivuose. Adresas: Canadian Ethnic Studies, The University of Calgary, Calgary, Alberta, Canada T2N 1N4. Pastebėtina, kad šiame serijiniame leidinyje nebūna straipsnių apie lietuvius.

2
STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPAI 20 METŲ. Specialus „Tremties Trimito“ priedas, išleistas Stasio Butkaus šaulių kuopos lėšomis Detroito. 25 psl. Nei išleidimo vieta, nei data nepažymėta.

1979 METŲ KALENDORIUS (knyginio formato). Išleido Prisikėlimo parapijos ekonominė sekcija. Paruošė Stasys Prankapas. Tiražas 3000 egz. Toronto, Ont., 1979 m., 184 psl.

Jonas Narbutas, SPORTAS NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE. Antra dalis (1937-1940). Viršelis — dail. Romualdo Bukausko. Kalbą taisė Anupras Tamulynas. Spausdino M. Morkūno spaustuė. Autoriaus leidinys. Čikaga 1978 m., 445 psl.

Aktorius JONAS KELECIUS, pasižymėjęs scenoje veikla išėjvyje. Šiuo metu jis interpretuoja valdybinių būdu lietuvių ir kitataučių rašytojų kūrinius. Toronte „Mississaugoje“ jis lankysis kovo 24 dieną ir atliks teatrinę programą Anapilio salėje. Rengia Anapilio Moterų Būrelis

Kelečių Toronte pasitinkant

Dailiojo žodžio mylėtojams maloni ir reikšminga pramoga numatyta Toronte — Mississaugoje kovo 24, šeštadienį, Anapilio salėje. Žinomas aktorius Jonas Kelečius interpretuos mums autorių — Samuelio Becketto, Pulgio Andriūšo ir Kazio Binkio ryškiausius kūrinių tipus.

Prieš daugelį metų matėme J. Kelečių Toronte su jau mirusiu L. Barausku inscenizuojant V. Krėvės apysaką. Nuo to laiko tokios geros vaidybos mes Toronte nesame matę.

Nors Jonaso Kelečius yra ir dailininkas, turi kitų užsiėmimų, tačiau savo pamėgtą vaidybos meno neišsida. Atrodo, kad žodžio menas jam labiausiai prie širdies.

„T. Žiburių“ š. m. sausio 11 d. numeryje yra platus aprašymas apie jo pasirodymą Klevelande. Iš to aprašymo matyti, kad veikalo interpretacija buvo atlikta labai gerai meniškai ir

techniškai. Savo monologuose J. Kelečius naudoja garsiakalbius, juostas ir efektingą apšvietimą. Šią visą technišką pusę tvarko dail. Vanda Alekniekė.

Pirmoje programos dalyje, būtent, „Paskutiniame Krappo įrašė“, senasis Krappas klausosi juostoje įrašyto savo balso prieš 30 metų. „Argi aš iš tikro buvau tas idiotas?“ — klausia jis save. Žmogus prieš 30 metų ir dabartinis senukas nebėra tas pats žmogus. Tai du atskiri žmonės, kurie vienas kito nebėgi supprasti.

Pulgio Andriūšo „Neįleido“ daugiausia žavi augšaitiška lietuviška kalba ir lyriškais gamtos vaizdais.

Kazio Binkio „Kriaučius Motiejus“ yra fejtoniškas kūrinys ir pabaigai žiūrovus linksmi nutieikia.

Talentingas aktorius žiūrovų dėmesį pagauna ir išlaiko beveik porą valandų. B.

Šiaurės lakštingala pietuose

Vasario 7 d., St. Petersburgo lietuvių klubo salėje įvyko puiki koncertas garsėjančios šiaurės lakštingalos sol. Ginos Capkauskienės su vietos lietuvių chorų. G. Capkauskienė, šiuo metu esanti pačiame savo talentų žydėjime, žavėjo klausytojus koloratūriniais savo čiulbėjimais. Ji gerai paruoštas dalykus atliko laisvai, lengvai, nuosakiai juos interpretuodama. Viena solistė atliko dvi arijas iš operos „Lucia di Lammermoor“ G. Donizetti — „Man teko eiti per tylumą“ ir rečitatyvą „Jau žvakės dega“. Drauge su choru solo daly atliko „Karvelėli“... C. Sasnausko, verpėjo dainą iš Br. Budriūno kanto: „Lietuvos šviesos keliu“ ir „Mano protėvių žemė“ Br. Budriūno.

St. Petersburgo lietuvių choras, sutelkęs apie 40 narių, kurių dauguma jau prieš čia įsikurdami yra dainavę kitur įvairiose choruose, dabar, vadovaujami prityrusio dirigento P. Armono, sudaro stiprų ir darnų muzikos vienetą. Šiame koncerte gražiai atliko: „Maldą už tė-

vyne“ — J. Gaidelio, „Tėvishės medžiūs“ — J. Starkos, „Suaidės vėl laisvės dainos“ — Br. Jonušo, „Sienapjūtė“ — J. Gaidelio, „Oi, toli toli“ — St. Gailevičiaus, Pasveikinimo chorą iš operos „Pilėnai“ — V. Klovos, verpėjo dainą iš kantatos „Lietuvos šviesos keliu“ — Br. Budriūno. Ypač didingai skambėjo „Mano protėvių žemė“ Br. Budriūno. Ji taip sužavėjo klausytojus, kad turėjo kartoti.

Solistė ir chorui akompanavo Margaret Sullivan. Publika sustojusi pagerbė gausiais plojimais programas atlikėjus. Solistė, dirigentui ir akompaniatoriui įteikta gėlių. Po koncerto veiklus klubo pirm. Kl. Jurgėla nuosirdžiai dėkojo programos atlikėjams ir talkininkams už šį taip puikų koncertą. Išskirtinai dėkojo JAV LB St. Petersburgo apylinkės pirm. A. Gruzdžiui, kuris, su soliste G. Capkauskiene aptaręs organizacinius koncerto reikalus, uoliai rūpinosi jo įvykdymu. Gilią padėką išreiškė p. p. Bliskiams, kurie pamartotinai globoja solistę jos

(Nukelta į 9-tą psl.)

NAUJA *Anatolijaus Kairio* poema

„Laisvės sonata“

Simo Kudirkos šuolis poetinėje vizijoje, 40 dail. D. Kizlauskienės iliustracijų, didelis formatas, kieti viršeliai, grožiai išleista knyga. Tinka mokyklai, jaunimui ar dovanai betkuriai progai. Kaina \$6.00

Užsakymus siųskite:

Mr. A. Kairys, 4304 West 55th St., Chicago, Ill. 60632, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS \$1000 premija kovo 4 d. Los Angeles, Cal., balsų dauguma paskirta Stasiui Santvarui už jo poezijos knygą „Rubajatai“. Vertinimo komisiją sudarė Pranas Visvydas, pirm., Alė Rūta, sekr., Bernardas Brazdionis, Bronys Raila ir dr. Elena Tumienė. Premijos mectenatas — Lietuvių Fondas.

VALSTYBINIAME KLEVELANDO UNIVERSITETE veikianti etninė studijų programa prieš trejetą metų pradėjo leisti monografijas, skirtas šiam Ohio mieste gyvenančioms tautybėms. Penkioliktoju tomu neseniai buvo išleista lietuvių kilmės prof. John F. Cadzow monografija „Lithuanian Americans and Their Communities of Cleveland“. Ją sudaro keturios dalys: 1. „Lietuvos istorija“, 2. „Lietuvių imigracija į JAV“, 3. „Lietuvių bendruomenė Klevelande iki II D. karo“, 4. „Lietuvių bendruomenė Klevelande po II D. karo“. Prof. J. F. Cadzow, vadovaujantis etninė studijų programai Kento universitete, medžiagos šiai monografijai įšėjo kelių lietuviškos universiteto rinkinių, turinčiuose apie 10.000 knygų, laikraščių bei žurnalių, nuotraukų, archyvinų dokumentų. Monografijoje teigiama, kad 1810 m. Klevelande buvo apie 100 lietuvių, o 1899 m. — apie 100 lietuviškų šeimų. Joms priklausė 13 tokių verslo įmonių, kaip geležies reikmenų parduotuvė, skalbykla, trys siuvyklos ir penki restoranai. Įvadą monografijai parašė Algis Rukšėnas ir dr. Viktoras Stankus. Monografija „Lithuanian Americans and Their Communities of Cleveland“ kainuoja \$8. Ją galima gauti šiuo adresu: Ethnic Heritage Studies, Dr. Karl Bonutti, Cleveland State University, Cleveland, Ohio 44115, USA.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA išmecenato kun. dr. J. Prunskio buvusi \$1.000 lietuviškų radijo valandėlių programoms premijuoti. Vertintojų komisiją sudarė: dr. K. Sidlauskas, V. Kasiūnas, J. Skarubskas, dr. L. Simūnas ir kun. A. Tamoliūnas. SJ. Jie \$250 premijas vienbalsiai paskyrė: už pasikalbėjimą — Vladimir Bakūnui Los Angeles mieste, už meninę programą — Alonui Daukus Čikagoje, už patriotinę — Gertrudai ir Povilui Dargilams Pitsburge, už religinę — Petriui Višniūnui Brocktone. Konkursui buvo atsiųsta dešimt lietuviškų radijo valandėlių 17 programų.

SKAITINIŲ KNYGŲ amerikiečių gimnazijoms „British and Western Literature“, redaguota Roberto Cariseno, išleido McGraw-Hill leidykla. Šion trečiojo laido yra įtraukta ir Lietuvoje kurlandžio rašytojo bei žymaus dramaturgo Juozo Gružo novelė „Kellonė su klūtėmis“, palmta iš antologijos „Selected Lithuanian Short Stories“. J. Grušas yra pirmasis baltietis, patekęs amerikiečių skaitinių knygyn.

V. S. VARDŽIS IR R. J. MISIŪNO redaguota veikalą „The Baltic States in Peace and War, 1917 - 1945“ išleido Pensilvanijos universiteto leidykla. Jame plačiai paličiami vidiniai ir išoriniai Lietuvos, Latvijos, Estijos nepriklausomos gyvenimo aspektai. Pirmoji dalis nagrinėja nepriklausomybės sąjūdį laimėjimus, antroji — naujųjų valstybių politiką bei etninę mažumų traktavimą ir ekonomines problemas, trečioji — Baltijos respublikų ryšius su Vokietija, D. Britanija, Sovietų Sąjunga, pastangas įsteigti Baltijos valstybių sąjungą, ketvirtoji — 1944 m. įvykius, pasibaigusius šių trijų respublikų įjungimui į Sovietų Sąjungą, bei sovietinę jų interpretaciją. Knygos šaltiniai — Suomijos, Vokietijos, Britanijos, JAV, Sovietų Sąjungos rusiškųjų ir lietuviškųjų archyvinė medžiaga, įskaitant ir lig šiol nekelbtus dokumentus. Daugelis veikalų idėjų kilo JAV ir švedijoje surengtose baltietikių studijų konferencijose. Atskirus skyrius paruošė: E. Anderson, D. M. Crowe, A. Dalin, D. J. Dunn, J. P. Slavenas, B. Meissner, Ch. L. Sullivan, M. Garleff (V. Vokietija), D. Kirby (Britanija) ir A. Strazhas (Izraelis). Veikalas turi 256 psl., kainuoja \$12.50.

DR. RIMGAUDAS NEMICKAS, Čikagietis širdies ligų specialistas, dirbęs Loyolos universiteto ligoninėje ir dėstęs universitete, šiomis dienomis buvo pakeltas į ordinarius Loyolos universiteto medicinos mokyklos profesorius.

ESTRADOS SOL. NIJOLĖ ŠČUKAITE, iš Vilniaus atvykusi Austrijon, surengė koncertus Sydnejaus, Melbourne ir Adelaidės miestuose. Daugeliui lietuvių ji jau yra pažįstama iš mūsų pasiekusių pramoginės muzikos plokštelių, kurios naudoja lietuviškose radijo programose. Koncertuose skambėjo jaunųjų Lietuvos kompozitorių kūrinių, papildyti ir verstiniomis kitų tautybių kompozitorių dainomis. Daug lietuviškų dainų atspindi meilę gimtajai Lietuvai, jos gražiajai gamtai. Koncertą Melbourne N. Ščukaite užbaigė okupuotoje Lietuvoje tautinė giesmė tapusia daina „Lietuva brangi“, kviesdama įsijungti ir visus koncerto dalyvius.

SOL. GIEDRĖ KAUKAITĖ, Vilniaus operos sopranas, vilniečius pakvietė į šimtąjį savo koncertą, kuriam šį kartą buvo pasirinkti tik lietuvių kompozitorių kūrinių. Viena pirmoji koncerto dalis buvo skirta kompoz. F. Bajoro muzikai. G. Kaukaitė atliko „Sakmų suita“ pianistė S. Balionytė — „Raudą“ fortepionui. Bene didžiausio dėmesio susilaukė pirmą kartą atliktos keturios F. Bajoro dainos iš ciklo balsui ir liaudies instrumentams „Džukų vestuvinės dainos“. G. Kaukaitė talkino Vilniaus universiteto dainų ir šokių liaudies ansamblio instrumentalistų grupę. Geriauoliai pavyko paskutinė koncerto daina „Aš keliauju keliavau“. Koncerte taip pat skambėjo kompoz. K. Brunzdaitis poetas J. Degutytės tekstu sukurto „Dvi raudos“ balsui ir fortepionui, kurioms G. Kaukaitė ir S. Belionytė surado gilių ir trapių spalvų. Įtarpą sudarė O. Balakausko „Impresiona“ fleitai ir fortepionui, atlikta A. Vizgirdos ir S. Belionytės. Koncertą užsklėdė naujoji B. Kutavičiaus kantata balsui, obojui ir fortepionui „Du paukščiai girios ūkėjai“, kuriai kompozitorius buvo panaudojęs R. Tagorės tekstą. Obojui grojo J. Rimas, skudutėlis — A. Jurgelionis. Kantatos atlikimui buvo panaudotas ir magnetofono įrašas.

VILNIAUS GRAŽŲ GAMYKLA prieš 14 metų suorganizavo vokalinę-instrumentinę ansamblį, vadovaujamą L. Pranulio. Šiam vienietui teko gastroluoti Lenkijoje ir R. Vokietijoje, kitose pačios Sovietų Sąjungos respublikose. Neseniai Vilniuje įvyko jau 500-tasis šio ansamblio koncertas, kuriame, be pačių ansamblių dalyvų, dalyvavo ir Vilniaus dramos teatro aktoriai.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS savo aktorius Henriką Kurauską kūrybinio darbo trisdešimtmetį paminėjo Justino Marcinkevičiaus „Mažvydo“ spektakliu. Sukaktuviniškai valdinti pradėjo Kauno teatre, lankydamos dramos studija. Vilniaus teatre dirba nuo 1954 m. Jų sukurę apie 70 vaidmenų, jų tarpe Hamletas J. Sekspyro „Hamlete“, Ferdinandas F. Schillerio „Klastojose ir meilėje“, Osvaldas H. Ibseno „Smėklose“, Dausprangas J. Marcinkevičiaus „Mindage“, Opiskina F. Dostojevskio „Stepančikovo dvare“, 1959 m. H. Kurauskas laimėjo respublikinę premiją už J. Janonidį valdmenį filme bei J. Būteno ir A. Kernagio pjeselę „Pamiliu dangaus žydumą“. Sukakties proga jis atliko pagrindinį Mažvydo vaidmenį J. Marcinkevičiaus veikalas. Už nuopelnus teatrui H. Kurauskui suteiktas Lietuvos liaudies artisto garbės vardas.

RESPUBLIKINE VILNIAUS BIBLIOTEKA, 1983 m. persikėlus į naują pastatą, specialia paroda paminėjo savo šėlisdešimtmetį. Nepriklausomybės laikotarpyje šio biblioteka veikė Kaune. Teigiama, jog vien tik pernai įsigyta apie 100.000 leidinių. Bibliotekos paslaugomis naudojami beveik 32.000 skaitytojų Vasario 14 d. įvyksiuose sukaityti minėjime apžvalginį pranešimą parodė bibliotekos direktorius J. Balčiūnas, skaitytojų anketų analizę — jų aptarnavimo skyriaus vedėja S. Klytė. Koncertinę programą atliko dainininkai ir aktoriai — B. Grinčevičiūtė, K. Kymantaitė, G. Apanavičiūtė, R. Tumalavičiūtė, V. Jefremovas, J. Grižaitis, E. Kuodis, V. Kuprys, A. Bubenis, C. Stonys ir vokalinis bibliotekos moterų ansamblis „Ramuva“.

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE apžvalginio pobūdžio jubilėjinę savo grafikos darbų parodą surengė dail. Antanas Kučas. Ji, matyt, skirta 70-tajam gimtadieniui, nes A. Kučas yra gimęs 1909 m. sausio 24 d. Kauno meno mokyklos grafikos studija, kur jo mokytojais buvo A. Galdikas ir K. Sklerius, baigė 1935 m. Jo talentas išryškėjo tuoj po studijų iliustruotoje Aibės knygoje „Briekka“. Jau tada jis į savo iliustracijas įvedė gilių motyvus. Jo iliustruotų knygų sąrašas — S. Stanevičiaus „Pasakėčios“, Leipce sidabro medalį laimėjęs Zemaiteis „Martis“, B. Suogos „Lietuvių liaudies dainų rinktinė“, V. Krėvės „Bobulės vargai“. A. Kučas taipgi yra sukūręs daug knygynėlių, estampų, Vilniaus vaizdų. Dirba Vilniaus dailės institute, ruošdamas jaunuosius grafikus.

LIETUVOS TEATRO DRAUGIJOS aktorių namuose Vilniuje literatūrinį dviejų dalių vakarą „Kaimo kronikos“ surengė Vilniaus dramos teatro aktorius Algimantas Bružas. Pirmoje dalyje jis skaitė P. Cvirkos apsakymą „Devintas prakaitas“, ištraukas iš A. Vienuolio ir V. Krėvės apsakymų, antroje — kelis V. Rimkevičiaus apsakymus, ištrauką iš J. Apyžiaus romano „Sodybų tuštėjimo metas“.

KULTūros paminklų APSAUGOS FONDO išdą papildė Klaipėdoje surengto koncerto pelnas. Programą atliko du klaipėdiečių vienetas — E. Bungardienės vadovaujama statybinių kultūros namų vaikų šokių grupė „Žiogelis“ ir estradinis liaudies ansamblis „Žėrutis“ su savo vadovu P. Dausinu. V. Kat.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų		
KASOS VALANDOS:		
Pirmadieniais	10-3	MOKA UŽ:
Antradieniais	10-3	term. indėlius 1 metų
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 2-3 metų
Ketvirtadieniais	10-8	pensijų ir namų s-tas
Penktadieniais	10-8	taupomąsias s-tas
Šeštadieniais	9-1	depozitų-čekių s-tas
Sekmadieniais	9.30-1	DUODA PASKOLAS:
		asmenines
		nekiln. turto
		investicines
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.		

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, o smeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Pardudame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobiliių mechaniniai
- * taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotas automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIŲ SAVININKAI

Kanados baltiečių vakare š.m. vasario 21 d. parlamento rūmose Otavoje: konservatorių partijos vado pavaduotojas W. Baker tarp K. Augaitienės ir R. Danaitytės Nuotr. L. Giriūno

SPORTAS

Baltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės

Kovo 3-4 d.d. Moonstone Ski Resorte buvo surengtos baltiečių R. Amerikos kalnų ir lygumos slidinėjimo pirmenybės. Lietuviams šiose pirmenybėse atstovavo slidininkai iš Bostono, Čikagos, Klevelando ir Toronto, tačiau jų skaičius nebuvo gausus. Taip pat truko geriausių Toronto slidininkų. Tad nenuostabu, kad lietuviai nelaimėjo nė vienos pirmos vietos kalnų slidinėjime. Lietuviai buvo geri tik antroms vietoms: Vida Kijauskaitė, Z. moterų slalome laimėjo II v., Rada Veitaitė, B. moterų didžiajame slalome, Paulius Kijauskas, Z. vyr. berniuku. Vytenis Čiurlionis, Z. laimėjo ant- ras vietas veteranų slalome ir did. slalome. H. Lapas, V. veteranų did. slalome laimėjo III v. Iš tų pasek- mių buvo išvesti ir lietuviškų pir- menybių laimėtojai:

Vyrų slalomas — 1. A. Gatavec- kas, A. 2. Enrikas Dirks, C. 3. P. V. Radžiūnas, A. Geriausias vieno nu- šiūžioimo laikas — E. Dirko 30.99.

Didysis vyrų slalomas — 1. E. Dir- kis, V. Skrebūnas, 3. A. Gatavec- kas. Geriausias laikas — E. Dirks 32.13.

Moterų slalomas — 1. V. Kijaus- kaitė, 2. D. D. Izickaitė, B. 3. R. Veitaitė, B. Geriausias laikas — R. Veitaitė 32.20.

Did. moterų slalomas — 1. R. Veitaitė, 2. D. Izickaitė, 3. V. Kijaus- kaitė. Geriausias laikas — R. Veitaitė 27.31.

Vyr. berniukų slalomas — 1. Ed. Dirks, C. 2. R. Kizys, Z. 3. P. Kijauskas, Z. Geriausias laikas — P. Kijauskas 29.30.

Vyr. berniukų slalomas — 1. P. Kijauskas, R. Kizys, 2. Ed. Dirks. Geriausias laikas — P. Kijauskas 24.90.

Veteranų slalomas — 1. V. Čiurlionis, 2. M. Empakeris, V. 3. H. Lapas, V. Geriausias laikas — V. Čiurlionis — 30.89.

Did. veteranų slalomas — 1. V. Čiurlionis, 2. H. Lapas, 3. M. Em- pakeris. Geriausias laikas — H. La- pas 25.66.

Jaunesnių berniukų varžybose lie- tuviai savo atstovų neturėjo. Iškli- liausiu lietuvių slidininku buvo pri- pažintas Klevelando Žaibo Vytenis Čiurlionis ir iškiliausia slidininkė — Vida Kijauskaitė taip pat iš Klevelando Žaibo. Jiems buvo įteiktos specialios dovanos. Po pirmos var- žybų dienos klubinė padėtis buvo tokia: Klevelando Žaibas 28,5, 2. Či- kaga 20,0, 3. Bostono Grandis 19,5, 4. Toronto Vytis 18,5 ir Toronto Aušra 15,0. Tarpklubiniam laimė- tojui yra skiriama pereinamoji tau- rė, kurią pernai laimėjo Toronto Vytis.

Sekandį dieną įvyko lygumos sli- dinėjimo varžybos. A. S.

Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio pirmenybės

Krepšinio ir tinklinio varžybos įvyks balandžio 28-29 d.d. Čikago- je. Krepšinio varžybos bus šiose klasėse: vyrų A ir B, jaunių A (1960-63 m.), jaunių B (1964-65 m.), jaunių C (1966 m. ir jaunesni), mo- terų ir mergaičių (1960 m.).

Tinklinio varžybos bus šiose kla- sėse: vyrų, jaunių A (1960 m.), mo- terų, mergaičių A (1960-62 m.) ir mergaičių B (1963 m.). Vyrų krep- šinio A klasei priklauso pajėgesnės komandos, parinktos krepšinio ko- miteto. Likusios komandos žais B klaseje, kur taip pat gali dalyvauti ir antrosios klubų komandos. Krep- šinio varžybose, kiekvienoje klasė- je, gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Tinklinyje dalyvaujan- čių komandų skaičius neapribojamas. Pradinė registracija turi būti atlik- ta iki kovo 15 d. ir galutinė — iki balandžio 15 d. šiuo adresu — Z. Zlupnys, 7118 So. Mozart St., Chi- cago, Ill. 60629. Tel. (312) 776-6412.

SALFASS centro valdyba

1979 m. varžybų tvarkaraštis

ŠA Lietuvių krepšinio ir tinkli- nio pirmenybės — balandžio 28-29 d.d. Čikagoje.

ŠA baltiečių lengv. atletikos pirm- nybės — birželio 30 — liepos 1 d. Kanadoje. Rengia latviai.

ŠA baltiečių lauko teniso indivi- dualinės pirmenybės — liepos 28-29 d. V. Vakarų sporto apygardos ri- bose. Rengia latviai.

Lietuvių vasaros žaidynės — rug- sėjo 1-2 d. Klevelande. Varžybų pro- grama apims lengv. atletiką, plauki- mą, lauko tenisą ir golfą. Rengia Klevelando LSK Žaibas ir lietuvių golfo klubas.

ŠA baltiečių ir lietuvių šaudymo pirmenybės — rugsėjo 15-16 d.d. Kanadoje. Rengia Toronto estai.

ŠA baltiečių klubinės krepšinio, individualinės bei komandinės stalo teniso ir individualinės šachmatų pirmenybės — lapkričio 10-11 d.d. Niujorke. Rengėjas — Niujorko Lie- tuvių Atletų Klubas.

ŠA baltiečių plaukimo pirmenybių laikas, vieta ir rengėjai bus pa- skelbti vėliau.

ŠA lietuvių stalo teniso pirmeny- bių data ir vieta bus paskelbta vė- liau. Yra galimybė, kad jos bus kar- tu su baltiečių pirmenybėmis Niū- jorke.

Tikslesni pranešimai apie paski- ras varžybas bus skelbiami spau- doje, o smulki informacija bus siun- tinėjama klubams.

SALFASS centro valdyba

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis susirinkimas įvyks ko- vo 25 d., 2 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Bus pranešimai apie pra-ėjusių metų klubo veiklą ir renka- ma nauja vadovybė. Visus kviečiame dalyvauti.

Vladui Bakūniui, mūsų garbės na- riui, gyvenančiam Pembroke, Ont., dėkojame už nuosirdžią auką klubui. Taip pat nuosirdžiai dėkojame mū- sų rėmėjams p.p. Kišonams.

Vytis A (18) — Holy Name 62:57. CYO krepšinio lygos rungtynėse jauni- ai A sužaidė vienas iš geriausių savo rungtynių ir įveikė pajėgia H. Name komandą. Žaidė: J. Zenkevi- čius 14, A. Kišonas 10, A. Radzevi- čius 4, E. Augaitis 18, L. Siolek 12, J. Karpis 4, A. Saplys, G. Sendži- kas.

Vytis A (18) — St. Peters 34:59. Sekandiose tų pačių pirmenybių rungtynėse, kuriose nevisi galėjo žaisti, pralaimėjo St. Peters koman- dai. Žaidė: G. Sendžikas 8, A. Radze- vičius 10, A. Kišonas 10, K. Bane- lis 4, E. Augaitis 2.

Vytis C (14) — Aušra 27:35. Anks- čiau žaistose rungtynėse vytečiai pralaimėjo Aušrai. Vytis laimėjo pir- mus du susitikimus. A. S.

Jaunimo kongreso žinios

• IV PLJK kultūrinė komisi- ja pasiskirstė pareigomis. Pir- mininkas Algis Stankus-Saulai- tis susirašinėja su Š. Amerikos menininkais bei visų kraštų jau- nimo sąjungų pirmininkais. Ko- misijos vicepirmininkė Kristina Paulukevičiūtė susirašinėja su Europos bei P. Amerikos meni- ninkais. Manfredas Šiušelis yra ryšininkas tarp šios komisijos ir techninės komisijos. Rainis Valūnas yra komisijos protoko- lų sekretorius.

• Violeta Abariūtė, Emilija Sakadolskienė ir Sandra Saldy- tės prisijungė prie informacijos komisijos tinklo. Violeta iš De- troito informuoja JAV-bių IV PLJK atstovus, skyrių pirmi- ninkus ir JAV LJS tarybos na- rius. Emilija iš Čikagos perduo- da visą kongreso informaciją "Draugui". Sandra iš Brazilijos informuoja visą tenykštį jauni- mą. Visos trys yra IV PLJK ats- tovės.

• Vasario 16 gimnazijos mo- kinės prisidėjo prie kongreso ruošos darbų. Informacijos ko- misijos pirm. Marytei Šmitienei padeda Lolita Kudirkaitė ir Gintarė Kerelytė (abi iš JAV) bei Karina ir Petra Langytės (abi iš V. Vokietijos).

• V. Vokietijos lietuviams iš- siuntinėta per 800 bendraraš- čių, kuriuose surašyta IV PLJK programa, datos bei kainos.

• IV PLJK uždarymo šokiai įvyks Frankfurte liepos 28 d. Šokiams užsakytas 13 žmonių orkestras su dainininke. Šis or- kestras gros didžiojoje salėje. Mažesnėje salėje gros Paulius Petrikaitis.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žiau uždribantiems kvebekie- čiams, sudaryti specialią valdžios komisiją vaikų darže- lių tinklui plėsti, kad motinos su kūdikiais ir vaikais galėtų įsijungti į darbus. Toliau seka valdinė parama turizmui, \$20 milijonų jaunimo darbams, val- džios parama popieriaus pramo- nei, žuvininkystei, mažų bei vi- dutinių pramonės įmonių gami- nių eksportui. Numatomas ne- mokamas dantų gydymas vai- kams iki 14 metų amžiaus, di- desnės pašalpos invalidams, ap- sauga nuo išnaudojimo butus nuomojantiems kvebekiečiams. Opozicinių partijų nariai išėjo iš parlamento salės, kai paaiš- kėjo, kad prancūziškoji CBC tinklo televizija bei radijas transliuos tik premjero R. Levesque kalbą, bet netransliuos opozicinių partijų kome- ntarų.

Kanados energijos ištekliai ta- ryba atskleidė didžiulius natūra- liųjų dujų atsargas, nors prieš po- rą metų pranašavo, kad jų už- teks tik iki 1983 m. Paskutinia- me pranešime teigiama, kad metinį dujų eksportą į JAV ga- lima padvigubinti iki dviejų tri- lijonų kubinių pėdų ir kad to- kiui atveju jų atsargos būtų pil- nai pakankamos net iki 1992 m. Praktiškai Kanadai tai reikštų užtikrintas metines \$4 bilijonų pajamas iš JAV. Problemą be- gi sudaro \$15 bilijono vertės suplanuotas dujotiekis iš Alia- skos į JAV palei Aliaskos plentą Kanados teritorijoje. Šis JAV projektas kanadiečiams būtų parūpinęs apie 100.000 darbų. Dėl perdidelių natūralių Kana- dos dujų atsargų Aliaskos dujo- tiekis pasidaro nereikalingas il- gokam laikui. Matyt, dėl šios priežasties premjeras P. E. Tru- deau lankėsi Vašingtone pas prez. J. Carterį. Pastarasis pa- sižadėjo neatidėlioti Aliaskos dujotiekio pravedimo ir jo pla- nus dar šiemet įteikti JAV kongresui. Niujorke P. E. Tru- deau turėjo net devynias valan- das trukusį pasikalbėjimą su JAV energijos ištekliais tvar- kančių sekr. J. Schlesingeriu.

Savo planus energijos ištekl- ių klausimu Montrealio preky- bos rūmų posėdyje paskelbė opozicijos vadas federaciniame parlamente J. Clarkas. Rinkimų laimėjimo atveju jis žada pen- kių punktų programą, kurios įgyvendinimas pareikalautų \$2,5 bilijono ir dėl kurios Kanadai nebereikėtų įsivežti naftos iš nepastovių užsienio rinkų. Į projektą yra įtraukta paspartin- ta naftos gamyba Albertoje, dervinguose Atabaskos smėly- nuose, naftotiekio pravedimas iki Atlanto provincijų, pakeiti- mas dalies pastatų šildymui naudojamos alyvos natūralio- mis dujomis. Pasak J. Clarko, tada Kanadai užtektų nuosavų energijos šaltinių, nebūtų jokio reikalo naftą bei alyvą rytinei Kanados daliai įsivežti iš Vene- cuelos ar arabų šalių.

Skautų veikla

• Nuolatinis skautų rėmėjas P. Gulbinskas paaukojo "Ramyno" turtui \$25. Nuosirdūs acū.

• Skautininkų-kių metinio rengi- nio komitetas, vad. v. s. V. Skrin- sko, kovo 6 d. pasitarime pritarė su- manymui paminėti nepriklausomos Lietuvos prezidentus. Renginys bus rugsėjo 30 d. L. Namuose. Tą pačią dieną numatomos ir pamaldos Lie- tuvos Kankinių šventovėje. Progra- mai atlikti kviečiamas poetas dr. H. Nagys ir dainos vienetas "Volungė".

• XVII-toji Romuvos stovykla — rugpjūčio 4-18 d.d. Programos reika- lu pasitarta kovo 8 d. Projekta pa- teikė ps. M. Rusinas. Č. S.

Ottawa, Ontario

(Atkelta iš 5-to psl.)

mintis apie lietuvių literatūrą trem- tyje. Esą 70% lietuvių rašytojų pa- sitraukė nuo komunistinio režimo grėsmės. Kalkurie jų, kaip H. Na- gys, dalį savo kūrinių yra išversdinę į anglų kalbą. Vakaruose išleistos knygos Lietuvon neįleidžiamos, ta- čiau kartais randa slaptus kelius ir drąsina tuos, kurie kovoja už žmo- gaus teises. Korespondentė primena, kad Lietuvos aneksijos Kanada for- maliai nėra pripažinusi. Kr.

RUTA-ONA SIOLYTE iš Hamilto- no studijuoja žurnalistiką ir daly- vauja lietuvių veikloje. Vieną sa- vaičė ji dirbo "Ottawa Citizen" dien- raštyje, atlikdama praktinius darbus. Du jos parašyti straipsniai buvo iš- spausdinti minėtame dienraštyje su jos pavarde "Ruta Siulyš, Special Citizen correspondent." K.

Kanados įvykiai

Kasmet vis labiau populiarė- jantis Toronto Karavanas — tautybių savaitė su tautiniais pa- viljonais įsivėlė į politines kau- tynijas dėl Jeruzalės. Jas pradė- jo žydų B'nai B'rith organizaci- ja, kuriai rūpi gauti oficialių Jeruzalės pripažinimą Izraelio sostinė, nors iki 1967 m. pusė Jeruzalės priklausė Izraeliui, o kita pusė — Jordanijai. Vėliau visa Jeruzalė atsidūrė izraelitų rankose. Karavano vadovybė minėtoji žydų organizacija pa- prašė leidimo savo paviljonui pavadinti Jeruzalės vardu. Iš karto buvo atsisakyta tai pada- ryti, bet vėliau nusileista, susi- laukius Toronto žydų spaudimo. Kai Toronto arabai sužinojo kad žydai turės Jeruzalės pavil- joną, jie taip pat kreipėsi į To- ronto Karavano vadovus, reika- laudami panašaus pripažinimo ir Jordanijai priklausiusiai Je- ruzalės pusei. Konkrečiai parei- kalauta, kad jų paviljonas taip pat gautų arabišką Jeruzalės vardo versiją El-Quds. Karava- no vadovybei atmetus jų reika- lavimą, arabai dabar žada kreip- tis į teismą. Jie taipgi politiniu tikslu pasiūlė savo paviljoną pa- vadinti Betlėjumi, Ramallaha ar Nebulusu. Visos šios vietovės yra vakarinėje Jordano upės pakrantėje, kurią dabar yra okupavęs Izraelis. Karavano va-

dovybė, padariusi nuolaidą To- ronto žydams, atmetė ir ši ara- bių pasiūlymą. Bylai jau yra pa- samdytas žmogaus teisių specia- listas adv. Ch. Roache.

Ontario teisingumo min. R. McMurtry įsakė pradėti apella- ciją prieš homoseksualų žurnalo "Body Politic" leidėjus, ku- riuos išteisino provincinis teisė- jas S. Harris. Leidėjai buvo ap- kaltinti nešvankios medžiagos siuntinėjimu Kanados paštui. Reikalas lietė vieną to žurnalo straipsnį, propaguojantį homo- seksualinius santykius tarp vyrų, vaikų ir paauglių. Pasak R. McMurtry, teisėjas S. Har- ris padarė klaidingą sprendimą, vertindamas ne vien tik tą straipsnį, bet visą žurnalo nu- merį. Nešvankumui pripažinti pilnai pakanka vieno straipsnio. Laimėję šią bylą, "Body Politi- c" leidėjai per savo advokatą sušaukė spaudos konferenciją Toronto rotušėje. Čia buvo pa- skelbta, kad didžiausias Kana- dos dienraštis "The Toronto Star" traukiamas į teismą už ne- tikslas tą bylą apibūdinančias išvadas ir kad minėtasis straips- nis bus perspausdintas sekan- čiam numeryje. Teisingumo min. R. McMurtry įsakytą apella- ciją gali apaužyti "Body Po- litic" ragus.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVĖJE bendranamiai (minimum), 2 miegamųjų butas 10-tame aukšte su visais (suaugusių pastatas); vi- sos privilegijos, plaukykla ir t. t. High Park ir ežero vaizdas, balkonas. Prašoma kaina — \$76.500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūšys, 4 prausyk- los, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvūs kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys ga- ražai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52.900, įmokėti \$3.000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambarių, 3 aukštus, sumodernin- tos virtuvės, 2 pavyzdiniai, užbaigtas rūšys; prašoma kai- na — \$45.900, įmokėti \$3.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
100%	už 1 m. term. indėlius	10½%	už asm. paskolas
9½%	už 3 m. term. indėlius		
9¼%	už pensijų ir namų planą	10¼%	už mortgičius
9¼%	speciali taup. sąsk.		
8¾%	už taupymo s-tas		
6%	už čekių s-tas (dep.)		

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, keliones čekiais (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

MANIGIRDAS MOTEKAITIS, garsėjantis pianistas, gyvenęs Čikagoje. Dėl sniego pūgų atidėtas jo koncertas įvyks kovo 18, sekmadienį, 3 v.p.p. Jaunimo Centro salėje. Jis yra koncertavęs ne tik lietuvių, bet ir kitataučių visuomenėje vienas ir su orkestru. Taip pat yra pasirodęs amerikiečių televizijos programose.

VELNIŲ MUZEJŲ Kaune "Chicago Tribune" dienraštyje vasario 25 d. aprašė korespondentas Jim Gallagher Maskvoje. Tai esąs vienintelis toks rinkinys pasaulyje, turintis 4,000 velnio kaukių, drožinių, audinių ir piešinių bei namų apyvokos daiktų su velnio atvaizdu. Muziejus kasdien aplanką 2000 asmenų. Jam pradžią davė dail. Antano Zmuidzinaučiaus rinkinys, o dabar gaunama velnio statulėlių ar paveikslų iš viso pasaulio. Reportažas mini, kad lietuvių tautosakoje velnias gali būti ir žmogaus apgautas. Turistų dėmesį patraukia velnias tinginis su užrašu "Dirbk penkias minutes, išsėkis valanda", nes tokia esanti pažūra į darbą Sovietų Sąjungoje.

MELROSE PARKAS yra Čikagos šiaurės rytų priemiestis, kuriame viena iš dešimties JAV LB Vidurio apygardos apylinkių. Pirminio Stasio Vidmanto pareigas ėję metų laikotarpiui perėmė Otto Mejeris su valdyba, kurios amžiaus viršūnė yra 40 m. Apylinkėje veikia lituanistinė mokykla, kuri nariai remia. Susirinkimai bei pobūviai vyksta salėje klubo, kurio valdybą jau eilę metų įeina ir lietuvių. Tautinių šokių klubas "Klumpė" suburia vyresnį ir jaunesnį jaunimą, veikia ir Lietuvos dukterų šalpos draugijos skyrius, kuris kasmet rengia mugę lėšoms sukelti. Melrose Parko LB apylinkė aktyviai dalyvauja JAV LB ir apygardos planuose, rinkdama lėšas Pasaulio Lietuvių Dienoms ir kitoms renginiams, o dabar ruošdamasi tarybos rinkimams.

CICERO LB apylinkė vasario 18 d. šventė Lietuvos nepriklausomybės dieną pamaldomis. Šv. Antano šventovėje su kun. B. Rutkausku, choru ir soliste Margarita Morkiene. Mėnėjimo programą pranešinėjo Aldona Zalskaitė, pagrindiniam žodžiui pakviesdamas buvusį PLB pirmininką Bronių Nainį, kuris klausytojų dėmesį atkreipė į reikalingą žiūrėti į lietuvišką veiklą plačiau, pasauliniu mastu. Keturiems savanoriams-kūrėjams buvo prisegtos gėlės. Kalbėjo kongreso atstovas Henry J. Hyde. Aukų, surinkta apie \$1,800. Apylinkės susirinkimuose dalyvauja iki 200 narių, gyvenančių tik į vakarus nuo Čikagos.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

- NAMAI
- VASARNAMIAI
- OKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Prilame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniai uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

**BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.**

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DALIA KUČENIENĖ Lietuvių moterų federacijos Čikagos skyriaus visuotiniame susirinkime vasario 25 d. kalbėjo apie savo kelionę į Toliuosius Rytus 1978 m. viduryje. LMF klubas išgirdo apie solistės koncertus JAV kultūrinių mainų programoje ir jos išpučius, ypač apie Kiniją (Taiwaną). Vienas žymiausių draugijos renginių Čikagoje yra metinis gimnazijos abiturientų balius, šiemet įvyksią gegužės 20 d. Keliasdešimties moksleivių vardu kalba jų atstovai, o publikos dėmesį daugiausia patraukia pirmasis šokis, kai tėvai su dukromis ir motinos su sūnumis išsina švesti šio mokslo tarpsnio pabaigos.

NAMŲ SAVININKŲ DRAUGIJA Marquette Parke turi 292 narius, kuriems vadovauja pirm. Juozas Bacevičius. Ši tautinė lietuvių apgyventų sritis suglauta apie Marijos Gimimo parapiją, Sv. Kryžiaus (sešerų kazimieriečių) ligoninę ir "Lithuanian Plaza" sritį, kurioje yra lietuviškos valgyklos, parduotuvės, prekyba ir įstaigos. Draugija kovoja už namų savininkų reikalus, ypač keičiantis gyventojų sudėčiai iš rytų pusės. Daug įtakos miesto politikoje turi visų gyventojų "Southwest Parish and Neighborhood" organizacija, kuri rūpinasi išlaikyti ir ugdyti prekybą, gyventojus, miesto patarnavimą, leisdamą ir mėnesinį laikraštį. Nors organizacijos pavadinime yra žodis "parapija", draugija neturi arkivyskupijos oficialaus pritarimo. Paskutiniu metu stipriai reikštis pradėjo ir "Southwest Development Corporation", kuri, tarp kitko, padeda gyventojams bei prekybininkams siekti miesto patarnavimo apsaugos, gatvių taisymo ir kitose srityse. Visų pietvakarių 1978 m. įsteigta "Arts Council" buvo pirmą kartą socialinė bei kultūrinė draugija JA Valstybės, įsteigta pagal valstijų ir miestų "Arts Council" pavyzdį.

DAIL. JURGIO RACKAUS paroda Ciurlonio galerijoje prasidėjo vasario 23 d. direktorės dail. Marijos Gaizutienės bei dail. Adolfo Valėskos žodžiu. Vakaronėje torontiešis dailininkas rodė filmą apie techniką, kuria aliuminio plokštės spalvamos. Trijuose galerijos kambaruose kabo 51 darbas, kurių 21 yra įspūdingai spalvingi emalio paveikslai aliuminio fone, teikiančio ypatingą žėrėjimą ir gelmę. Kiti darbai — akvarelės ir litografijos. Paroda baigėsi kovo 11 d. Šiais metais Ciurlonio galerijos direktelja dar rengia Marijos Tūbelytės-Kuhlman, Telesforo Vallaus, Eleonoros Marčiulionienės ir Vandos Alekšienės parodas.

**Turner & Porter
laidotuvių namai**
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 379-9948

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 1337 Yonge St. W. 767-3183

Turner & Porter

Svečių dalis vasario 16 minėjime Toronto-Mississaugoje. Iš kairės: JAV konsulas Diggins su žmona, senatorė Neimaniene, adv. Neimanas, Estijos konsulas I. Heinsoo, Kanados lietuvių federacijos pirm. T. Kronbergs, pranešėja V. Javaitė

Lietuva radijo bangomis

Vasario 25, sekmadienį, Amerikos sostinėje Vašingtone WRC radijo stotis skyrė valandos programą apie dabartinę padėtį Lietuvoje, daugiausia dėmesio duodama žmogaus teisių klausimui.

Programą pravedė kun. P. Norton, o pagrindinį pranešimą padarė dominikonas kun. A. Jurgelaitis, dėstęs Providence kolegijoje. Jis savo žodyje nušvietė ilgą Lietuvos, kaip valstybės, istoriją, nurodė, kad Lietuva buvo "didelė šalis", kad vėliau ją užgrobė caristinė Rusija, kad 1918 m. Lietuva vėl atgavo savo laisvę, kurią 1940 m. "išplėšė rusų kariuomenė". Toliau kalbėtojas palietė Lietuvos sovietinimą, pagrindinių žmogaus laisvių užgniaujimą, tautinės kultūros slopinimą ir rusinimą. Jis suminėjo lietuvių priešinimąsi, nurodė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", kurią apibūdino kaip "dokumentuotą leidinį", pagrįstą faktais, ir kitus pagrindinio leidinio. Pabrėžė "religinės laisvės stoka", nors konstitucija ten garantuoja "gražius įstatymus popieriui". Iš tikrųjų režimas kitišai į bažnytinius reikalus ir pagaliau "direktyvos ateina tiesiai iš Maskvos".

Po pagrindinio pranešimo kunigai Norton ir A. Jurgelaitis atsakinėjo į klausimus, gaunamus telefonu. Kaikurie klausimai atėjo iš tolimųjų vietų. Amerikiečiai teiravosi, kaip būtų galima pagelbėti. Tarp kitų dalykų buvo pabrėžta svarba informacijos apie tai, kas dedasi šiandien Lietuvoje. Čia vėl buvo pastebėta, kad vienas iš tokių informacijos šaltinių yra "Kronika", kuri verčiama ir į anglų kalbą. Svarbu, kad faktai apie Lietuvą pasiektų viešąją pasaulio opiniją. O tarp tų faktų yra ir tasai, kad "rusai atėjo (Lietuvon), kai Stalinas ir Hitleris susitarė pasidalinti" anas Rytų Europos vietas. Atsakinėjant į klausimus, buvo suminėta, kad Sovietų Sąjungoje nėra jokių laisvų rinkimų, kad Jungtinės Valstybės nepripažįsta sovietinės okupacijos Lietuvoje, kad Vašingtone veikia nepriklausomas Lietuvos pasiuntinybė, o pačioje Lietuvoje Viktoras Petkus buvo nuteistas už tai, kad jis stebėjo, ar Sovietų

Sąjunga laikosi Helsinkio susitarimų dėl žmogaus teisių, — tų susitarimų, kuriuos Maskva pasirašė.

Apskritai, visa ši radijo programa buvo gerai informuota, atsakymai į klausimus tiksūs ir objektyvūs. Kun. A. Jurgelaitis iš tikrųjų buvo išsamiai pasirošęs. Tos nuomonės apie programą buvo ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių, kurie jos klausėsi.

Programos išgavimu pasirūpino Vašingtone Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos vyčių valdybos. T.

Popiežius ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Romos dienraštis "Il Tempo" š. m. vasario 14 d. laidoje pranešė apie dviejų lietuvių likimą Australijoje. "Neseniai Australijoje, netoli Sydnejaus, — rašė dienraštis, — išliko aikštėn jaudinantis ir žmogaus vaizduotę viršijantis įvykis, parodantis, kad KGB teroro ir persekiojimų baimė. Du baltiečiai — Steponas Petrošius (laikraštis rašo Pietroszys) ir jo žmona Genovaitė, bijodami komunistų, po II d. karo emigravo į Australiją. Čia, bijodami, kad KGB agentai jų nepersikotų ir nepriverstų grįžti į Lietuvą, pasitraukė kelias dešimtis kilometrų į dykumą ir 28-rius metus išgyveno urvuose, maitindami tik žolėmis ir žvėrieną. Jokio kontakto su kitais žmonėmis jie nepalaikė, tik "Gelbėjimo Armijos" nariai kartais juos apsilankydavo ir šelpdavo maistu bei drabužiais. Kai, sulaukusi 70 m. amžiaus, mirė Genovaitė, 83 m. Steponas Petrošius sutiko palikti dykumą ir apsigyventi senelių prieglaudoje.

Profesorius

Profesoriaus žmona skundžiasi kaimyne:

— Kas nors vėl negro su mano vyru. Šiandien, bevalgant pusryčius, jis pabučiavo kiaušinių, o man sudavė šaukščiuku į kaktą.

• Mokslininkas Amperas kartą grįžo per Lietuvą namo; paguldė lietsargį į lovą, o pats atsisėjo į kėdę išdžiūti.

Pranešame, kad atidarytas kabinetas

Adomonis ELECTROLYSIS

nepageidaujamiems gyvaplaukiams pašalinti
(short wave, galvanic, the blend)

"ELECTROLYSIS" yra vienintelis medicinos pripažintas būdas pašalinti nepageidaujamus gyvaplaukiams. Šią problemą dabar lengvai ir saugiai išsprendžia naujas metodas, kuris yra ypač veiksmingas patyrusio profesionalo rankose, turinčio modernius įrankius.

Ir maži dalykai džiugina žmogų, ypač kai žinai, kad gerai atrodo. Paskambinkite dar šiandieną ir pasitiraukite papildomų informacijų. Aš mielai padėsiu išspręsti jūsų problemas ir atsakysiu į jūsų klausimus.

Telefonas 767-3209

Jei neatsiliepiate, skambinti 827-5664

Birutė Adomonis — Electrologist

2186 Bloor Street West, Suite 214, Toronto, M6S 1N2
(vienas blokas į rytus nuo Runnymede Ave., autoakstė už Kennedy gatvės)

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

HAMILTON

(Atkelta iš 4-to psl.)

minklo pastatymo savo aukomis. Aukais priima kuopos pirm. P. Kanopa ir kiti valdybos nariai.

Balandžio 28 d. Aušros Vartų parapijos salėje posėdžiaus Kanados Saulių Rinktinės valdyba ir kuopų pirmininkai. Vakare jie dalyvaus Mergaičių choro "Aldas" koncerte. Atvykusiems iš toliau reikia nakvynių. Kas galėtų priimti, praneškite kuopos pirm. P. Kanopai.

Valdyba

VYSK. M. VALANCAUS MOKYKLA savo mokiniams paskelbė Velykų margučių dekoravimo konkursą. Gražiausiai lietuvių tautiniais motyvais papuošti margučiai laimės premijas. Tų premijų bus dešimt — kiekvienam skyriui po vieną. Darbus vertins iš tėvų komiteto ir pačių mokinių sudaryta komisija. Mokyklos tėvų komiteto pirm. B. Mačys su šeima išvyko trim savaitėm atostogų į Florida.

L. A. KLEVY VAIKAI Rimukas ir Margarita, norėdami daugiau pažinti Kanadą, yra išvykę 3000 mylių į Kanados šiaurės vakarų teritoriją. Yellowknife mieste, kuris turi 10,000 gyventojų, jie susirado gerai apmokamus darbus ir rašo, kad yra patenkinti šiauriečių gyvenimu.

ATEITININKAI — SENDRAUGIAI šiemet šv. Kazimiero minėjimą sujungė su Tikinčiosios Lietuvos Diena. Ateitinkų intencija atnašautose 11 v. Mišiose jie dalyvavo su savo vėlavimais. Po pamaldų Jaunimo Centro įvyko minėjimas, kur paskaita skaitė torontiešis V. Ignaitis, o meninę programą atliko jaunieji "Aukuro" aktoriai.

LIETUVIŲ PENSININKŲ skaičius padidėjo dar dviem: "Stelco" plieno imonė, išstarnavęs per 30 metų, į pensiją pasitraukė Ig. Varnas. B. Orvydas, sveikatai pablogėjus, taip pat išėjo į pensiją. Pastarasis turėjo prižiūrėti darbą viename didžiųjų miesto viešbučių.

KL B SVIETIMO KOMISIJOS posėdį, kuris įvyko kovo 4 d., buvo atvykęs iš Toronto lituanistinių kursų ved. A. Rinkūnas, kuris davė komisijai pasiūlymą apie jo leidžiamą ir jau neužilgo pasirodysiantį lietuvišką nebeakalbiems vaikams vadovėlį. Dabartinę KLB švietimo komisiją sudaro hamiltoniečiai: pirm. V. Stanevičienė, vicepirm. K. Mileris, Ald. Volungienė, O. Bugailiškytė, D. Grajauskaitė ir R. Jusytė. Abi pastarosios yra lituanistinės mokyklos mokytojos. K. M.

Edmonton, Alberta

VIENTINIS SAVAITRAŠTIS "Saint John's Edmonton Report", žurnalo formato, 1979 m. 12 nr. išspausdino dviejų puslapių rašinį apie šiam miestui apsilankiusį svečią Simą Kudirką, kuris Vasario 16 iškilmeje kalbėjo lietuviams ir skaitė paskaitą kitataučiams Albertos universitete. Paskaitą rengė Rytų Europos studijų skyrius. Išista valandą anglų kalba kalbėjo S. Kudirka papasakojo apie savo išgyvenimus Sov. Sąjungos kalėjimuose bei lageruose ir pateikė žinių apie Lietuvą, ypač sovietų ir vokiečių okupacijų laikotarpį. Anot jo, rusišką okupaciją ir lietuvių partizanų pasipriešinimo nugalėjimas nebuvo komunizmo pergalė prieš kapitalizmą, o rusiškojo imperializmo triuškinantis smūgis lietuvių patriotizmui. S. Kudirkos paskaita buvo įspūdinga, nors jo anglų kalba "klumpanti, faktai trenkiantys". Prie aprašymo laikraštyje įdėtos dvi nuotraukos — S. Kudirkos ir jo tėvų šeimos. Kor.

• NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškos Žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Metinė Maironio mokyklos vakarienių buvo suruošta tėvų komiteto kovo 10 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Prie gražiai papuoštų stalų susėdus mokytojams ir svečiams, įvadinį žodį tarė tėvų komiteto pirm. D. Karosas, sveikindamas susirinkusius ir dėkodamas mokytojams už pasiaukojantį darbą. Po kun. A. Prakapo sukalbėtos maldos visi važišinosi, dalindamiesi mokyklos rūpėščiais. Mokyklos vedėjas V. Bireta savo kalboje išreiškė padėką pasitraukusiems mokytojams: R. Karasiejūnei, I. Grabošaitėi-Ross, Vaičiūnaitėi, I. Sernaitei-Meiklejohn, mokyklos sekretorei A. Vaičiūnienėi (ėjo tas pareigas 14 metų) ir buvusiam tėvų komiteto pirm. Pr. Dovydaičiui (ėjo tas pareigas 8 metus). Taip pat buvo pagerbti mokytojai už ištvermingą ilgametį darbą: O. Gudaitienė, A. Kuolienė, A. Abramaitienė, A. Vaičiūnas. Mokytojų sveikino: mokyklų tarybos pirm. kun. P. Ažubalis, KLB pirm. J. R. Simanavičius ir gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas.

Ta proga pažymėtina, kad šiuo metu Maironio mokykloje yra 229 mokiniai, 25 mokytojai. Lėšų klausimas tebėra aktualus. Metams reikia iš viso \$20,000. Iš provincinės ir federacinės vyriausybės fondų gaunama \$6000, o likutį reikia surinkti iš lietuvių visuomenės bei tėvų.

Velykinių atvirukų išleido Anapilio knygynas, tvarkomas V. Aušroto. Dalis tų atvirukų yra piešta dail. Irenos Šimonienės. Juose atsispindi lietuviški motyvai. Šios dailininkės darbų paroda pernai buvo surengta Anapilio Moterų Būrelio. Šių metų kovo 25 - balandžio 7 d. jos paveikslų paroda įvyks Toronte KAP Gallery of Fine Art, The Upper Colonnade, 131 Bloor St. W.

Irena Balčiūnaitė-Šimonienė yra gimusi Lietuvoje 1924 m.; studijavo dailę Pritaikomojo Meno Institute pas V. K. Jonyną. Dėl karo jos studijos buvo nutrauktos, nes ji kartu su visa šeima turėjo palikti savo tėvynę. Po karo įsikūrė Kanadoje, kur ji pradėjo dirbti kaip komercinė dailininkė, tekstilės pramonėje. Pirmąją jos darbų parodą surengė švietimo ministerija Montrealyje 1956 m. Po to ji yra pasirodžiusi su savo darbais daugiausia Montrealyje.

Sol. S. Ziemelytė pakviesta atlikti meninę programą metiniame skautų parengime balandžio 21 d. Los Angeles mieste.

Metinis šalpos grupės "Daina" susirinkimas įvyko vasario 20 d. pas narę M. Karkienę. Iš klausytojų pranešimai pirm. K. Butienės, revizijos komisijos (M. Karkienė, V. Rasiulienė, J. Kulikauskienė). Paskirstytos velykinės dovanos. Iš laiško sužinota, kad šelptasis invalidas V. Vokietijoj, kuriam buvo nuiprktas stumdomoji kėdė, mirė. Jo motina taip pat serga. Sekantis "Dainos" susirinkimas — gegužės 22 d. M. F. Y.

"Atžalyno" suruošta madų paroda Toronto LN praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 300 asmenų. Buvo demonstruotos naujausios drabužių mados vaikams, jaunimui ir suaugusiems. Daugiausia dėmesio susilaukė dail. Tamošaitienės p. Vaitonienės ir p. Baltaduonienės stilizuoti tautiniai ir vestuviniai drabužiai, atauti tautiniais ornamentais. Pabaigai atžalynietės pašoko vestuvinį šokį Sadutė.

Š.m. "T. Žiburių" 10 nr. pirmajame puslapyje buvo įdėta nuotrauka be įrašo, kuris dingd kadangi spaustuvėje. Ten turėjo būti įrašyta: Charles Cacia, Kanados parlamento narys iš Toronto Davenport apylinkės, pakeltas Kanados Baltiečių Federacijos garbės nariu už jo nuopelnus rengiant baltiečių vakarus parlamento rūmuose. Jis jau ketvirtį metų yra tą vakarą globojančio komiteto pirmininku.

Stasys Didžbalis, kaip nuolatinis reporteris, dirba Brampton dienraštyje "The Daily Times". Kurį laiką dirbo Midlando laikraštyje. Jis yra baigęs trejų metų žurnalistikos kursą Ryersono Politechnikos Institute. Jo tėvai ir jis pats su žmona gyvena Toronte.

Šiaurės lakštingalaimė

(Atkelta iš 7-to psl.)

viešnagės metu St. Petersburge. Be pagrindinio koncerto G. Capkausienė dar žavėjo maldininkus lietuvių pamaldose Gultų portų šventovėje sekmadienį, vasario 11 d., įspūdingai atlikdama Schuberto "Ave Maria" ir C. A. Franco "Panis angelicus". Be to, vasario 16 minėjimo šventės programoje ji pakartotinai su choru žaviai atliko Br. Budriūno "Mano protėvių žemė". Ver. Kulbokienė

• Tuštybė žmones padaro juokingais, išdidumas — atstumiančiais, ambicija — baisiais (Steele).

Kanados Lietuvių Fondo

šūkis — KAPITALAS LIETUVAI, NUOSIMČIAI LIETUVYBE!

STOKIME NARIAIS Į KL FONDA — DIDES KAPITALAS IR NUOSIMČIAI

13 dienų su giminėm!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:

VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kellonės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
Tel. 537-2165 2385 Dundas St. W., Toronto

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD. ir

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Nuosirdi padėka kun. B. Pacevičiui, talkinusiui du sekmadienius parapijai.

— Rekreacijos — balandžio 5-8 d. d. Vedėjas — kun. dr. J. Gutauskas.

— Kovo 24, šeštadienį, Anapilio Moterų Būrelis rengia kultūrinį vakarą. Programai atlikti yra pakviestas aktorius Jonas Kelečias iš Chicago. Aktorius vertingą programą yra atlikęs daugelyje Amerikos kolonijų.

— Sv. Jono lietuvių kapinės palaidota a. a. Ona Matukynienė.

— Parapijos vaikų pirmosios Komunijos išklmės įvyks balandžio 29, sekmadienį, 11 v.

— Anapilio Moterų Būrelis kovo 11 d. turėjo susirinkimą. Išklausti veiklos ir finansiniai pranešimai, išrinkta nauja valdyba.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r. už a. a. Juozą Kriaučiūną, 11 v. r. už a. a. Oną, Luką Gataveckus ir Juozą Butkį.

— Viena geradarė, kuri pavadės pagėdavo neskelbtai, parapijos skolos mažinti įteikė \$1000.

— J. Prišas religinei šalpai paaukojo \$100.

Lietuvių Namų žinios

— Kovo 8 d. įvyko LN valdybos posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigos: pirm. A. Senkus, vicepirm. A. Šileika, sekr. A. Pacevičius, išd. J. Silvinas, visuomeninės veikl. koord. T. Stanulis, vicepirm. B. Bedarfenė, jaunimo reikalams M. Yčas, statybos ir LN priežiūros k-to pirm. H. Lapaš, nariai — J. Cienas, S. Kuzmas, B. Jackus. Revizijos komisija — St. Banelis, A. Jucys, B. Saplys.

— LN nuosirdžiai dėkoja lietuviškos vaistinės savininkui J. V. Margiui už padovanotus pirmosios pagalbos medikamentus — vaistus.

— „Lokys“ veikia sekmadieniais tik iki 6 v.

— LN nariai Jonas ir Marija Dambarai LN Vytauto Didžiojo menėje kovo 3 d. atšventė vedybinio gyvenimo 25 m. sukaktį. LN linki jiems ilgiausių metų.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 250. Svečių knygoje pasirašė: Birštonai iš Staynerio, K. V. Ančiukaičiai iš Rochesterio, JAV.

Dailininko Telesforo Valiaus mirties metinių proga balandžio 7 ir 8 d.d., Prisikėlimo parapijos salėse rengiama akademija ir jo meno kūrinių paroda. Programoje: balandžio 7, šeštadienį, 4 v.p.p., Mišios, atnašaujamos Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijų kunigų. Jų metu giedos Toronto „Volungė“, vadovaujama muz. D. Viskontienės. Pamokslą sakys kun. L. Andriekus. Po pamaldų didžiojoje salėje įvyks akademija. Kalbės gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, poetas dr. H. Nagys ir dail. V. Vizgirda. Akademijai užsibaigus, parodų salėje įvyks trumpas velionies pristatymas svečiams kanadiečiams, kurį atliks dail. J. Račkus. Parodos apžiūrėjimas — iki 9 v.v. Sekmadienį, balandžio 8, parodos lankymas nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p. Rengia — velionies kolegos ir draugai.

SENI ŽMONĖS, pensininkai, įsieko buto Roncesvalles rajone. Skambinti tel. 531-4134 Toronto.

ISNUOMOJAMI su baldais 2 kambariai, virtuvė, privati prausykla ramiaje name. Arti lietuvių katalikų šventovės, prekyvietės, susisiekimo. Tel. 535-7334 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statulias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKE-VICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiom šukuosenom; specialiste pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVISKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ilgonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Metinis parapijos susirinkimas — šį sekmadienį, kovo 18, tuoj po 11.30 v. Mišių.

— Nauji „Emilija Platerytė“ muzikinės dramos mėcenatai: A. M. Basalykai \$100, J. A. P. \$100, A. Mašalas \$50, J. B. Žekai \$100, B. Pačauskas \$100. Mecenatams bilietai į spektaklį bus dalinami chronologine tvarka, t. y., kas pirmas tapo mecenatu, tas gaus pirmą bilietą. Bilietai platinami sekmadieniais po 10 v. Mišių salėje. Spektaklis — balandžio 28 d.

— Salės inventoriumi pirkti ir remontams aukoj: P. Žiulys \$100, Sakalauskas \$100, L. V. Morkūnai \$150, M. Senferienė \$50, Br. Urbelis \$30. Remontų darbai pamažu vyksta, užsakyti nauji stalai salėi.

— Bilietai į parapijos vakarienę, kuri įvyks kovo 25 d., platinami salėje po Mišių sekmadieniais, o šio kiomis dienomis — klebonijoje. Vakarienės metu meninę programą atliks L. Namų moterų dainos vienetas „Antroji jaunystė“. Stalai rezervuojami.

— Jau nuomojama salė 1980 m. Parapijiečiai ir kiti prašomi iš anksto rezervuoti salę savo reikalams, nes po balandžio mėnesio pradėsime nuomoti kitataučiams.

— A. a. Ona Matukynienė, 71 m., palaidota iš mūsų šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko sūnų Juozą ir dukras Marytę Lukšienę ir Eleną Matthews su šeimomis. Leono Norvaišo brolis Antanas mirė Lietuvoje.

— Metinės rekreacijos prasidės balandžio 1 d. Jas ves kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM, buvęs lietuvių pranciškonų provincijolas.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Antaną Balnį, užpr. T. Balnienė, 8.30 už Oną Ališauskienę, užpr. J. Z. Didžbaliai, 9 v. už Lapinskų šeimos mirusius, užpr. P. E. Lapinski, 9.20 padėkos intencija, užpr. O. B. Vilimai, 9.40 už Ranonį šeimos mirusius, užpr. J. Ranonis; sekmadienį 8 v. už Matulaičių ir Mačiulskių šeimų mirusius, užpr. V. Matulaitis, 9 v. už Algį Čuplinską užpr. šeima, 10 v. už Dariją ir Klemensą Karosus, užpr. D. Karosas, 11.30 už parapiją, 7 v. padėkos intencija, užpr. L. V. Balaišai.

Tikintiosios Lietuvos Dienos proga KLK Centras kreipėsi į keliolika katalikų vyskupų, kviesdamas jungtis su savo gnomaisiais į maldos dieną už persekiojamą Lietuvą. Hamiltono vyskupas atsiliepė šiuo laišku: „Su dideliu dėmesiu skaičiau jūsų laišką, rašytą 1979 m. sausio 26 d. Mielai rekomenduosiu Hamiltono vyskupijos kunigams įjungti specialų prašymą į tikinčiųjų maldas už persekiojamą katalikišką Lietuvą. Kaip informaciją įjungsiau jūsų laišką į savo bendraraštį kunigams sekančių savaitių laikotarpįje. Dėkoju už mano dėmesio atkreipimą į šį reikalą.“ Pasirašė vysk. Paul Reding.

Kardinolas George B. Flahiff, Winnipego arkivyskupas, atsiliepdamas į KLK Centro kvietimą jungtis į Tikintiosios Lietuvos Dieną, atsiustame laiške rašo: „Dėkoju už jūsų laišką, rašytą sausio 26 d. Per vietinį lietuvių kleboną gauname žinias apie lietuvių persekiojimą jų tėvynėje ir įvairias ju kančias. Leiskite išreikšti gilią mano užuojautą jiems ir kartu Kanados lietuviams, kuriems tai labai rūpi. Be jokios abejonės įsiungsiu į maldos dieną už tikinčiąją Lietuvą, kurią jūsų taryba rengia kovo 4 d. Mūsų parapijų kunigai bus paskatinti, kaip jūs pageidaujate, įjungti specialią maldą ta proga už persekiojamą katalikišką Lietuvą.“

Otavos arkivyskupas J. A. Plourde, atsiliepdamas į KLK Centro prašymą dalyvauti bendroje maldoje už Lietuvą kovo 4 d., paragino savo parapijų kunigus tai padaryti. KLK Centras gavo laišką iš kanclerio mons. R. Morin, PH, kuriame arkivyskupo vardu rašoma: „Būkite tikri, kad mes būsim su jumis tą specialią dieną, kad gerasis Viešpats ir toliau padėtų Lietuvos katalikams, kurie nori likti ištikimi Dievui ir savo tikėjimui. Speciali intencija bus įjungta į tikinčiųjų maldą tą sekmadienį. Pranešimas buvo išsiuntinėtas visoms arkivyskupijos parapijoms.“

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Ontario premjeras William G. Davis laišku pasveikino Ontario vyriausybės vardu gen. Lietuvos konsulą dr. J. Žmuidziną. Pastarasis ir p. H. Žmuidzinienė kovo 6 d. dalyvavo Ontario gubernatorės ir Donald W. McGibbon priėmimo, suruoštame Ontario parlamento sesijos atidarymo proga.

POEZIJOS VAKARAS

su poetu

Kaziu Bradūnu

„DRAUGO“ KULTŪRINIO PRIEDO REDAKTORIUM,

įvyks Prisikėlimo parapijos Parodų salėje, kovo 17, šeštadienį, 7 val. vakaro

• Poetą pristatys V. Saltmiras.

• Po programos — kavutė ir vaisės.

Poezijos vakarą rengia Prisikėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija ir kviečia visuomenę dalyvauti.

Maloniai kviečiame Jus atsilankyti į

trijų lietuvių parapijų moterų draugijų rengiamą

KONCERTA

1979 m. kovo 18, sekmadienį, 5 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namuose, Mindaugo menėje

Programą atlieka: PETRAS ODINIS — fleita
DIRK SAGEMULLER — baritonas,
Hamburgo operos solistas
Akompanuoja muz.dr. Raminta Lampsatyte

RENGEJOS: Išganytojo parapijos Moterų Dr-ja,
KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos ir
Lietuvos Kankinių parapijos skyriai

PO KONCERTO
VAISĖS -
KAVUTĖ

DĖMESIO, LIETUVIAI!

Š.m. kovo 21, trečiadienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, posėdžių kambaryje, įvyks viešas SUSIRINKIMAS, kurio tikslas sudaryti

profesoriui ROMUI VAŠTOKUI,

LIBERALŲ PARTIJOS KANDIDATUI HASTINGS-FRONTENAC APYLINKĖJE, REMTI KOMITETĄ

Susirinkime dalyvaus ir pats kandidatas — dr. R. Vaštokas. Visus maloniai kviečiame dalyvauti. Dėl smulkesnių informacijų skambinti Teodorui Stanuliiui 533-6074 ir sekti aprašymą „Tėviškės žiburiuose“

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis kviečia visus, turinčius 18 metų amžiaus arba subrendusio amžiaus kortelę, į

FILMU

VAKARAS

kovo 23, penktadienį.
Pradžią — 8 v. v. Bus rodoma:
„Meet Frankenstein“ (Abbot & Costello), „Who's on First?“ (Abbot & Costello), „The Mummy“
Kaina už filmus ir „popcorn“ — \$1.
Veiks baras.

Atsiminkite: antroji studentų savaitgalio stovykla bus gegužės 19-21 dienomis. Toronto LN Jaunimo Būrelis kviečia studentus sutikti vasaros pradžią antroje studentų savaitgalio stovykloje gegužės 19-21 d.d. Wasagoje, Ont. Numatoma: šokiai, krepšinio ir tinklinio rungtynės. Bus vienas mokeskis, įskaitant nakvynę, maistą, įėjimą į šokių ir vaisės. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Toronto LN Jaunimo Būrelis

Kovo 24, šeštadienį, 7 val. vakaro, ANAPILIO salėje įvyks

žymaus čikagiškio aktorius JONO KELEČIAUS VAKARAS

PROGRAMOJE:
Samuelio Becketto,
Pulgio, Andriušio ir Kazio Binkio kūrinių interpretacija — vaidyba

Nauja VLIko vadovybė

Telefonu iš Chicago pranešta, kad kovo 11, sekmadienį, buvo susirinkusi VLIko taryba, kuri posėdžiavo 5 valandas, pirminkaujant ev. kunigui A. Traikiui. Išrinkta šios sudėties valdyba: dr. K. Bobelis, dr. Armonienė, dr. J. Balys, p. Stiklorius, dr. K. Jurgėla, dr. J. Stukas, J. Daugėla, L. Grinius. Pirminku išrinktas dr. K. Bobelis, buvęs ALTos pirminku. Dr. D. Krivickas, kuris anksčiau buvo numatytas kandidatu į pirminkunus, šį sykį nekandidavo, nes jau prieš balsavimą buvo aiškus balsų santykis, būtent, 9 prieš 6 dr. K. Bobelio naudai.

Adv. P. Zumbakis, atstovavęs ALK Federacijai Amerikos Lietuvių Taryboje, pasitraukė, protestuodamas prieš nesilaikymą statuto ir antibendruomeninę tendenciją. Jo vieton įėjo Vyt. Kutkus.

Perrašinėjimo biura „Type Master“ atidarė Lina Kuliavienė ir Vida Vaitiekūnaitė 2426 Bloor St. W. Toronto, Ont. Tel. 763-4321.

„T. Žiburių“ spaudos baltas bilietai pradėdami pardavinėti nuo kovo 15 d. Jie gaunami šio kiadieniais — „T2“ administracijos, sekmadieniais — Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijų salėse po pamaldų. Patogiausia yra rezervuoti stalus. Bilieto kaina asmeniui — \$5, jaunimui — \$2.50. Didžiosios loterijos bilietai jau platinami. Šioje loterijoje yra daug vertingų laimikų — spalvota televizija, žymių dailininkų paveikslai, keramikos darbai ir t.t.

Lietuvių menininkų iš Europos koncertą rengia visų trijų lietuvių parapijų moterų draugijos kovo 18, sekmadienį, 5 v. p. p. Pelnas skiriamas būsimam lietuvių jaunimo kongresui Europoje ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetui. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Programą žiūr. skelbime.

Anapilio Sodybos Korporacijos metinis susirinkimas šaukiamas š.m. balandžio 1, sekmadienį, 4 v.p.p., mažojoje Anapilio salėje. Nariai kviečiami tą laiką iš anksto rezervuoti. Valdyba

Maironio mokykloje kovo 17, šeštadienį, ir 24, šeštadienį, pamokų nebus. Po atostogų pamokos prasidės kovo 31 d. įprasta tvarka 9 v. r.

Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybių proga L. Namuose kovo 31 d. rengiamas susipažinimo vakaras.

I baigminę Kanados lietuvių talentų programos dalį kovo 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Hamiltono Jaunimo Centre pakviesti ir Toronto jaunimo sambūriai — „Gintaras“ su „Atžalynu“. Jie dalyvaus su jaunių ir vaikų grupėmis. Plačiau apie talentų dienas žiūr. skelbimą „T2“ 4 psl. ir pranešimą 6 psl.

Nuosirdžiai dėkojame Anapilio Moterų Būreliui už \$100 paramą mūsų lietuviškai veiklai. Nek. Pr. Marijos seserų Toronto vardu sesuo M. Loreta

Pakartotinai pranešame, kad rėminiai parengimų skelbimai ruošiamam „T2“ numeriui turi būti gauti raštu administracijoje iki ketvirtadienio imtinai. Vėliau gauti skelbimai lieka sekančiam numeriui.

MONTREALQUE

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— Sv. Kazimiero šventė ir Tikintiosios Lietuvos Diena pradėta iškilmingomis Mišiomis, dalyvaujant jaunimui su vėliava. Pamokslas buvo pritaikytas šventei; iškeltas šv. Kazimiero skaistus, prabangaus gyvenimo atsižadantis, pavyzdingas mūsų laikams gyvenimas. Svetainėje buvo paruošta vakarienė, į kurią atsilankė per 200 asmenų. Pradžioje klebonas kun. dr. F. Jucevičius visus pasveikino, dėkojo komitetui — pirm. G. MacNamara ir jo nariams už vakarienės surengimą, sveikino atsilankiusius Kazimierus-es. Jiems buvo prisegta po gėlę. Šios šventės proga parapijai aukoj: Charlis Ambrasas — \$100, Lucien Bohemier — \$50, Valerija Lazauskienė \$50; Irena ir Richard Martel aukoj gėles. Vakarienės loterijoje dirbo J. Gargasienė ir Dana Alianskienė. Iš Dalaire (laidotuvių namų) gauta auka \$100. Loterijos pelnas — \$405. Bendras vakarienės pelnas parapijai — \$1.372.

— Litanistinės mokyklos mokiniai išleido laikraštėlį „Liepsna“. Tai mokinių rašinėliai, eilėraščiai, iliustracijos. Redagavo IX sk. mokinė Daiva Piečiūtė. Technikinį darbą atliko mokykl. J. Adamonienė.

— „Baltijos“ vasarvietėje ir žiemą gražu. Vasario 24 — 25 d. d. skautai vyčiai ten surengė išskylą. Dalyvavo apie 20 vyčių.

— Jonas ir Stasė Naruševičiai gausiame draugų ir giminių būryje atšventė sidabrinę vedybinio gyvenimo sukaktį. P. Naruševičių šeima yra gražiai įsikūrusi Ville d'Anjou (priemiestyje), turi dvi dukras — Romą (Lapiniene) ir Gailutę — („Gintaro“ kvarteto altas). Abi dukros išaugintos lietuviškoje dvasioje. Sk.

KLK Moterų Draugijos Montrelio skyriaus susirinkimas vasario 25 d. seselių namuose buvo gausus ne tik narėmis, bet ir viešiomis bei svečiais, vyriškos giminės atstovais, kuriuos čia patraukė skaidrės iš Toliūmų Rytų. Draugijos pirm. Genė Kudžienė padarė platų pranešimą apie veiklos planą.

Kovo 31 d. Aušros Vartų parapijos salėje rengiama 75 metų spaudos atgavimo sukakties iškilmė. Yra numatyta pakviesti aktorius — daliojo žodžio interpretatorius. Lietuviška drama Montrealyje yra reta viešnia, todėl numatyta pakviesti mūsų dramos mėgėjų sambūrį.

Vasaros metu numatyta išvyka autobusais į Kvebeko miestą ir jo apylinkes; lapkričio mėn. — kultūrinis parengimas, gruodžio mėn. — tradicinė draugijos šventė.

Iš pranešimų buvo matyti, kad draugija finansiniu atžvilgiu yra stipri. Pernai ji parėmė: Aušros Vartų parapiją, jos chorą, lietuvišką spaudą, seselės, jaunimo organizacijos ir „Baltijos“ stovyklavietę. Jūrąte Ciplijauskaitė parodė skaidres iš

Akademinis Montrelio lietuvių Sambūris rengia sutiktus naujojo Henriko Nagio poezijos rinkinio „Prisijaukimsu sakala“ kovo 23, penktadienį, 8.30 v. v., Aušros Vartų par. salėje. Leidinį aptars dr. Ilona Maziliauskienė, dainuos sol. G. Čapkauskienė, akompanuos Z. Lapinas. Savo poezijos ištraukas skaitys pats H. Nagys. Po meninės dalies — kava, lengvos vaisės, vynas. Įėjimas — \$3.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0 %	Asmeninės	11.5 %
Taupomojasis s-tas	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investicines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

SVARBU

namų draudime turėti vagystės draudimą inventoriumi.

Isidėmėtina,

kad visos draudimo bendrovės draudžia tik \$1000. Prie bendro draudimo kailinius ir brangenybes vagystės atveju.

Todėl reikia apdrausti kailinius ir brangenybes priediniu draudimu.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel.: 722-3545

POKINES ARBA PLUNKSNINES ANTKLODES (kaldros) visų rūšių ir dydžio gamintamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronto.

ISNUOMOJAMI du kambariai arba vienas kambarys su baldais ir garais vienam asmeniui. Skambinti tel. 766-5857 Toronto.